

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Μου τέθηκαν από πιστούς της Εκκλησίας ΓΟΧ Ελλάδος τα εξής ερωτήματα:

Είναι εκκλησιολογικά ορθή και νομοθετικά συμφέρουσα η υπαγωγή των ΓΟΧ στο Νόμο 4301/2014 για τα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα;

Έχει κανονική βάση η αποτίχιση των πιστών ΓΟΧ από τους οικείους Μητροπολίτες ΓΟΧ και από τη Σύνοδο ΓΟΧ, εξαιτίας της εκ μέρους τους αποφάσεως για υπαγωγή και δημόσιας στηρίξεως αυτής της υπαγωγής στο Νόμο 4301/2014 για τα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα;

Στο πρώτο ερώτημα απαντώ αρνητικά, και στο δεύτερο ερώτημα απαντώ καταφατικά - δυνάμει του 31^{ου} Αποστολικού Κανόνα (με λόγους αποτειχίσεως την αίρεση (= δημόσια και έμμονη προσβολή της Ορθόδοξης πίστεως) ή / και την δικαιοσύνη, ιδίως την παραβίαση της θεμελιώδους κανονικής τάξεως) και του Κανόνα 15, παραγρ. 4 της Πρωτοδευτέρας Συνόδου (με λόγο αποτειχίσεως την αίρεση) - ως ακολούθως:

Ο ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Γ.1. Ο ΝΟΜΟΣ 4301/2014 ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ, ΣΤΙΣ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ, ΑΛΛΑ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΑ, ΔΗΛΑΔΗ ΣΤΟΥΣ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΥΣ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΘΡΗΣΚΟΥΣ, ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ, ΑΠΟ ΤΟ ΝΟΜΟ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ Π.Δ. 18/2018, ΤΑ ΤΡΙΑ (3) ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ – ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ ΓΟΧ [1] ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ, 2) ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΙ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ ΚΑΙ 3) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ] ΚΑΙ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΝΑ ΥΠΑΧΘΕΙ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΓΟΧ.

Ο Νόμος 4301/2014 δεν εφαρμόζεται:

1 – στις θρησκευτικές κοινότητες που ανήκουν στην κανονική δικαιοδοσία της κατά το άρθρο 3 Συντάγματος επικρατούσας θρησκείας, δηλαδή της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Οικουμενικού Πατριαρχείου, καθώς και στις λοιπές Αυτοκέφαλες Εκκλησίες που είναι ενωμένες πνευματικά, δηλαδή δογματικά και διοικητικά, με το Οικουμενικό Πατριαρχείο,

2 – στις θρησκευτικές κοινότητες των Ιουδαίων,

3 - στις θρησκευτικές κοινότητες των Μουσουλμάνων της Θράκης.

ΣΧΟΛΙΟ:

Πρέπει να παρατηρηθεί ότι η διάταξη του άρθρου 16 Νόμου 4301/2014 που αναφέρεται στην κανονική δικαιοδοσία της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Ελλάδα, δεν είναι σύμφωνη με τη θρησκευτική ελευθερία που προστατεύεται από το Σύνταγμα και το Διεθνές Δίκαιο. Διότι παραβιάζει την διεθνή και συνταγματική αρχή της ουδετερότητας και αμεροληψίας του Κράτους, κατά την οποία τούτο δεν επιτρέπεται να κρίνει ποιές Αυτοκέφαλες Εκκλησίες είναι κανονικές και ποιές δεν είναι. Θα έπρεπε να αναφέρεται όχι στην «κανονική δικαιοδοσία» αλλά μόνο στη «δικαιοδοσία».

Όπως εν προκειμένω επισημαίνει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στην απόφασή του «Μητροπολιτική Εκκλησία της Βεσσαραβίας κατά Μολδαβίας», «κατά την άσκηση της ρυθμιστικής του εξουσίας ... στις σχέσεις του με τις διάφορες θρησκείες, θρησκευόμενα και φιλοσοφίες ζωής, το Κράτος έχει καθήκον να παραμένει ουδέτερο και αμερόληπτο». Οι Guidelines for Review of Legislation Pertaining to Religion or Belief (Οδηγίες για την Αναθεώρηση της Νομοθεσίας που Αφορά τη Θρησκεία ή τη Φιλοσοφία Ζωή) του 2004 του Πάνελ Ειδικών για τη Θρησκευτική Ελευθερία του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και της Επιτροπής της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης διευκρινίζουν ότι, μεταξύ άλλων, σελ. 11, αυτή η κρατική υποχρέωση περιλαμβάνει υποχρέωση αποχής του Κράτους από το να λαμβάνει θέσεις σε θρησκευτικές

διαφορές. Όταν η νομοθεσία ρυθμίζει την οργάνωση των θρησκευτικών κοινοτήτων, η απαίτηση κρατικής ουδετερότητας επιβάλλει τον αποκλεισμό της αξιολόγησης από το Κράτος της νομιμότητας των θρησκευτικών πεποιθήσεων ή των τρόπων κατά τους οποίους αυτές οι πεποιθήσεις εκφράζονται», όπως αναφέρει η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Μανουσάκης κατά Ελλάδος».

Κατά τις θρησκευτικές πεποιθήσεις της Εκκλησίας ΓΟΧ, οι οποίες ερείδονται στην Ορθόδοξη Πατερική Παράδοση εκπεφρασμένη από την εκκλησιολογική διδασκαλία του Αγίου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου (Καβουρίδη) δεν είναι κανονικές αλλά από το 1924 σχισματικές και από το 2016 αιρετικές η νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος και το νεοημερολογητικό Οικουμενικό Πατριαρχείο, επειδή:

Α. Έχουν εισάγει αυθαίρετα - δηλαδή χωρίς συναπόφαση με τις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες που εξακολουθούν να διατηρούν το πάτριο Ιουλιανό ημερολόγιο – την καινοτομία του Γρηγοριανού ημερολογίου, ως πρώτο βήμα (σύμφωνα με την Εγκύκλιο του 1920 του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως) του Θρησκευτικού Συγκρητισμού ή Οικουμενισμού. Και

Β. Έχουν υιοθετήσει ρητά – με την δογματική απόφασή της «Σχέσεις της Ορθόδοξου Εκκλησίας προς τις λοιπές Χριστιανικές Εκκλησίες» - την Παναίρεση του Θρησκευτικού Συγκρητισμού ή Οικουμενισμού στην Ψευδο-σύνοδο της Κρήτης του 2016, στην οποία έλαβαν μέρος δέκα από τις δεκατέσσερις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες που εκπροσωπούν μόνον το ένα τρίτο (1/3) των Ορθόδοξων πιστών περίπου.

Αντιθέτως, η Εκκλησία ΓΟΧ είναι η νόμιμη και κανονική κληρονόμος της ακαινοτόμητης επικρατούσας θρησκείας της Εκκλησίας της Ελλάδος πριν το 1924. Συνεπώς, ο Νόμος 4301/2014 δεν πρέπει να εφαρμόζεται στην Εκκλησία ΓΟΧ.

Όμως, με την αποδοχή από την Σύνοδο ΓΟΧ της υπαγωγής στο Νόμο 4301/2014, η Σύνοδος αυτή απεμπόλησε την εκκλησιαστική πεποίθηση των πιστών ΓΟΧ που ακολουθούν την Ορθόδοξη διδασκαλία του Αγίου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου, ότι η Εκκλησία ΓΟΧ είναι η νόμιμη και κανονική κληρονόμος της ακαινοτόμητης επικρατούσας θρησκείας της Εκκλησίας της Ελλάδος πριν το 1924. Διότι:

1 - Αποδέχθηκε να υπαχθεί στο Νόμο αυτόν που αφορά τους ετεροδόξους και αλλοθρήσκους, δηλαδή όλα τα θρησκευόμενα, πλην της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, τους Εβραίους και τους Μουσουλμάνους της Θράκης, σύμφωνα με το άρθρο 16 του ίδιου Νόμου, και

2 – Υπαγόμενη στο Νόμο αυτό που αφορά τους ετεροδόξους και αλλοθρήσκους, αποδέχθηκε τη διάταξη του ίδιου άρθρου 16 κατά την οποία η νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος είναι η κανονική Ορθόδοξη Εκκλησία στην εδαφική της δικαιοδοσία. Επί λέξει αυτή η διάταξη ορίζει: «Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται (α) για τους θρησκευτικούς λειτουργούς και την οργάνωση των θρησκευτικών κοινοτήτων που ανήκουν στην κανονική δικαιοδοσία και κλίμα της κατά το άρθρο 3 του Συντάγματος Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος...». Συνεπώς, αφενός μεν, κατά την εκκλησιαστική πεποίθηση της Εκκλησίας ΓΟΧ, η νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος είναι - μετά την παράνομη και αντικανονική και αντιδογματική επέκταση το 1924 του νέου ή Γρηγοριανού ημερολογίου για τον εορτασμό των ακίνητων εορτών – σχισματική, και - μετά την εισαγωγή της Παναίρεσης του Θρησκευτικού Συγκρητισμού ή Οικουμενισμού από την Ψευδο-σύνοδο της Κρήτης το 2016 – αιρετική. Αφετέρου δε η Σύνοδος ΓΟΧ – η οποία προέτρεψε τους πιστούς ΓΟΧ να υπογράψουν ως ιδρυτές των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων–Μητροπόλεων ΓΟΧ, τα οποία ιδρύουν τώρα το εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ - αποδέχθηκε ότι η Εκκλησία ΓΟΧ δεν είναι η κανονική, δηλαδή η κληρονόμος της ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος πριν το 1924, και ότι η κανονική είναι η καινοτόμος νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος. Γι' αυτό τον λόγο η Σύνοδος ΓΟΧ, όπως και οι τρεις Μητροπόλεις που ίδρυσαν θρησκευτικά νομικά πρόσωπα, παραβίασαν κατ' ουσίαν την ανωτέρω ομολογία πίστης της Εκκλησίας ΓΟΧ, έστω και αν την περιλαμβάνουν στους Κανονισμούς αυτών.

Εξ αντιδιαστολής προς τις ανωτέρω εξαιρέσεις του άρθρου 16 του Νόμου 4301/2014 συνάγεται σαφώς ότι όλα τα λοιπά θρησκευόμενα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, αν επιθυμούν να υπαχθούν σε αυτόν. Αυτό επιβεβαιώνεται ρητά και από την Εισηγητική Έκθεση του ίδιου Νόμου. Αφού η Εκκλησία ΓΟΧ και οι οργανωτικές της υποδιαιρέσεις (Μητροπόλεις, Ενορίες, Μονές) δεν εξαιρούνται από τη δυνατότητα υπαγωγής σε αυτόν το Νόμο, έπεται ότι μπορεί να

υπαχθούν σε τούτον, όπως και οι ετερόδοξες και οι αλλόθρησκες θρησκευτικές κοινότητες, μεταξύ των οποίων και η ίδια συγκαταλέγεται τόσο από το Νόμο 4301/2014 όσο και το Π.Δ. 18/2018 για τον «Οργανισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».

Ενώ με βάση την απόφαση 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας, η Εκκλησία ΓΟΧ θεωρείται ως ενιστάμενη ή διϊστάμενη έναντι της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, εν τούτοις το Υπουργείο Παιδείας δεν έχει ιδρύσει, στη Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης, ένα τρίτο τμήμα για την ενιστάμενη ή διϊστάμενη Εκκλησία ΓΟΧ υπό το πρίσμα της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, το οποίο πρίσμα ακολουθεί και το Κράτος, κατά παράβαση βεβαίως της διεθνούς και συνταγματικής αρχής της θρησκευτικής ουδετερότητας, ενώ έχει ιδρύσει το Τμήμα Γ΄ Μουσουλμανικών Υποθέσεων και διατηρεί το Τμήμα Α΄ Εκκλησιαστικής Διοίκησης και το Τμήμα Β΄ Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων. Αφού η αναγνωριζόμενη από το Κράτος ως επικρατούσα Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ελλάδα, ιδίως η νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος και το νεοημερολογητικό Οικουμενικό Πατριαρχείο, υπάγεται στο Τμήμα Α΄ Εκκλησιαστική Διοίκηση, έπεται εξ αντιδιαστολής ότι η Εκκλησία ΓΟΧ υπάγεται στο Τμήμα Ετεροδόξων και Αλλοθρήσκων. Δηλαδή η Εκκλησία ΓΟΧ, μετά την υπαγωγή τριών Μητροπόλεων της [1) Αττικής και Βοιωτίας, 2) Πειραιώς και Σαλαμίνας και 3) Θεσσαλονίκης] με τη μορφή του θρησκευτικού νομικού προσώπου στο Νόμο 4301/2014, οι οποίες πρόκειται να ιδρύσουν το εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ, έχει διχαστεί ως προς το νομικό της καθεστώς. Διότι τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των αντίστοιχων Μητροπόλεων ΓΟΧ αναγνωρίζονται από το Νόμο 4301/2014 και το άρθρο 58 του Π.Δ. 19/2018 ως ετερόδοξα, με τη νομική έννοια, η οποία, υπό το θεολογικό πρίσμα της αναγνωριζόμενης από το Κράτος ως επικρατούσα θρησκεία νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, ταυτίζεται με την δογματική έννοια της αίρεσης. Το ίδιο θα συμβεί και με την επικείμενη σύσταση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ. Τούτο σημαίνει ότι, αφενός μεν, σύμφωνα με την Ορθόδοξη διδασκαλία του Αγίου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου (Καβουρίδη), η νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος από το 1924 είναι καινοτόμος και, ως εκ τούτου, σχισματική, επειδή, με την αυθαίρετη - δηλαδή χωρίς Πανορθόδοξη Σύνοδο ή, έστω, χωρίς την ομόφωνη τότε από όλες τις

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες αποδοχή - συνοδική εισαγωγή του νέου ή Γρηγοριανού ημερολογίου για την τέλεση των ακίνητων εορτών κατά παράβαση του 9^{ου} άρθρου του Συμβόλου της Πίστεως «Εις Μίαν... Εκκλησίαν» (δόγμα ενότητας της Εκκλησίας όχι μόνο στην ευσέβεια αλλά και στη λατρεία) και του Κανόνα 56 της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου (βλέπετε την απολογία του στο Εφετείο Αθηνών, στο βιβλίο του Σταύρου Καραμήτσου, «Ο σύγχρονος Ομολογητής της Ορθοδοξίας», εκδ. Βιβλιοπωλείου Ορθοδόξου Συλλόγου «Παναγία η Θεοτόκος», Αθήναι 1990, σελ. 138επ).

Ο εν λόγω 56^{ος} Κανόνας ορίζει: «Ωσαύτως μεμαθήκαμεν έν τε τη Αρμενίων χώρα, και εν ετέροις τόποις, εν τοις Σάββασι, και εν ταις Κυριακαίς της αγίας Τεσσαρακοστής, ωά και τυρόν εσθίειν τινάς. Έδοξε τοίνυν και τούτο, ώστε την κατά πάσαν την οικουμένην του Θεού εκκλησίαν, μιά κατακολουθούσαν τάξει, την νηστείαν επιτελείν, και απέχεσθαι, ώσπερ θυτού παντοίου, ούτω δη ωού, και τυρού, ά καρπός εισι, και γεννήματα, ών απεχόμεθα. Ει δε μη τούτο παραφυλλάττοιεν, ει μεν κληρικοί είεν, καθαιρείσθωσαν, ει δε λαϊκοί, αφοριζέσθωσαν». Ο ίδιος Κανόνας αποδίδεται στη Νεοελληνική ως εξής: «Παρομοίως έχουμε πληροφορηθεί ότι και στη χώρα των Αρμενίων και σε άλλους τόπους κάποιιοι τρώνε αυγά και τυρί τα Σάββατα και τις Κυριακές της Αγίας Τεσσαρακοστής. Αποφασίστηκε λοιπόν και το εξής, ώστε η Εκκλησία του Θεού σε όλη την Οικουμένη, ακολουθώντας μια τάξη, να τελεί τη νηστεία και, όπως απέχει από κάθε είδους σφάγιο, έτσι να απέχει από αυγό και τυρί, γιατί αυτά είναι καρπός και γεννήματα εκείνων από τα οποία απέχουμε. Και όσοι δεν το τηρούν αυτό (δηλαδή τη μια χρονική τάξη), αν είναι κληρικοί να καθαιρούνται, και αν είναι λαϊκοί, να αφορίζονται».

Αφετέρου δε, με την υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014 των τριών Μητροπόλεων ΓΟΧ με τη μορφή του θρησκευτικού νομικού προσώπου και την επικείμενη υπαγωγή στον ίδιο Νόμο της Εκκλησίας ΓΟΧ με τη μορφή του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των τριών Μητροπόλεων ΓΟΧ και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ αναγνωρίζονται και θα αναγνωρίζεται, αντιστοίχως, από το Κράτος ως ετερόδοξα και, ως εκ τούτου, από την κρατική νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος ως αιρετικά σε σχέση με αυτήν, δεδομένου ότι ο κρατικός όρος «ετερόδοξη» ισοδυναμεί με τον θεολογικό όρο «αίρεση», υπό το

πρίσμα της αναγνωριζόμενης από το Κράτος ως επικρατούσα θρησκεία νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος. Δηλαδή, με την υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014 τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των τριών Μητροπόλεων ΓΟΧ, όπως και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ, υποβιβάστηκαν και θα υποβιβαστεί, αντιστοίχως, από την άποψη της αναγνώρισης από το Κράτος και του συνακόλουθου θεολογικού πρίσματος θεώρησης της κρατικής νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος από το «ούτε ετερόδοξη (δηλαδή αιρετική έναντι της κρατικής νεοημερολογητικής Εκκλησίας, με τον αντίστοιχο θεολογικό όρο) ούτε ετερόθρησκη» της απόφασης 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας, σε ετερόδοξη (δηλαδή αιρετική έναντι της κρατικής νεοημερολογητικής Εκκλησίας, με τον αντίστοιχο θεολογικό όρο) του Νόμου 4301/2014 σε συνδυασμό με το άρθρο 58 του Π.Δ. 19/2018. Αντιθέτως, οι λοιπές Μητροπόλεις ΓΟΧ οι οποίες δεν προώθησαν τη σύστασή τους ως θρησκευτικών νομικών προσώπων, εξακολουθούν να διατηρούν το καθεστώς της «ούτε ετερόδοξης (δηλαδή αιρετικής έναντι της κρατικής νεοημερολογητικής Εκκλησίας, με τον αντίστοιχο θεολογικό όρο) ούτε ετερόθρησκης» της απόφασης 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Βέβαια η Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης, όταν ερωτάται, και, όπως εύλογα συνάγεται, προς κατευνασμό των σχετικών συνειδησιακών προβληματισμών των πιστών ΓΟΧ, απαντά – κατά πληροφορίες, αλλά και κατόπιν δικής μου επικοινωνίας - ότι, κατόπιν προφορικής εντολής του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, η Εκκλησία ΓΟΧ δεν υπάγεται σε κανένα τμήμα της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης, αλλά απευθείας στον Διευθυντή αυτής. Τούτο βεβαίως δεν αληθεύει, ούτε με βάση το Νόμο 4301/2014 ούτε με βάση το άρθρο 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018.

Τόσο η Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης του Υπουργείου Παιδείας, όσο και η Σύνοδος ΓΟΧ, συμπλέουν στο να υποστηρίζουν εσφαλμένα ότι η Εκκλησία ΓΟΧ δήθεν υπάγεται στην εποπτεία της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης και όχι ειδικότερα στο Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων, το οποίο αποτελεί Τμήμα της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης, προφανώς προς κατασίγαση των συνειδησεων των πιστών ΓΟΧ, οι οποίοι ευλόγως προβληματίζονται - σε σχέση με την υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014 των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων ΓΟΧ και του υπό σύσταση

εκκλησιαστικού νομικού προσώπου – Εκκλησίας ΓΟΧ, και λόγω της δημόσιας στήριξης του Νόμου αυτού από τη Σύνοδο ΓΟΧ - για την απεμπόληση από τη Σύνοδο ΓΟΧ όχι μόνο της διεκδίκησης από αυτήν του καθεστώτος της επικρατούσας θρησκείας ως διαδόχου της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος, αλλά και του νομικού χαρακτηρισμού της από την απόφαση 1444/1991 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας – η οποία ακολουθήθηκε από την απόφαση 493/1997 του Συμβουλίου της Επικρατείας (Τμήμα Δ΄) - ως ούτε ετερόδοξης ούτε ετερόθρησκης έναντι της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος. Τούτο προκύπτει τόσο από το υπ' αριθ. πρωτ. 39252/Θ1/8-3-2018 έγγραφο του προϊσταμένου της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης προς τη Σύνοδο ΓΟΧ (στο οποίο έγγραφο πουθενά δεν υποστηρίζεται η απευθείας υπαγωγή των ΓΟΧ στη Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοικήσεως του Υπουργείου Παιδείας), όσο και από τις ερωταποκρίσεις της ίδιας Συνόδου ΓΟΧ που αναρτήθηκαν, την παρελθούσα Μεγάλη Εβδομάδα, στον ιστότοπο της Εκκλησίας ΓΟΧ (<http://www.ecclesiagoc.gr/index.php/anakoinwseis/1349-apantisis-ggth>).

Εξάλλου, η βάση δεδομένων με την ονομασία «Ηλεκτρονικό μητρώο θρησκευτικών κοινοτήτων» τηρείται από το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης. Διότι το άρθρο 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018 ορίζει ότι το Τμήμα Β΄ Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων είναι αρμόδιο για: α) τα θέματα που αφορούν άλλες θρησκείες και δόγματα, εκτός της επικρατούσας θρησκείας, ... γ) την εποπτεία των λοιπών θρησκευτικών κοινοτήτων, ... η) τη λειτουργία Μητρώου θρησκευτικών κοινοτήτων, αδειοδοτημένων θρησκευτικών χώρων και θρησκευτικών λειτουργιών. Με βάση αυτή τη διάταξη του άρθρου 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018, η Εκκλησία ΓΟΧ υπάγεται στο Τμήμα Β΄ Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων, αφού στο στοιχείο α) προβλέπεται ότι το Τμήμα αυτό είναι αρμόδιο για τα θέματα που αφορούν άλλες θρησκείες και δόγματα, εκτός της επικρατούσας θρησκείας και στο στοιχείο η) ορίζεται ότι το ίδιο Τμήμα είναι αρμόδιο για την εν γένει λειτουργία Μητρώου θρησκευτικών κοινοτήτων, αδειοδοτημένων θρησκευτικών χώρων και θρησκευτικών λειτουργιών. Συνεπώς, δεν ισχύει ο ισχυρισμός του προϊσταμένου Θρησκευτικής Διοίκησης, καθώς και της Συνόδου ΓΟΧ, ότι η ιδιαίτερη θρησκευτική κοινότητα των ΓΟΧ εξακολουθεί να μην θεωρείται ούτε ετερόδοξη ούτε

ετερόθρησκη έναντι της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, όπως τους είχε χαρακτηρίσει η απόφαση 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας. Διότι, κατά τον συνδυασμό του Νόμου 4301/2014 με το άρθρο 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018, τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα – Μητροπόλεις ΓΟΧ και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – Εκκλησία ΓΟΧ θεωρούνται πλέον ετερόδοξα από το Κράτος και, ως εκ τούτου, ως αιρετικά από τη αναγνωριζόμενη από το Κράτος ως κρατική ή επικρατούσα θρησκεία νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος.

Όταν, σε πρόσφατη τηλεφωνική μου επικοινωνία, ρώτησα τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης ποιιά υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας διαχειρίζεται το Μητρώο αυτό, εκείνος μου απάντησε ανακριβώς ότι το χειρίζεται δήθεν η Διεύθυνση Μηχανογράφησης του Υπουργείου. Όταν, στη συνέχεια, του παρατήρησα ότι η ερώτησή μου δεν αφορά το τεχνικό μέρος της διαχείρισης του Μητρώου αλλά το ουσιαστικό μέρος της εισαγωγής των δεδομένων στο Μητρώο και ότι πληροφορήθηκα προηγουμένως από υπάλληλο του Τμήματος Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων ότι το Μητρώο το διαχειρίζεται από ουσιαστικής πλευράς το εν λόγω Τμήμα ως προς όλα τα θρησκευόμενα, περιλαμβανομένων των ΓΟΧ, πλην εκείνων που εξαιρούνται από την εφαρμογή του Νόμου 4301/2014, κατά το άρθρο 16 αυτού, ο ίδιος προϊστάμενος μου απάντησε επίσης ανακριβώς ότι τα δεδομένα που αφορούν την Εκκλησία ΓΟΧ, δήθεν τα καταχωρεί στο εν λόγω Μητρώο η Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης. Αυτή η ανακριβής δήλωση του συγκεκριμένου προϊσταμένου συμπλέει με την θέση της Συνόδου ΓΟΧ, τη διατυπωμένη στις ερωταποκρίσεις της που αναρτήθηκαν, όπως προαναφέρθηκε, στον ιστότοπο της Εκκλησίας ΓΟΧ, κατά την οποία δήθεν η Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης καταχωρεί τα δεδομένα της Εκκλησίας ΓΟΧ στο υπόψη Μητρώο και όχι ειδικότερα το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων που υπάγεται σε αυτήν τη διεύθυνση.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Σύνοδος ΓΟΧ αποδείχθηκε ότι - πέραν της συνοδικής αποδοχής το 2014 των εισηγήσεων του καθηγητή κ. Ιωάννη Κτιστάκη, νομικού της συμβούλου, και της καθηγήτριας κας Ιφιγένειας Καμτσιίδου για υπαγωγή των εκκλησιαστικών οργανισμών ΓΟΧ στο Νόμο 4301/2014 – αποφάσισε στη συνεδρία αυτής της 4/17-12-2014 και στήριξε την υπαγωγή της Εκκλησίας ΓΟΧ και των

Μητροπόλεων ΓΟΧ στο Νόμο 4301/2014 και μέσω των ερωταποκρίσεων που δημοσιεύθηκαν στον ιστότοπο της Συνόδου ΓΟΧ τον Ιανουάριο του 2015, όπως ρητά το αναφέρει στην έκδοση του περιοδικού «Η Φωνή της Ορθοδοξίας» με τον τίτλο «Ο Νόμος για τη νομική μορφή των θρησκευτικών κοινοτήτων». Πρέπει να σημειωθεί ότι οι εισηγήσεις των αξιότιμων συναδέλφων υπέρ της υπαγωγής της θρησκευτικής κοινότητας των ΓΟΧ στον εν λόγω Νόμο, δεν έλαβαν υπόψη τους τα εξής ζητήματα:

1 – Αν, με την εν λόγω υπαγωγή, παραβιάζεται εκκλησιολογικά η Ομολογία Πίστεως της Εκκλησίας ΓΟΧ, την οποία διακήρυξε ο Άγιος πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος (Καβουρίδης), και κατά την οποία η Εκκλησία ΓΟΧ είναι η κληρονόμος της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος και, κατά συνέπεια, αν παραβιάζεται η εκκλησιαστική της πεποίθηση ότι αυτή συνιστά την επικρατούσα θρησκεία του άρθρου 3 του Συντάγματος.

2 – Αν με την υιοθέτηση του εν λόγω Νόμου, η θρησκευτική κοινότητα ΓΟΧ υπάγεται στην εποπτεία του Τμήματος Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ενώ δεν είναι ούτε ετερόδοξη ούτε ετερόθρησκη σε σχέση με την καινοτόμο νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος, σύμφωνα με την απόφαση 1444/1991 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

3 – Αν υποβαθμίζεται το, ύστερα από έναν περίπου αιώνα αγώνων, αποκτηθέν νομικό καθεστώς πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας της Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων, εν προκειμένω Μητροπόλεων ΓΟΧ, από τον περιοριστικό, λόγω λεπτομερών ρυθμίσεων, Νόμο 4301/2014, σε σύγκριση με το εν λόγω νομικό καθεστώς της πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας, η οποία δεν υπόκειται στους περιορισμούς του εν λόγω Νόμου εφόσον δεν γίνει υπαγωγή σε αυτόν, ενώ για την αναγνώριση των θρησκευτικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την απόλαυση των θρησκευτικών προνομίων δεν απαιτείται, δυνάμει της διεθνούς και συνταγματικής θρησκευτικής ελευθερίας, η απόκτηση νομικής προσωπικότητας είτε του Αστικού Κώδικα είτε του Νόμου 4301/2014.

4 – Αν ο Νόμος 4301/2014 είναι σύμφωνος και σε ποιά έκταση με τα διεθνή standards του διεθνούς και συνταγματικού δικαιώματος στην εύλογη απόκτηση νομικής προσωπικότητας από τους θρησκευτικούς

οργανισμούς, χωρίς υπέρμετρη διείσδυση (entanglement) στις εσωτερικές τους υποθέσεις.

Ο δε Μητροπολίτης ΓΟΧ Φυλής και Ωρωπού κ. Κυπριανός στην από 14-11-2014 ενημέρωσή του για το Νόμο 4301/2014 με τον τίτλο «Νηφάλιες Απαντήσεις σε Ποικίλες Ανησυχίες» αποκαλύπτει την πολιτική της Συνόδου ΓΟΧ από την έναρξη της εφαρμογής αυτού του Νόμου, η οποία πολιτική συνίσταται στην αναγνώριση των Μητροπόλεων ΓΟΧ ως θρησκευτικών νομικών προσώπων, τα οποία ως ιδρυτές θα συστήσουν το εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ. Και στη συνέχεια προτρέπει τους πιστούς τους ΓΟΧ να καταστούν ιδρυτικά μέλη θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων ΓΟΧ με το εξής εσφαλμένο σκεπτικό:

1 – Ο Μητροπολίτης ΓΟΧ κ. Κυπριανός δήλωσε τον εξής πρώτο λόγο για την σχετική πρόσκλησή του προς τους πιστούς ΓΟΧ: «Ο Νόμος 4.301/Οκτώβριος 2014 παρέχει για πρώτη φορά την ευκαιρία στην Εκκλησία μας να αναγνωρισθί νομικώς και επισήμως ως Εκκλησιαστικό Νομικό Πρόσωπο». Η αλήθεια είναι ότι, με το Νόμο αυτόν, δεν παρέχεται για πρώτη φορά η δυνατότητα στην Εκκλησία ΓΟΧ να αποκτήσει νομική προσωπικότητα. Η ίδια δυνατότητα υπήρχε και υπάρχει και με βάση τον Αστικό Κώδικα (ιδίως με τη μορφή του σωματείου, αλλά και της αστικής εταιρίας), χωρίς να είναι απαραίτητο να υιοθετηθεί από την Εκκλησία ΓΟΧ ή από τις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις, αλλά μόνο για την κυριότητα των λατρευτικών ή κοσμικών αγαθών της. Διότι η ιδιόρρυθμη νομική προσωπικότητα της Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων αναγνωρίζεται ευθέως από τη θρησκευτική ελευθερία (άρθρο 13 του Συντάγματος) αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι (άρθρο 12 του Συντάγματος), σύμφωνα με την απόφαση 327/2011 του Εφετείου Λάρισας, η οποία εναρμονίζεται με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Καθολική Εκκλησία Χανίων κατά Ελλάδος» του 1997.

2 - Ο Μητροπολίτης ΓΟΧ κ. Κυπριανός δήλωσε τον εξής δεύτερο λόγο για την σχετική πρόσκλησή του προς τους πιστούς ΓΟΧ: «Το Νομικό Πρόσωπο της Εκκλησίας μας θα είναι απολύτως ισότιμο και ισόκυρο με την λεγόμενη επίσημη Εκκλησία της Ελλάδος». Τούτο είναι ανακριβές. Διότι, από το συνδυασμό του Νόμου 4301/2014 με το άρθρο 58 παρ. 5

του Π.Δ. 18/2018, προκύπτει ότι τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα – Μητροπόλεις ΓΟΧ και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – Εκκλησία ΓΟΧ αναγνωρίζονται και θα αναγνωρίζεται, αντιστοίχως, ως ετερόδοξα, ενώ οι λοιπές Μητροπόλεις ΓΟΧ αναγνωρίζονται ως ούτε ετερόδοξες ούτε ετερόθρησκες σε σχέση με την αναγνωριζόμενη από το Κράτος ως επικρατούσα θρησκεία νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος, σύμφωνα με την απόφαση 1444/1991 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Επίσης, η λεγόμενη επίσημη Εκκλησία της Ελλάδος αναγνωρίζεται από το Κράτος ως κρατική ή ως η κατά το άρθρο 3 του Συντάγματος επικρατούσα θρησκεία και συνεπώς, απολαμβάνει επιπλέον προνομίων ή πρόσθετων θρησκευτικών δικαιωμάτων, δηλαδή πέραν εκείνων που αναγνωρίζονται από το Σύνταγμα και το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων για τα θρησκευόμενα εν γένει, σε σύγκριση με τις ετερόδοξες ή ετερόθρησκες κοινότητες και, άρα, με την Εκκλησία ΓΟΧ.

3 – Ο Μητροπολίτης ΓΟΧ κ. Κυπριανός εφιστά την προσοχή στο εξής: «Δεν επιδιώκεται η δημιουργία-σύστασις της Εκκλησίας, ως εάν Αυτή να μην υπήρχε μέχρι τώρα, ούτε μιας Αστικής Εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρος, διότι αυτό θα εμείωνε, υποτιμούσε και αλλοίωνε την φύσι της Εκκλησίας μας». Στο σημείο αυτό παρατηρούμε μια σύγχυση στη διατύπωση της θέσης αυτής. Διότι η θέση αυτή αφενός μεν προσπαθεί να διαχωρίσει τη νομική από την εκκλησιολογική έννοια της Εκκλησίας, αφετέρου δε δεν διακρίνει ότι τόσο το σωματείο ή η αστική εταιρία όσο και το θρησκευτικό ή εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο δεν είναι τίποτε περισσότερο από διάφορες μορφές νομικής προσωπικότητας, είτε του Αστικού Κώδικα είτε του Νόμου 4301/2014, οι οποίες τίθενται προς υιοθέτηση στη διάθεση των θρησκευτικών κοινοτήτων.

Ακολούθως ο Μητροπολίτης ΓΟΧ κ. Κυπριανός συγκρίνει το μέχρι το Νόμο 4301/2014 καθεστώς της θρησκευτικής κοινότητας ΓΟΧ προς εκείνο δυνάμει αυτού του Νόμου. Προς τούτο γράφει τα εξής:

«Μέχρι τώρα δεν ήμεθα αναγνωρισμένοι;

Ήμεθα γνωστοί ανέκαθεν μόνο ως Θρησκευτική Κοινότητα, «με συγκεκριμένη θρησκευτική ομολογία γνωστής θρησκείας», δηλαδή ήμεθα γνωστοί ως η Εκκλησία των Γνησίων Ορθοδόξων Χριστιανών

Ελλάδος, η Οποία είχε Επισκοπική και Συνοδική Δομή και επιτελούσε το Έργο της (Λατρευτικό, Προνοιακό κ.α.) ακωλύτως και ελευθέρως.

Εν τούτοις, δεν είχαμε μέχρι τώρα νομική προσωπικότητα, δηλαδή δεν είχαμε ως συλλογική εκκλησιαστική οντότητα πλήρη κατοχύρωσι νομική, πολιτειακή, φορολογική, διοικητική, πολεοδομική κ.α.

Τα Ιερά Μυστήριά μας δυσκόλως ανεγνωρίζοντο εκ μέρους της Πολιτείας.

Οι Ιεροί Ναοί και οι Ιερές Μονές μας λειτουργούσαν συνήθως ως Σύλλογοι, Σωματεία και Αστικές Εταιρίες Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρος.

Οι μορφές όμως αυτές αφορούσαν μόνο μεμονωμένες συλλογικότητες ιδιωτικού χαρακτήρος, με μεγάλες δυσλειτουργίες στην επιβίωσι και ανάπτυξί τους, οι οποίες άφηναν πολλά νομικά, φορολογικά, πολεοδομικά και άλλα προβλήματα άλυτα.

Πώς θα τακτοποιηθούν όλα αυτά;

Εφ' όσον αξιοποιήσουμε την ευκαιρία του Νόμου 4.301/Οκτώβριος 2014, θα επιτύχουμε τα εξής μεγάλα πλεονεκτήματα:

α. Επίσημη νομική αναγνώρισι-κατοχύρωσι και αντιπροσώπευσι της Εκκλησίας μας έναντι του Κράτους και των ελεγκτικών-διοικητικών φορέων του.

β. Επίσημη νομική αναγνώρισι υπό του Κράτους των Ιερών Ναών, Μονών, Μετοχίων και των περιουσιακών αυτών στοιχείων.

γ. Αξιοποίησι κάθε νόμιμου μέσου, προκειμένου να εδραιωθή, ισχυροποιηθή και διαδοθή το ποικιλόμορφο Έργο και η Μαρτυρία της Εκκλησίας μας ακωλύτως και με πλήρη διαφάνεια».

Δεν είναι ορθή η άποψη του Μητροπολίτη ΓΟΧ κ. Κυπριανού για το δήθεν ελλειμματικό νομικό καθεστώς της θρησκευτικής κοινότητας πριν το Νόμο 4301/2014 σε σύγκριση με το καθεστώς που θεσπίζεται από τον ίδιο Νόμο. Διότι το νομικό καθεστώς των εκκλησιαστικών οργανισμών της θρησκευτικής κοινότητας ΓΟΧ, οι οποίοι δεν υπάγονται στο Νόμο 4301/2014 (των Μητροπόλεων ΓΟΧ που δεν υπάγονται σε αυτόν το Νόμο, καθώς και των λοιπών οργανωτικών υποδιαιρέσεων της Εκκλησίας ΓΟΧ) είναι καθεστώς πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας, ενώ

το νομικό καθεστώς εκείνων των εκκλησιαστικών οργανισμών (των τριών προαναφερθεισών θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων ΓΟΧ) που υπάγονται στον ίδιο νόμο είναι εμφανώς υποβαθμισμένο ακριβώς λόγω της υπαγωγής στον εν λόγω Νόμο, δηλαδή λόγω της υπερβολικής – δηλαδή όχι μόνο της ίδρυσης νομικών προσώπων του Αστικού Κώδικα για την προστασία των περιουσιακών τους στοιχείων - θεσμικής προσαρμογής τους, με τις μορφές του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, της εποπτευόμενης από το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, όπως αποδεικνύεται στην παρούσα Γνωμοδότηση και συνοψίζεται στο Συμπέρασμά της.

Κάθε περαιτέρω νομοθετική ρύθμιση, πέραν της αναγνώρισης της θρησκευτικής ελευθερίας από το Σύνταγμα (άρθρο 13), όπως ο Νόμος 4301/2014 για τα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα, στο πλαίσιο του νομικού καθεστώτος πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας, είναι σαφές ότι περιορίζει τούτο το νομικό καθεστώς, δηλαδή υπονομεύει τούτο το καθεστώς. Ήδη έχει γίνει λόγος γι' αυτό το θέμα από ορισμένους συγγραφείς. Ο δικηγόρος Θεόδωρος Θεοδωρόπουλος που εδώ και δεκαετίες παραμένει αταλάντευτα στη θέση του για τον περιοριστικό χαρακτήρα οποιασδήποτε περαιτέρω ρυθμίσεως για τη νομική προσωπικότητα των εκκλησιαστικών οργανισμών ΓΟΧ., τον οποίο περιοριστικό χαρακτήρα αποκαλεί «νομοθετική φυλακή». Ο πρωτοπρεσβύτερος και διδάκτορας Νομικής π. Νικόλαος Δημαράς με δύο (2) μελέτες του με τίτλο της πρώτης «Η νομική θέση της Εκκλησίας του πατρίου (παλαιού) εορτολογίου και η στάση της Πολιτείας» (1998) και με τίτλο της δεύτερης «Προσοχή – Προσοχή!!! (7-11-2014)», σαφώς τάσσεται υπέρ της σαφήνειας της νομικής θέσης της Εκκλησίας του Πατρίου Εορτολογίου και εναντιώνεται στην ανάγκη οποιασδήποτε περαιτέρω περιοριστικής αναγνώρισεώς της και ειδικότερα με τη μορφή ειδικού νόμου για νομική προσωπικότητα των εκκλησιαστικών οργανισμών ΓΟΧ, όπως ο Νόμος 4301/2014. Αλλά ο ίδιος π. Νικόλαος Δημαράς στη συνέχεια, με νεότερη μελέτη του χωρίς τίτλο (29-11-2014), μεταβάλλοντας την προηγούμενη θέση του, ουσιαστικά προτείνει την υπαγωγή της θρησκευτικής κοινότητας ΓΟΧ στον εν λόγω Νόμο, με το μη πειστικό επιχείρημα ότι δεν υπάρχει καλύτερο, προς το παρόν, νομικό πλαίσιο για την απόκτηση νομικής προσωπικότητας που είναι αναγκαία για τη

σχέση της με το Κράτος, αφήνοντας στην ελευθερία της συνείδησης κάθε πιστού ΓΟΧ να γίνει ιδρυτικό μέλος θρησκευτικού νομικού προσώπου – Μητροπόλεως ΓΟΧ, «έχοντας – όπως κατέληξε νοηματικά - πρωτίστως εμπιστοσύνη στο πρόσωπο του Αρχιεπισκόπου ΓΟΧ Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Καλλινίκου και στα πρόσωπα των Αρχιερέων που συγκροτούν τη Σύνοδο ΓΟΧ».

Ορθότερη βεβαίως είναι η προγενέστερη άποψη του π. Νικολάου Δημαρά, η οποία – ακριβώς γι' αυτό ο λόγο – πρέπει να καταστεί αντικείμενο υπομνήσεως. Ο π. Νικόλαος Δημαράς έγραφε στην από 7-11-2014 Γνωμοδότησή του με τον τίτλο «Προσοχή-Προσοχή!!!» τις εξής αξιολογήσεις και ορθές απόψεις:

«(...) Πιστεύω ότι σε καμμία περίπτωση δεν θα πρέπει να πέσουμε στην παγίδα και να «βγάλουμε τα μάτια μας μόνοι μας», συμπληρώνοντας υπεύθυνες δηλώσεις για την αναγνώρισή μας ως θρησκευτικών κοινοτήτων, καθώς εμείς έχουμε αναγνώριση από το κράτος, εδώ και πολλές δεκαετίες:

- Συνταγματική προστασία με την ειδική δήλωση που περιελήφθη στο Σύνταγμα του 1975
- Με την πάγια Νομολογία των δικαστηρίων, τόσο των κατωτέρων όσο και των ανωτέρων ΣτΕ (συντέμνεται: Συμβουλίου της Επικρατείας) και Α.Π. (συντέμνεται: Αρείου Πάγου), που δεν μας θεωρούν ούτε αιρετικούς ούτε σχισματικούς
- Με αλληπάλληλες γνωμοδοτήσεις των Εισαγγελέων του Αρείου Πάγου
- Με πλήθος Υπουργικών Αποφάσεων.

Αν συμπληρώσουμε υπεύθυνες δηλώσεις, όπως άρχισε να γίνεται, δυστυχώς, για να «αναγνωριστούμε» ως «θρησκευτική κοινότητα» απεμπολούμε τα δικαιώματά μας και την μέχρι τώρα αναγνώρισή μας και θα υπαχθούμε ως άλλοι αλλοδαποί στο ίδιο καθεστώς με αυτούς, για τους οποίους έγινε ο Νόμος.

Εμείς είμαστε Έλληνες πολίτες, απολαύοντες συνταγματικής και νομικής προστασίας, με πλήθος Νόμων και Υπουργικών αποφάσεων αλλά και πάγιας νομολογίας από όλα τα δικαστήρια της χώρας μας.

Διαφορετικά θα μας εντάξουν στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και θα μας ζητείται να παίρνουμε άδεια από το Υπουργείο, για να χτίζουμε τους Ναούς μας... Ενώ τώρα αρκεί η άδεια της πολεοδομίας με την έγκριση του επισκόπου μας. Και έπεται συνέχεια πλήθους άλλων προβλημάτων που θα αντιμετωπίσουμε.

Θα θεωρούμαστε ξένοι μέσα στην ίδια μας την Πατρίδα, εκτός του ότι θα χαρακτηριστούμε ως «μία θρησκευτική κοινότητα», όπως οι άλλες (π.χ. Μωαμεθανοί) και τα προσωπικά μας στοιχεία θα μεταβιβαστούν σε ξένα κέντρα αποφάσεων. Και βέβαια θα προσβάλλεται έτσι βάνουσα και το δικαίωμά μας στην προσωπικότητα, στην ελεύθερη άσκηση των θρησκευτικών μας καθηκόντων, παραβιαζομένης της θρησκευτικής μας συνειδήσεως και της ανθρώπινης αξίας και αξιοπρέπειας.

Θα θεωρούμαστε Έλληνες πολίτες, δεύτερης κατηγορίας, πράγμα που το επιδιώκουν πάση θυσία οι Νεοημερολογίτες. Ενώ εμείς είμαστε η συνταγματικά προστατευόμενη Ορθόδοξη Εκκλησία του Χριστού που τηρεί απαρασάλευτα τις παραδόσεις και τους Ιερούς Κανόνες, κατά το άρθρο 3 του Συντάγματός μας.

Μας αρκεί πλήρως η μέχρι τώρα αναγνώριση και η νομοθετική μας προστασία από τον Αστικό Κώδικα και οι μορφές της άσκησης της συνεταιριστικής ελευθερίας του άρθρου 12 του Συντάγματός μας, με τις μορφές της Αστικής Εταιρίας για τα Μοναστήρια μας και του θρησκευτικού Σωματείου (συλλόγου) για την νομική μας κατοχύρωση ως Ενοριών.

Χρειάζεται να γίνουν παραστάσεις σε υψηλότατο, ει δυνατόν, επισκοπικό επίπεδο προς τα κόμματα, τους Υπουργούς, τους βουλευτές και σε κάθε επίσημο φορέα, για να μη βρεθούμε προ δυσάρεστων εκπλήξεων και κυρίως, για να μη δημιουργηθούν τετελεσμένα και προηγούμενο σε βάρος της Αγιωτάτης Εκκλησίας μας.

Γί' αυτό θα πρέπει να ανασταλεί άμεσα οποιαδήποτε ενέργεια συλλογής υπογραφών – υπεύθυνων δηλώσεων και να εξεταστεί το θέμα από κάθε πλευρά και ενδελεχώς, λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα ανωτέρω που εν συντομία Σας εξέθεσα (...).

Γεγονός όμως είναι ότι, όσοι εκκλησιαστικοί οργανισμοί της θρησκευτικής κοινότητας ΓΟΧ δεν υπάγονται στο Νόμο 4301/2014,

όπως προαναφέρθηκε, απολαμβάνουν νομικού καθεστώτος πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας, ως ακολούθως:

1 – Η Εκκλησία ΓΟΧ είναι γνωστή θρησκεία, κατά το άρθρο 13 του Συντάγματος [1) Ερμηνευτική Δήλωση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων Χρήστου Καραπιπέρη στην Ε΄ Αναθεωρητική Βουλή, καταχωρημένη στα Πρακτικά της (Πρακτικά συνεδριάσεως ΟΕ΄/21.4.75, σ. 421), 2) αποφάσεις 2105 και 2106/1975 του Συμβουλίου της Επικρατείας, 3) Γνωμοδότηση από 20-6-1975 του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Κεφαλληνίας, 4) Υπόμνημα από 25-1-1975 του Παναγιώτη Σμαΐλη προς την Ε΄ Αναθεωρητική Βουλή, 5) Γνωμοδότηση με αριθ. 304/1977 της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, 6) Γνωμοδότηση από 19-1-1989 του δικηγόρου Θεόδωρου Θεοδωρόπουλου, 7) Γνωμοδότηση από 2-2-1990 του καθηγητή Φίλιππου Σπυρόπουλου, 8) αποφάσεις 1444/1991 της Ολομέλειας και 493/1997 Δ΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας]

2 - Η Εκκλησία ΓΟΧ - ακολουθώντας την εκκλησιολογική και κανονική διδασκαλία του πνευματικού της καθοδηγητή Αγίου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου (Καβουρίδη) - διατηρεί την εκκλησιαστική πεποίθηση ότι μόνον αυτή συνεχίζει την ακαινοτόμητο «επικρατούσα θρησκεία» ή κρατική Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος, την υφιστάμενη πριν την εορτολογική καινοτομία που διέσπασε τη λειτουργική ενότητα των Αυτοκέφαλων Εκκλησιών, ως πρώτο μέτρο εφαρμογής του θρησκευτικού συγκρητισμού ή οικουμενισμού.

Αντιθέτως, το Κράτος, με την αυθαίρετη και παράνομη επέκταση του νέου ή Γρηγοριανού ημερολογίου - κατά παράβαση του Νομοθετικού Διατάγματος του 1923, το οποίο εξακολουθεί να ισχύει, και κατά το οποίο το Γρηγοριανό ημερολόγιο εισάγεται στο Κράτος, ενώ η Εκκλησία διατηρεί το Ιουλιανό ημερολόγιο – αναγνωρίζει ως «επικρατούσα θρησκεία», δηλαδή ως κρατική Εκκλησία, την καινοτόμο (λόγω δογματικής και συγκεκριμένα εκκλησιολογικής παραβάσεως του 9^{ου} άρθρου του Συμβόλου της Πίστεως για την λατρευτική ενότητα στο θέμα της τέλεσης των ακίνητων εορτών και των νηστειών που προηγούνται αυτών, καθώς και του Κανόνα 56 της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου) νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος, ως πρώτου μέτρου προωθήσεως του θρησκευτικού συγκρητισμού ή οικουμενισμού κατά την Εγκύκλιο του 1920 του Πατριαρχείου

Κωνσταντινουπόλεως. Και τούτο διότι η καινοτόμος νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος είναι συνηθέστατα θεραπεινίδα πολιτικών του Κράτους οι οποίες δεν συμβιβάζονται με τη θεολογική διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας (π.χ. εκτρώσεις, πολιτικός γάμος, σύμφωνο ομοφυλοφίλων, δήλωση αλλαγής φύλου, νέο μάθημα θρησκευτικών που εξισώνει την αλήθεια της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις των ετερόδοξων και των αλλόθρησκων). Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι η από 16-1-1923 έκθεση της επί της μεταρρυθμίσεως του Ημερολογίου Επιτροπής - η οποία διορίστηκε από τον Αρχηγό του πραξικοπήματος της 14-9-1922 Συνταγματάρχη Νικ. Πλαστήρα και αποτελούνταν από τους Γ.Ν. Κοφινά, Υπουργό των Οικονομικών, Δ. Αιγινήτη, καθηγητή του Πανεπιστημίου και διευθυντή του Αστεροσκοπείου, Χ. Παπαδόπουλο, Αρχιμανδρίτη και Καθηγητή του Πανεπιστημίου (μετέπειτα καινοτόμο νεοημερολογίτη Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος), Π. Τσιτσεκλή, δικηγόρο, Αμίλκα Αλεβιζάτο, καθηγητή του Πανεπιστημίου και τμηματάρχη του Υπουργείου των Εκκλησιαστικών – δέχθηκε ότι η ακαινοτόμητη πριν το 1924 Εκκλησία της Ελλάδος δεν μπορούσε να αλλάξει μονομερώς το ημερολόγιο για τη λειτουργική χρήση, χωρίς να καταστεί σχισματική έναντι των άλλων Αυτοκέφαλων Εκκλησιών. Το δε από 18-1-1923 Νομοθετικό Διάταγμα «Περί του Νέου Πολιτικού Ημερολογίου» εξακολουθεί να ισχύει ακόμη, επειδή δεν καταργήθηκε, και το οποίο ορίζει ότι η ακαινοτόμητη πριν το 1924 Εκκλησία της Ελλάδος εξακολουθεί να τηρεί το Ιουλιανό ημερολόγιο.

3 – Η Εκκλησία ΓΟΧ συνιστά ιδιαίτερη θρησκευτική κοινότητα, αφού έχουν αναγάγει το θέμα του εορτασμού των ακίνητων εορτών κατά το πάτριο Ιουλιανό ημερολόγιο σε θέμα θρησκευτικής συνειδήσεως [1) Αγόρευση του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου (Απόσπασμα Πρακτικών της 25^{ης} Συνεδριάσεως της Βουλής της 22-1-1931, 2) Πόρισμα της Επιτροπής – της αποτελούμενης από τους Χρ. Ανδρούτσο, Λ. Γιδόπουλο και Ηλ. Βαμβέτσο - του 1932 για την τακτοποίηση του ημερολογιακού ζητήματος, 3) Γνωμοδότηση του 1935 του Αντισταυραγγελέα του Αρείου Πάγου Λ. Χοϊδά, 4) Γνωμοδότηση με αριθ. 60/20/18B/27-4-1941 του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Ηρακλείου, 5) Γνωμοδότηση με αριθ. 1442/24-4-1945 του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Ηρακλείου, 6) αποφάσεις 132010/1966 και 44289/14-4-1967 του Υπουργείου Δικαιοσύνης, 7) Υπόμνημα από 25-1-1975 του

Παναγιώτη Σμαΐλη προς την Ε΄ Αναθεωρητική Βουλή, 8) Ερμηνευτική Δήλωση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων Χρήστου Καραπιπέρη στην Ε΄ Αναθεωρητική Βουλή, καταχωρημένη στα Πρακτικά της (Πρακτικά συνεδριάσεως ΟΕ΄/21.4.75, σ. 421), 9) Γνωμοδότηση από 20-6-1975 του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Κεφαλληνίας, 10) Γνωμοδότηση με αριθ. 749/1986 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, 11) Γνωμοδότηση από 19-1-1989 του δικηγόρου Θεόδωρου Θεοδωρόπουλου, 12) απόφαση 1444/1991 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας],

4 – Η Εκκλησία ΓΟΧ δεν είναι ούτε ετερόδοξη ούτε αλλόθρησκη σε σχέση με την κρατική νεοημερολογιτική Εκκλησία της Ελλάδος, αλλά ενιστάμενη ή διστάμενη σε σχέση με αυτή για το θέμα του ημερολογίου και της τελέσεως των θρησκευτικών εορτών, κατά την άποψη των κρατικών οργάνων [1) αποφάσεις 1444/1991 της Ολομέλειας και 493/1997 του Δ΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, 2) βούλευμα 46/1991 του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Δράμας].

Όμως, τα ίδια όργανα που ενδεχομένως ανήκουν στη νεοημερολογιτική Εκκλησία, αποφεύγουν να αναφέρουν στις πράξεις τους την ομολογία πίστεως της Εκκλησίας ΓΟΧ, κατά την οποία το θέμα του νέου ή Γρηγοριανού ημερολογίου για τον εορτασμό των ακίνητων εορτών, επειδή δεν αποφασίστηκε από Πανορθόδοξη Σύνοδο, αλλά εισήχθη αυθαίρετα από Συνόδους κάποιων Αυτοκέφαλων Εκκλησιών, ανάγεται σε δογματικό ή εκκλησιολογικό. Διότι προσκρούει άμεσα στη λειτουργική ενότητα στην τέλεση των εορτών και των νηστειών που προηγούνται αυτών - η οποία λειτουργική ενότητα των Αυτοκέφαλων Εκκλησιών κατοχυρώνεται στο άρθρο 9 του Συμβόλου της Πίστεως - και παραβιάζει ευθέως τον Κανόνα 56 της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου, ενώ δεν επιτρέπεται οικονομία σε δογματικό – εκκλησιολογικό ζήτημα.

5 – Στην Εκκλησία ΓΟΧ δεν εφαρμόζεται ούτε η νομοθεσία της κρατικής νεοημερολογιτικής Εκκλησίας της Ελλάδος ούτε η νομοθεσία που αφορά τους ετεροδόξους και αλλοθρήσκους, και ειδικότερα στην περίπτωση της ίδρυσης ναών ή ευκτηρίων οίκων, στην οποία περίπτωση εφαρμόζεται μόνον η πολεοδομική νομοθεσία [1) αποφάσεις 50685/15-10-1981 και 21277/1-2-1982 του Υπουργείου

Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, 2) Γνωμοδότηση με αριθ. 1442/24-4-1945 του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Ηρακλείου, 3) Υπόμνημα από 25-1-1975 του Παναγιώτη Σμαΐλη προς την Ε΄ Αναθεωρητική Βουλή, 4) Γνωμοδότηση με αριθ. 749/1986 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, 5) Γνωμοδότηση από 2-2-1990 του καθηγητή Φίλιππου Σπυρόπουλου, 6) απόφαση 1444/1991 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας].

6 – Η Εκκλησία ΓΟΧ διέπεται αποκλειστικά από τους Όρους Πίστεως, τις Ιερές Παραδόσεις, τους Ιερούς Κανόνες της Ορθόδοξης Εκκλησίας, καθώς και από το δικό της εσωτερικό δίκαιο, δηλαδή τους εσωτερικούς κανονισμούς της [απόφαση 327/2011 του Εφετείου Λάρισας].

7 - Η Εκκλησία Γ.Ο.Χ. και οι οργανωτικές της υποδιαιρέσεις έχουν αυτοδικαίως ιδιόρρυθμη νομική προσωπικότητα, άρα ικανότητα δικαίου και δικαιοπραξίας, έστω και αν δεν υπάρχει κρατική πράξη που να την αναγνωρίζει [1) Υπόμνημα από 25-1-1975 του Παναγιώτη Σμαΐλη προς την Ε΄ Αναθεωρητική Βουλή, 2) Γνωμοδότηση από 19-1-1989 του δικηγόρου Θεόδωρου Θεοδωρόπουλου, 3) απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Καθολική Εκκλησία Χανίων κατά Ελλάδος» του 1997, 4) απόφαση 327/2011 του Εφετείου Λάρισας].

8 – Η Εκκλησία ΓΟΧ είναι αυτοκέφαλη, χωρίς καμία εξάρτηση από άλλον υπερκείμενο ιεραρχικά σχηματισμό, δηλαδή από άλλη Αυτοκέφαλη Εκκλησία. Η εδαφική της περιφέρεια και η αντίστοιχη κανονική της δικαιοδοσία εκτείνεται σε όλη την υφήλιο, όπου υπάρχουν μέλη της (Γνωμοδότηση του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Φώτιου Μακρή 2/2005).

9 – Τα μυστήρια που τελούνται από κληρικούς ΓΟΧ είναι έγκυρα (απόφαση 44209/14-6-1971 του Υπουργείου Εσωτερικών).

10 – Οι επίσκοποι της Εκκλησίας ΓΟΧ δεν απολαύουν εξαιρετικής δωσιδικίας για τα πλημμελήματα ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου, όπως ακριβώς απολαύουν αυτής οι επίσκοποι της νεοσημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, επειδή αυτή αναγνωρίζεται από το Κράτος ως κρατική ή η κατά το άρθρο 3 του Συντάγματος επικρατούσα θρησκεία (απόφαση 611/1998 του Εφετείου Αθηνών).

11 – Οι κληρικοί της Εκκλησίας ΓΟΧ δικαιούνται να ασκούν ακωλύτως την υπηρεσία τους και γι΄ αυτό, όταν τελούν τα μυστήρια και τις ιερές

ακολουθίες ή φέρουν το ορισμένο για τους κληρικούς ιερατικό σχήμα, δεν διαπράττουν τα ποινικά αδικήματα της αντιποίησης υπηρεσίας ή στολής θρησκευτικού λειτουργού της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος (βούλευμα 46/1991 του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Δράμας).

Πρέπει να αναφερθεί ότι το Κράτος εφαρμόζει από το 1924 και έκτοτε το καθεστώς της επικρατούσας θρησκείας στην νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος και στη δικαιοδοσία του νεοημερολογητικού Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Ελλάδα. Βεβαίως, όπως προαναφέρθηκε, η Εκκλησία ΓΟΧ, κατά την ορθή εκκλησιολογική διδασκαλία του Αγίου πρώην Φλωρίνης Χρυσοστόμου (Καβουρίδη), διεκδικεί, και ορθώς, ότι είναι η κληρονόμος της ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος πριν το 1924, έστω και αν το Κράτος δεν της το αναγνωρίζει. Κατά συνέπεια, στους αγώνες της επί ένα περίπου αιώνα για την απόκτηση νομικού καθεστώτος ελεύθερης ύπαρξης και δράσης, η Εκκλησία ΓΟΧ εκ των πραγμάτων χρειάστηκε να έχει ως κύριο σημείο αναφοράς της τη συνταγματική διάταξη για τη θρησκευτική ελευθερία. Γι' αυτό το λόγο η συνταγματική διάταξη για την επικρατούσα θρησκεία δεν ωφέλησε καθόλου προς αυτήν την κατεύθυνση την Εκκλησία ΓΟΧ. Ως εκ τούτου, συνιστά λανθασμένη άποψη ή ψευδο-επιχείρημα (ή σόφισμα) ο ισχυρισμός ορισμένων που υποστηρίζουν την υπαγωγή της Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών υποδιαιρέσεών της στο Νόμο 4301/2014, ότι η σύσταση θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων ΓΟΧ και εκκλησιαστικού νομικού προσώπου – Εκκλησίας ΓΟΧ συνιστά δήθεν την καλύτερη νομική προστασία στην περίπτωση κατά την οποία καταργηθεί με συνταγματική αναθεώρηση η διάταξη για την επικρατούσα θρησκεία του άρθρου 3 του Συντάγματος.

Όλες οι θρησκευτικές κοινότητες, είτε έχουν νομική προσωπικότητα του Αστικού Δικαίου ή του Νόμου 4301/2014 είτε δεν έχουν, απολαμβάνουν των θρησκευτικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ειδικότερα της θρησκευτικής ελευθερίας. Καμία θρησκευτική κοινότητα δεν μπορεί να υποχρεωθεί από το Κράτος να αποκτήσει νομική προσωπικότητα, είτε του Αστικού Δικαίου είτε του Νόμου 4301/2014, αν η απόκτηση αυτή παραβίαζε τις θρησκευτικές της πεποιθήσεις ή αν δεν την επιδίωκε ως πολιτική της, διότι τούτο θα ερχόταν σε αντίθεση προς τη θρησκευτική ελευθερία. Στη θρησκευτική ελευθερία ενσωματώνεται και η διεθνής και συνταγματική ελευθερία της

αυτονομίας των θρησκευτικών κοινοτήτων, κατά την οποία αυτές έχουν νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία στις εσωτερικές τους υποθέσεις, στις οποίες απαγορεύεται να υπεισέρχεται το Κράτος. Αυτό σημαίνει ότι:

1 – Οι θρησκευτικές κοινότητες έχουν το δικαίωμα να έχουν το δικό τους εσωτερικό δίκαιο, θρησκευτικούς κανόνες και κανονισμούς, χωρίς να είναι υποχρεωμένες να αποκτήσουν σωματειακή υπόσταση, δηλαδή νομική προσωπικότητα κατά το κρατικό δίκαιο, τόσο για την ίδια τη θρησκευτική κοινότητα στο σύνολό της όσο και για τις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις, και

2 - Το Κράτος υποχρεούται να σέβεται το εσωτερικό δίκαιο των θρησκευτικών κοινοτήτων, εφόσον αυτό δεν έρχεται σε αντίθεση με τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη (άρθρο 13 παρ. 2 εδάφ. 2 του Συντάγματος), έστω και αν το εν λόγω εσωτερικό δίκαιο δεν έχει αναγνωριστεί με κάποια ιδιαίτερη πολιτειακή πράξη, όπως είναι, επί παραδείγματι, η συμπερίληψή του στον Κανονισμό του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου.

Έτσι, η απόκτηση νομικής προσωπικότητας, κατά το κρατικό δίκαιο, από τη θρησκευτική κοινότητα (π.χ. Εκκλησία) ή από τις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις (Μητροπόλεις, Ενορίες, Μονές, Ησυχαστήρια) εξαρτάται από την εκκλησιολογική και εν γένει θεολογική της διδασκαλία. Αυτή η διδασκαλία μπορεί να διαφέρει.

A. Οι θρησκευτικές κοινότητες που αποδίδουν σημασία πρωτίστως στην πνευματική τους διάσταση και δευτερευόντως στην θεσμική τους διάσταση, δεν επιδιώκουν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, κατά το κρατικό δίκαιο, όσον αφορά τις ίδιες και τις οργανωτικές τους υποδιαιρέσεις. Αλλά για τις εν λόγω θρησκευτικές κοινότητες είναι αναγκαία η ίδρυση νομικών προσώπων του Αστικού Δικαίου (σωματεία, αστικές εταιρίες) για τη διοίκηση και διαχείριση της περιουσίας τους, δεδομένου ότι ο Νόμος 4301/2014 αφορά την απόκτηση της θρησκευτικής νομικής προσωπικότητας από τις οργανωτικές υποδιαιρέσεις των θρησκευτικών κοινοτήτων και της εκκλησιαστικής νομικής προσωπικότητας από τις ίδιες τις θρησκευτικές κοινότητες.

Εξάλλου η απόκτηση νομικής προσωπικότητας από την Εκκλησία και τις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις δεν είναι σύμφωνη με την Ιερά Παράδοση, ενώ είναι σύμφωνη με Αυτήν η σύσταση νομικών προσώπων μόνο για την εξασφάλιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των στοιχείων της εκκλησιαστικής περιουσίας και για τη διοίκηση και διαχείρισή της. Η σωματριοποίηση της Ορθόδοξης Εκκλησίας και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων προέρχεται από τη ρωμαιοκαθολική εκκλησιολογία, την οποία μιμήθηκε και η προτεσταντική εκκλησιολογία. Δηλαδή η σωματριοποίηση της Εκκλησίας και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων αποτελεί χαρακτηριστική περίπτωση εκκοσμίκευσης μιας εκκλησίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Κώδικας Κανονικού Δικαίου της Λατινικής «Εκκλησίας», που εκδόθηκε το 1983, και ο Κώδικας Κανόνων των Ανατολικών (δηλαδή Ουνιτικών) «Εκκλησιών», που εκδόθηκε το 1990 από τον τότε Ρωμαιοκαθολικό Πάπα Ιωάννη – Παύλο Β΄, προβλέπουν την ύπαρξη νομικών προσώπων, δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου, στα πλαίσια της κανονικής έννομης τάξης της Ρωμαιοκαθολικής «Εκκλησίας». Η σωματριοποίηση των εκκλησιαστικών οργανισμών της Ρωμαιοκαθολικής «Εκκλησίας» εξυπηρετεί τον διοικητικό έλεγχό τους από την λεγόμενη Αγία Έδρα (Πάπα). Η σωματριοποίηση των προτεσταντικών οργανισμών εξυπηρετεί τον διοικητικό έλεγχό τους από τα αντίστοιχα κράτη στα οποία εδρεύουν, μέσω κρατικών νόμων που θεσπίζουν τους καταστατικούς τους χάρτες.

Αυτή η σωματριοποίηση του Παπισμού και του Προτεσταντισμού μεταφυτεύθηκε στον Ελληνικό κρατικό νόμο που περιείχε τον Καταστατικό Χάρτη της ακαινοτόμητης Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος από τον Ρωμαιοκαθολικό βασιλιά Όθωνα και την προτεσταντική αντιβασιλεία του, και έκτοτε επαναλαμβάνεται στους εκάστοτε Καταστατικούς της Χάρτες, προκειμένου η Εκκλησία αυτή να ελέγχεται αρχικώς νομοθετικά και διοικητικά και σήμερα (υπό το συνταγματικό καθεστώς της αυτοδιοίκησης της κρατικής νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος) νομοθετικά - εποπτευόμενη από το Υπουργείο Παιδείας ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου - από το Ελληνικό Κράτος, το οποίο τέθηκε υπό την επικυριαρχία της Δύσης. Έτσι – προκειμένου να επιτευχθεί ο εκδυτικισμός του Ορθόδοξου πολιτισμού της Χώρας μας με την ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών αξιών ιδίως του ατομικιστικού ανθρωπισμού και του ορθολογισμού που περιορίζει τη λογική στις

εμπειρίες των σωματικών αισθήσεων (του λεγόμενου ευρωπαϊκού κεκτημένου) - μεταφυτεύθηκε στη Χώρα μας από τον Ρωμαιοκαθολικό βασιλιά Όθωνα και την προτεσταντική αντιβασιλεία του και το προτεσταντικό σύστημα σχέσεων Κράτους – Εκκλησίας, εκείνο της κρατικής εκκλησίας, το οποίο αναγνωρίζεται από τα άρθρα 3 και 72 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος, και το οποίο με το Σύνταγμα της Βαϊμάρης του 1919 καταργήθηκε στα προτεσταντικά κράτη της Ομοσπονδίας της Γερμανίας, αλλά εξακολουθεί να ισχύει σε ορισμένα προτεσταντικά καντόνια της Ελβετίας. Στη συνέχεια η θρησκευτική σωματριοποίηση μεταφέρθηκε στους Εβραίους με ειδική νομοθεσία και ακολούθως στους Μουσουλμάνους της Θράκης επίσης με ειδική νομοθεσία, και πάλι με στόχο την εξυπηρέτηση του διοικητικού τους ελέγχου από το Κράτος. Η πρόσφατη επέκταση της θρησκευτικής σωματριοποίησης στα θρησκείματα τα διαφορετικά από την αναγνωριζόμενη από το Κράτος ως επικρατούσα θρησκεία νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος, σε εκείνες τις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες που έχουν κοινωνία μαζί της, τους Εβραίους και της Μουσουλμάνους της Θράκης, μέσω του Νόμου 4301/2014, εξυπηρετεί - πέραν της παροχής της θρησκευτικής ή της εκκλησιαστικής νομικής προσωπικότητας - και πάλι τον ίδιο σκοπό. Δηλαδή εξυπηρετεί το νομοθετικό τους έλεγχο και τη διοικητική τους εποπτεία σχετικά με τη συμμόρφωσή τους όχι μόνο με την κρατική και την καταστατική τους νομοθεσία, αλλά και με την εκάστοτε κυβερνητική πολιτική σε θέματα θρησκευμάτων του Ελληνικού Κράτους - φαινομενικά Ορθόδοξου (λόγω του άρθρου 3 του Συντάγματος), που οφείλει να είναι και θρησκευτικά και κοσμοθεωρητικά ουδέτερο, δυνάμει της διεθνούς και συνταγματικής θρησκευτικής ελευθερίας - το οποίο είναι υπό δυτική οικονομική, πολιτική και πολιτιστική επιρροή, και το οποίο υλοποιεί πολιτικές οι οποίες αποσκοπούν στη μεταφύτευση στην Ελληνική κοινωνία των λεγόμενων «δυτικο-ευρωπαϊκών αξιών ή δυτικο-ευρωπαϊκού κεκτημένου» με σκοπό την ανάλογη αλλοίωση του Ορθόδοξου πολιτισμού. Στον εκδυτικισμό αυτόν της Ελληνικής κοινωνίας από το Ελληνικό Κράτος συμμετοχος είναι και η καινοτόμος κρατική νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος, η οποία, δια των τοπικών Μητροπολιτών της, συνεργάστηκε στον κρατικό απηνή διωγμό της Εκκλησίας ΓΟΧ, ο οποίος εντάθηκε με την υπ' αριθ. 45/1951 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου και κατέπαυσε με τη γνωστή ερμηνευτική

δήλωση του Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων Χρήστου Καραπιπέρη ενώπιον της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής το 1975 για την ελευθερία της λατρείας της Εκκλησίας ΓΟΧ (όπως αναφέρει και η απάντηση στην 13^η ερώτηση της Λίστας Ερωταποκρίσεων του 2015).

Ως εκ τούτου, δεν είναι ορθή η απάντηση στην ερώτηση 8 της Λίστας ερωταποκρίσεων του 2015 κατά την οποία στην περίοδο των ρωμαϊκών διωγμών κατά της Εκκλησίας, αυτή είχε προσλάβει τη νομική μορφή των ταφικών συλλόγων. Διότι η Εκκλησία δεν είχε προσλάβει τη νομική μορφή των ταφικών συλλόγων, αλλά χρησιμοποίησε αυτή τη νομική μορφή μόνο για τη διασφάλιση της περιουσίας της. Επίσης, η αναγνώριση δικαιωμάτων σε εκκλησιαστικούς οργανισμούς από τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (από τον Μέγα Κωνσταντίνο και έκτοτε) και στη συνέχεια από την Οθωμανική Αυτοκρατορία, δεν αναγνώριζε νομική προσωπικότητα στην Εκκλησία και στις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις, αλλά μόνο στα σύνολα των περιουσιών τους (ιδρύματα).

Β. Οι θρησκευτικές κοινότητες που αποδίδουν πρώτιστη σημασία στην θεσμική τους διάσταση, ή που αποδίδουν ίση σημασία και στη πνευματική και στη θεσμική τους διάσταση (του τύπου «Η Εκκλησία είναι το Θεανθρώπινο Σώμα του Χριστού, αλλά στην ανθρώπινη διάστασή της είναι νομικό πρόσωπο», όπως εκείνη της καινοτόμου νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος), επιδιώκουν την απόκτηση νομικής προσωπικότητας, κατά το κρατικό δίκαιο, τόσο για την ίδια όσο και για τις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις.

Ορθή εκκλησιολογική προσέγγιση είναι η πρώτη (Α), δηλαδή εκείνη των θρησκευτικών κοινοτήτων που αποδίδουν σημασία πρωτίστως στην πνευματική τους διάσταση και δευτερευόντως στην θεσμική τους διάσταση, και δεν επιδιώκουν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, κατά το κρατικό δίκαιο, όσον αφορά τις ίδιες και τις οργανωτικές τους υποδιαιρέσεις, ενώ είναι αναγκαίο να αποκτούν νομική προσωπικότητα μόνον οι οργανισμοί τους που διοικούν και διαχειρίζονται θρησκευτική περιουσία για τις ανάγκες των συναλλαγών. Εξάλλου, σύμφωνα με το διεθνές και συνταγματικό δικαίωμα στη αυτονομία των θρησκευτικών κοινοτήτων, το εσωτερικό δικαίό τους (θρησκευτικοί κανόνες, κανονισμοί) αναγνωρίζεται από το Κράτος στην έκταση που δεν αντίκειται στη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη και για την αναγνώριση αυτή δεν επιβάλλεται η απόκτηση νομικής

προσωπικότητας, κατά το κρατικό δίκαιο, από τις θρησκευτικές κοινότητες και τις οργανωτικές τους υποδιαιρέσεις.

Είναι εσφαλμένη εκκλησιολογικά η θέση που διατυπώθηκε στην απάντηση στην 8^η ερώτηση της Λίστας Ερωταποκρίσεων του 2015, κατά οποία θέση «... δεν πρόκειται να τεθεί η Αγία μας Εκκλησία υπό εποπτεύουσα αρχή. Άλλο η Εκκλησία και άλλο το νομικό της πρόσωπο. Η νομική προσωπικότητα είναι ένα νομικό κέλυφος, ή ένδυμα που χρησιμοποιεί η Εκκλησία για να καλύψει κάποιες ανάγκες της. Όπως εμείς δεν ταυτιζόμαστε με τα ενδύματά μας, το ίδιο και η Αγία μας Εκκλησία, είτε πρόκειται για την Τοπική εν Ελλάδι Εκκλησία του Χριστού, είτε για τις Επισκοπές, είτε για τις Ενορίες και τα Μοναστήρια, δεν ταυτίζεται με τα νομικά ενδύματα που χρησιμοποιεί. Απόδειξη είναι η δυνατότητα να αλλάζει νομικά μορφώματα, αν νομίζει ότι κάτι άλλο μπορεί να την εξυπηρετήσει καλύτερα. Όπως, όταν πέσει η θερμοκρασία, κάποιος ενδύεται θερμότερα ρούχα, έτσι και η Εκκλησία μπορεί να προσλαμβάνει διάφορες νομικές μορφές ανάλογα με την εποχή, τον τόπο και το περιβάλλον». Η άποψη αυτή είναι κοσμικά ωφελιμιστική και δεν είναι εκκλησιολογικά ορθή, διότι απηχεί τον μονοφυσιτισμό. Διότι, όπως προαναφέρθηκε, η σωματειοποίηση της Εκκλησίας και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων δεν συμβιβάζεται με την Ιερή Παράδοση, δεδομένου ότι αποτελεί καινοτομία που προέρχεται από τη ρωμαιοκαθολική εκκλησιολογία και το ρωμαιοκαθολικό κανονικό δίκαιο μετά το Σχίσμα του 1054, στο πλαίσιο της σχολαστικής της θεολογίας - η οποία έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη Ορθόδοξη ησυχαστική θεολογία των θεολόγων και των φιλοκαλικών Πατέρων της Εκκλησίας - αφού δεν διαφέρει καταστατικά και λειτουργικά από μια ανώνυμη εταιρία. Με την Ιερά Παράδοση - όπως προκύπτει από την Ορθόδοξη Εκκλησιολογία, από την εκκλησιαστική ιστορία, από τους Ιερούς Κανόνες και από το εκκλησιαστικό δίκαιο - συμβιβάζεται μόνον η απόκτηση νομικής προσωπικότητας από οργανισμούς που ιδρύονται από την Εκκλησία και τις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις, για τη διασφάλιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της εκκλησιαστικής περιουσίας τους και για τη διοίκηση και διαχείρισή της, και οι οποίοι, όμως, δεν ταυτίζονται με αυτήν την ίδια την Εκκλησία και με αυτές τις ίδιες της οργανωτικές της υποδιαιρέσεις. Όπως ο Θεάνθρωπος Χριστός είναι ένα Πρόσωπο, έχει μια Υπόσταση με δύο φύσεις, τη Θεία και την ανθρώπινη, οι οποίες ενώνονται ατρέπτως,

ασυγχύτως και αναλλοιώτως, έτσι και η Εκκλησία του Χριστού, η οποία είναι το Σώμα του, του οποίου η Κεφαλή είναι ο Χριστός, έχει δύο φύσεις, τη Θεία και την ανθρώπινη, είναι δηλαδή Θεανθρώπινη. Γι' αυτό το λόγο δεν διαχωρίζεται η Θεία φύση της Εκκλησίας και των οργανωτικών υποδιαιρέσεων από την ανθρώπινη φύση της, έτσι ώστε η Θεία φύση της να μην υπόκειται στην κρατική εποπτεία του Τμήματος Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, αλλά η ανθρώπινη φύση της, ως προς την εκκλησιαστική νομική προσωπικότητάς της και ως προς τη θρησκευτική νομική προσωπικότητα των Μητροπόλεών της, να υπόκειται στην ίδια εποπτεία του Τμήματος Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων. Ο μονοφυσιτισμός προσβάλλει αιρετικά τη μια από τις δύο φύσεις είτε του Χριστού (Κεφαλής της Εκκλησίας), είτε της Εκκλησίας (Σώματος του Χριστού). Η αιρετική προσβολή της Θείας φύσης της Εκκλησίας από τον μονοφυσιτισμό αποτελεί φαινόμενο της εποχής μας, δηλαδή τούτο πράττει ο Οικουμενισμός, ο Διαχριστιανικός και ο Διαθρησκευτικός.

Οι ειδικοί νόμοι για τα θρησκευόμενα και τις παρεχόμενες στους θρησκευτικούς οργανισμούς νομικές προσωπικότητες, που έχουν ορισμένα Κράτη, όπως ο Νόμος 4301/2014, έχουν ως νομικές βάσεις τη θρησκευτική ελευθερία σε συνδυασμό με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης, ή τη θρησκευτική ελευθερία μόνη στο πλαίσιο του ΟΗΕ. Η θρησκευτική όμως ελευθερία και ειδικότερα η ελευθερία της θρησκευτικής ή κοσμοθεωρητικής συνείδησης υποχρεώνει τα Κράτη να είναι θρησκευτικώς και κοσμοθεωρητικώς ουδέτερα, δηλαδή τα υποχρεώνει να μην ενδιαφέρονται για την θρησκευτική αλήθεια, προκειμένου να ασκείται αποτελεσματικά από όλους το δικαίωμά τους στη θρησκευτική ελευθερία, η οποία - όπως αναφέρει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην απόφαση «Κοκκινάκης κατά Ελλάδος», είναι πολύτιμη για όλα τα μέλη της κοινωνίας που έχουν διαφορετικές θρησκευτικές και κοσμοθεωρητικές πεποιθήσεις. Τούτο σημαίνει ότι η θρησκευτική ελευθερία, όπως αναφέρει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην απόφαση «Κοκκινάκης κατά Ελλάδος», προϋποθέτει την υποκειμενική αντίληψη των ατόμων και των θρησκευτικών ομάδων για το θέμα της θρησκευτικής αλήθειας. Όμως, η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει την εκκλησιολογική – δογματική πεποίθηση ότι αυτή έχει την θρησκευτική αλήθεια και δεν αναγνωρίζει ότι τα

ετερόδοξα και αλλόδοξα θρησκευόμενα έχουν θρησκευτική αλήθεια, πλην βεβαίως των μελών της, αρχιερέων, κληρικών και θεολόγων που είναι θρησκευτικοί συγκρητιστές ή οικουμενιστές. Ως εκ τούτου, αν μια Ορθόδοξη Αυτοκέφαλη Εκκλησία και οι οργανωτικές της υποδιαιρέσεις κάνουν χρήση ενός ειδικού νόμου για τις νομικές προσωπικότητες των θρησκευτικών οργανισμών, όπως του Νόμου 4301/2014, ή ακόμη και του Αστικού Κώδικα για τα σωματεία και τις αστικές εταιρίες, σε σχέση με την ίδια την Εκκλησία και τις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις, τότε αποδέχονται το νομικό οικουμενισμό, δηλαδή εντάσσονται σε ένα νομικό πλαίσιο για τις νομικές προσωπικότητες των θρησκευτικών οργανισμών, είτε του Νόμου 4301/2014 είτε του Αστικού Κώδικα, το οποίο πλαίσιο θρησκευτικής ελευθερίας είναι αγνωστικιστικό (δηλαδή είτε αποδέχεται ότι όλα τα θρησκευόμενα έχουν θρησκευτική αλήθεια είτε ότι κανένα θρήσκευμα δεν έχει θρησκευτική αλήθεια). Έτσι τα νομικά πρόσωπα της Εκκλησίας και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων εξομοιώνονται, ενώπιον όλων, με τις άλλες εκκλησίες (υπό το πρίσμα του κρατικού δικαίου) ή θρησκευτικές κοινότητες, μέσα σε ένα μωσαϊκό νομικών προσώπων θρησκευτικών οργανισμών διαφόρων θρησκευμάτων. Δεν αρκεί η ομολογία πίστης κατά του Οικουμενισμού που περιλαμβάνεται στους κανονισμούς των θρησκευτικών νομικών προσώπων των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ και του υπό σύσταση εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ, όταν οι διοικούντες τούτα τα ενέταξαν ή θα το εντάξουν, αντίστοιχα, στο ανωτέρω αναφερόμενο μωσαϊκό θρησκευτικών και εκκλησιαστικών νομικών προσώπων διαφόρων θρησκευμάτων ως επιμέρους περιπτώσεις τους. Με σκοπό τη διακήρυξη στην πράξη της εκκλησιαστικής αλήθειας έναντι όλων των θρησκευμάτων, δηλαδή προς αποφυγήν του νομικού οικουμενισμού, πρέπει να συστήνονται μόνον νομικά πρόσωπα του Αστικού Δικαίου (σωματεία ή αστικές εταιρίες) που να είναι φορείς του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της εκκλησιαστικής περιουσίας της Εκκλησίας ή των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων και της διοίκησης και διαχείρισής της. Πρέπει να σημειωθεί μια χαρακτηριστική περίπτωση νομικού οικουμενισμού που περιέχεται στο Νόμο 4301/2014. Ως γνωστόν 300 τουλάχιστον ιδρυτές – φυσικά πρόσωπα συστήνουν θρησκευτικό νομικό πρόσωπο, το οποίο μπορεί να είναι Μητρόπολη ΓΟΧ, βουδιστικός οργανισμός, ή οργανισμός των Μαρτύρων του Ιεχωβά, ή

οργανισμός των Μουσουλμάνων Μπαχάι (με έδρα το Τελ Αβίβ του Ισραήλ) ή οργανισμός οποιουδήποτε άλλου θρησκειώματος. Τρία τουλάχιστον θρησκευτικά νομικά πρόσωπα του ίδιου θρησκειώματος – ιδρυτές συστήνουν εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο. Έτσι τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ συστήνουν το εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ. Αν τρία τουλάχιστον θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των Βουδιστών, των Μαρτύρων του Ιεχωβά (οι οποίοι, κατά τις πεποιθήσεις τους, αποτελούν μη τριαδικό χριστιανικό θρήσκευμα) ή των Μπαχάι ή οποιουδήποτε μη χριστιανικού θρησκειώματος συστήσουν νομικό πρόσωπο, τούτα θα έχουν, επί παραδείγματι, τις εξής επωνυμίες: «Βουδιστική Ένωση Ελλάδος Εκκλησιαστικό Νομικό Πρόσωπο», «Χριστιανοί Μάρτυρες του Ιεχωβά Ελλάδος Εκκλησιαστικό Νομικό Πρόσωπο», «Ένωση των Μουσουλμάνων Μπαχάι Ελλάδος Εκκλησιαστικό Νομικό Πρόσωπο». Όπως γίνεται αντιληπτό, δεν φαίνεται να είναι τυχαία η χρήση του όρου «εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο» για τα μη χριστιανικά θρησκειώματα, αφού είναι νοητό ότι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ευστοχότεροι νομικοί όροι – έστω και στο νομικό πλαίσιο του διαχριστιανικού οικουμενισμού ενός νόμου για τις νομικές προσωπικότητες των οργανισμών θρησκειώματων - που δεν θα προκαλούσαν διαθρησκειακές οικουμενιστικές συγχύσεις, πράγμα το οποίο δεν έγινε από το Νόμο 4301/2014, όπως επί παραδείγματι, αντί του όρου «θρησκευτικό νομικό πρόσωπο» θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι όροι «χριστιανική κοινότητα» (για τα χριστιανικά θρησκειώματα) ή «θρησκευτική κοινότητα» (για τα μη χριστιανικά θρησκειώματα), και αντί του όρου «εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο» θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι όροι «ένωση χριστιανικών κοινοτήτων» και «ένωση θρησκευτικών κοινοτήτων» αντιστοίχως.

Εφόσον η σωματριοποίηση της Εκκλησίας και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων δεν ήταν αντίθετη προς την Ιερά Παράδοση - η οποία, όπως προαναφέρθηκε, επιτρέπει μόνο τη σύσταση νομικών προσώπων του κοινού κρατικού δικαίου (Αστικού Κώδικα), [όχι ειδικού κρατικού δικαίου για τις νομικές προσωπικότητες των ίδιων των θρησκειώματων και των οργανωτικών τους υποδιαιρέσεων], μόνο για τους φορείς του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της εκκλησιαστικής περιουσίας της Εκκλησίας και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων και για τη διοίκηση και διαχείρισή της -, και εφόσον η σωματριοποίηση δεν

συνιστούσε χαρακτηριστική περίπτωση εκκοσμίκευσης της Εκκλησίας, τότε θα συνιστούσε ειδική και ξεχωριστή περίπτωση της Εκκλησίας ΓΟΧ, η οποία συνιστά ιδιαίτερη θρησκευτική κοινότητα που δεν είναι ούτε ετερόδοξη ούτε αλλόθρησκη έναντι της καινοτόμου νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος. Στην ειδική και ξεχωριστή αυτή περίπτωση, εφόσον δεν υπήρχε η αντίθεση της σωματριοποίησης της Εκκλησίας και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων στην Ιερά Παράδοση και εφόσον η σωματριοποίηση δεν συνιστούσε χαρακτηριστική περίπτωση εκκοσμίκευσης της Εκκλησίας – όροι που δεν ισχύουν εν προκειμένω, αφού υφίσταται η εν λόγω αντίθεση και συντρέχει η εν λόγω εκκοσμίκευση - τότε θα μπορούσε να υπάρχει ειδικός Νόμος της Βουλής για τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας ΓΟΧ, συμφωνημένος μεταξύ αρμόδιων στελεχών του Υπουργείου Παιδείας και εκπροσώπων της Εκκλησίας, ο οποίος:

Α. θα όριζε ότι, κατά την εκκλησιαστική πεποίθηση της Εκκλησίας ΓΟΧ, αυτή είναι η κληρονόμος της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος,

Β. θα αναγνώριζε αυτοδικαίως ιδιόρρυθμες (λόγω θρησκευτικής ελευθερίας) νομικές προσωπικότητες ιδιωτικού δικαίου για την Εκκλησία, για τις Μητροπόλεις, τις Ενορίες και Μονές ΓΟΧ, και

Γ. θα προέβλεπε τη διοίκηση και εκπροσώπησή τους, σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες και το πολίτευμα της Εκκλησίας, το οποίο είναι συνδυασμός συνοδικότητας (με ευρεία έννοια) και συνοδικότητας (με στενή έννοια) και όχι μόνο συνοδικότητας (με στενή έννοια), δηλαδή μόνο σε επίπεδο Αρχιερέων.

Αν ταυτιστεί το πολίτευμα της Εκκλησίας στη συνοδικότητα (με στενή έννοια), δηλαδή μόνο σε επίπεδο Αρχιερέων, τότε αλλοιώνεται το πολίτευμα της συνοδικότητας σε δεσποτοκρατία, η οποία:

Α - συναντάται σε όλες τις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες ως επιμέρους εκδήλωση του πάθους της εωσφορικής υπερηφανείας,

Β - προβλήθηκε θεωρητικά στην πανεπιστημιακή δογματική από τον Μητροπολίτη Περγάμου κ. Ιωάννη (Ζηζιούλα) του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως με το αιρετικό σκεπτικό ότι «Η Εκκλησία βρίσκεται όπου βρίσκεται ο Επίσκοπος, ανεξάρτητα αν αυτός διδάσκει την Ορθόδοξη Αλήθεια ή αιρετικές πλάνες» εναντίον του Ορθόδοξου

σκεπτικού ότι «Η Εκκλησία βρίσκεται 1) όπου πιστεύεται, διδάσκεται και βιώνεται ο Χριστός η Αλήθεια, και 2) όπου υπάρχει Αποστολική διαδοχή» και

Γ - συνιστά μια από τις αιρέσεις που αναγνωρίστηκαν ως επίσημη διδασκαλία των δέκα (10) – οι οποίες εκπροσωπούσαν μόνον το ένα τρίτο (1/3) των Ορθόδοξων πιστών - από τις δεκατέσσερις (14) Αυτοκέφαλες Εκκλησίες που έχουν κοινωνία μεταξύ τους, στην Ψευδοσύνοδο της Κρήτης του 2016..

Στη δεσποτοκρατία, ως γνωστόν, οφείλονται όλες οι σύγχρονες κακοδαιμονίες και τα ναυάγια περί την πίστη και το ήθος στις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες, μεταξύ των οποίων η κυριότερη είναι η προϊούσα μετάλλαξη του φρονήματος και της πράξεως αρχιερέων, κληρικών, μοναχών, θεολόγων και λαϊκών από Ορθόδοξο σε Οικουμενιστικό, με αποτέλεσμα οι εν λόγω οπαδοί του Οικουμενισμού, ταυτόχρονα με την εν λόγω μετάλλαξη του φρονήματός τους, να μεταβάλλονται σε διώκτες των Ορθοδόξων στο φρόνημα κατηγορώντας τους σαν δήθεν «φονταμενταλιστές», ή «μισαλλόδοξους» ή «θρησκευτικές εξτρεμιστές». Πρέπει να υπομνησθεί ότι των σημερινών διωγμών των αντιοικουμενιστών από τους οικουμενιστές προηγήθηκε ο πρώτος διωγμός των ΓΟΧ από το Κράτος και τους Μητροπολίτες της καινοτόμου νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος κατά την περίοδο ιδίως από το 1951 έως το 1975.

Η Σύνοδος ΓΟΧ (με Πρόεδρο τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Καλλίνικο) φαίνεται ότι υιοθέτησε την εισήγηση του καθηγητή κ. Γιάννη Κτιστάκη, νομικού της συμβούλου, για την υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014, προκειμένου, εκτός άλλων προβληθειών από αυτήν αιτιάσεων:

Α. Να κατοχυρώσει την επωνυμία «Εκκλησία ΓΟΧ», έναντι των λοιπών Συνόδων ΓΟΧ που δεν έχουν κοινωνία με αυτήν, ή έναντι καθηρημένων από τη νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος που εμφανίζονται ως κληρικοί ΓΟΧ, ή έναντι κληρικών (αρχιερέων ή ιερέων) ΓΟΧ που ενεργούν ως αυτοκέφαλοι, ή έναντι ατόμων εμφανιζόμενων ως κληρικοί ΓΟΧ χωρίς χειροτονία ή χωρίς έγκυρη χειροτονία. Πάντως, η κατοχύρωση του προσδιοριστικού «ΓΟΧ» από την Εκκλησία ΓΟΧ (της Συνόδου με Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος τον κ. Καλλίνικο) στο Μητρώο θρησκευτικών νομικών προσώπων γίνεται έναντι των

θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών νομικών προσώπων των άλλων Συνόδων ΓΟΧ τα οποία μεταγενέστερα θα ζητήσουν την εγγραφή τους στο εν λόγω Μητρώο, εφόσον οι άλλες Σύνοδοι ΓΟΧ επιδιώξουν την υπαγωγή τους στο Νόμο 4301/2014 στο μέλλον. Αν οι άλλες Σύνοδοι ΓΟΧ δεν επιθυμούν την υπαγωγή σε αυτόν το Νόμο, είτε έχουν νομική προσωπικότητα του Αστικού Δικαίου (σωματείο ή αστική εταιρία) είτε δεν έχουν καθόλου νομική προσωπικότητα για τις δικές τους Εκκλησίες ΓΟΧ και τις οργανωτικές τους υποδιαιρέσεις, τότε οι άλλες Εκκλησίες ΓΟΧ χρησιμοποιούν νόμιμα την επωνυμία «Εκκλησία ΓΟΧ», δεδομένου ότι δεν υπάρχει ένα εθνικό γενικό μητρώο νομικών προσώπων στη Χώρα. Και

Β. Να ενισχύσει τη διοικητική της εξουσία, περιλαμβανομένων και των περιουσιακών ζητημάτων, επί των κληρικών και των λαϊκών, την οποία δεν μπορεί να ασκήσει αποτελεσματικά, επειδή κληρικοί ή λαϊκοί ελέγχουν τα διοικητικά συμβούλια των σωματείων που έχουν στην κυριότητά τους ναούς ή ησυχαστήρια.

Προβληθείσες αιτιάσεις από τη Σύνοδο ΓΟΧ για την υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014 των τριών προαναφερθεισών Μητροπόλεων ως ήδη συσταθέντων θρησκευτικών νομικών προσώπων και της Εκκλησίας ΓΟΧ ως μέλλοντος να συσταθεί εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, αποτελούν – σύμφωνα με τις απαντήσεις στην 10^η και 11^η ερωτήσεις της Λίστας ερωταποκρίσεων του 2015 – οι ακόλουθες:

1 – Η λειτουργία των υποκείμενων στις Μητροπόλεις Ενοριών και Μονών ΓΟΧ ως Παραρτήματα των εν λόγω Μητροπόλεων. Δεν είναι σκόπιμη μια τέτοια λειτουργία των Ενοριών και των Μονών ΓΟΧ ως Παραρτημάτων των Μητροπόλεων ΓΟΧ. Διότι καταργεί τη συνοδικότητα (με ευρεία έννοια), δεδομένου ότι οι Ενορίες και Μονές ΓΟΧ θα καταστούν γραφειοκρατικοί μηχανισμοί εξαρτημένοι άμεσα από τις υπερκείμενες Μητροπόλεις ΓΟΧ και θα ενισχυθούν υπέρμετρα οι τάσεις δεσποτοκρατίας.

2 – Η καλύτερη νομική θωράκιση της θρησκευτικής κοινότητας ΓΟΧ έναντι των διακρίσεων σε βάρος της, απ' ότι μέσω των σωματείων και των αστικών εταιριών. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη, διότι η προστασία εναντίον των θρησκευτικών διακρίσεων δεν γίνεται μέσω δήθεν προσφορότερων μορφών νομικής προσωπικότητας, εν προκειμένω θεωρούμενων ως τέτοιων από τη Σύνοδο ΓΟΧ εκείνων του

θρησκευτικού και εκκλησιαστικού νομικού προσώπου του Νόμου 4301/2014, αλλά μέσω της ίδιας της ύπαρξης των θρησκευτικών οργανισμών των διαφόρων θρησκευτικών κοινοτήτων, και ειδικότερα της Εκκλησίας ΓΟΧ και των διοικητικών της υποδιαιρέσεων, οι οποίες απολαμβάνουν αυτοδικαίως της θρησκευτικής ελευθερίας, της θρησκευτικής ισότητας και των λοιπών θρησκευτικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανεξάρτητα από την απόκτηση νομικής προσωπικότητας του Αστικού Κώδικα ή του Νόμου 4301/2014, ή από την παντελή μη απόκτηση νομικής προσωπικότητας.

Πάντως, η Σύνοδος ΓΟΧ διαμαρτύρεται για διακρίσεις σε βάρος της προκληθείσες από το Νόμο 4301/2014, για τους εξής λόγους:

α) Η διατήρηση από το άρθρο 16 του Νόμου 4301/2014 των ειδικών καθεστώτων 1) για την αναγνωριζόμενη ως επικρατούσα θρησκεία από το Κράτος νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος, 2) τους Ισραηλιτικούς οργανισμούς και 3) τους οργανισμούς της Μουσουλμανικής κοινότητας της Θράκης, η οποία διατήρηση έχει ως αποτέλεσμα τη διάκριση σε βάρος της Εκκλησίας ΓΟΧ από το καθεστώς της νομικής προσωπικότητας δημοσίου δικαίου για την πρώτη και τη δεύτερη περιπτώσεις, σε σύγκριση με τη ιδιόρρυθμη νομική προσωπικότητα ιδιωτικού δικαίου των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ και του υπό σύσταση εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ. Πάντως, η Σύνοδος ΓΟΧ, παρά την ανωτέρω διάκριση σε βάρος της, δηλώνει ότι δεν επιθυμεί την απόκτηση από τους εκκλησιαστικούς οργανισμούς της Εκκλησίας ΓΟΧ της νομικής προσωπικότητας δημοσίου δικαίου.

β) Η μη αυτοδίκαιη αναγνώριση των θρησκευτικών νομικών προσώπων όλων των Μητροπόλεων ΓΟΧ που εδρεύουν στην Ελλάδα, και του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ, σε αντίθεση προς την αυτοδίκαιη αναγνώριση των εξής θρησκευμάτων και οργανωτικών υποδιαιρέσεών τους (που αναφέρονται με τις νομικές τους επωνυμίες):

β1. Η Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα αναγνωρίστηκε ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, και 11 επισκοπές της και 230 ναοί και μονές ως θρησκευτικά νομικά πρόσωπα, δηλαδή 241 θρησκευτικά νομικά πρόσωπα,

β2. η Κοπτορθόδοξη Εκκλησία ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, και 2 ενορίες της ως θρησκευτικά νομικά πρόσωπα,

β3. η Εκκλησία των Ορθοδόξων Αρμενίων ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, και 9 ενορίες της ως θρησκευτικά νομικά πρόσωπα,

β4. η Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, και 8 ενορίες της ως θρησκευτικά νομικά πρόσωπα,

β5. η Αγγλικανική Εκκλησία ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο,

β6. η Αιθιοπική Ορθόδοξη Εκκλησία ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο,

β7. η Ευαγγελική Εκκλησία των γερμανόγλωσσων ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο,

β8. η Ορθόδοξη Εκκλησία των Ασυριών ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο, και

β9. η Αρμενική Ευαγγελική Εκκλησία της Ελλάδος ως θρησκευτικό νομικό πρόσωπο.

Η Σύνοδος ΓΟΧ έχει την άποψη ότι η ανωτέρω διάκριση σε βάρος της Εκκλησίας ΓΟΧ – την οποία αποδίδει στην πιθανότητα αντίδρασης της καινοτόμου νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος στο θέμα της ενδεχόμενης αυτοδίκαιης αναγνώρισης της Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών υποδιαίρέσεών της ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο και θρησκευτικά νομικά πρόσωπα αντιστοίχως - συνιστά ένα από τα μειονεκτήματα του Νόμου αυτού, το οποίο προξενεί στην Εκκλησία αυτή κόστος, ταλαιπωρία και εσωτερικές τριβές. Δηλαδή η Σύνοδος ΓΟΧ θα προτιμούσε, εν αγνοία των πιστών ΓΟΧ και σε συνεννόηση με τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων, να είχαν αναγνωριστεί αυτοδικαίως η Εκκλησία ΓΟΧ ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο και όλες οι Μητροπόλεις ΓΟΧ που έχουν έδρα στην Ελλάδα ως θρησκευτικά νομικά πρόσωπα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η «Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα», ενώ αποτελεί σχολαστική της παράδοση (δηλαδή μετά το Σχίσμα του 1054) η σωματριοποίηση των εκκλησιαστικών οργανισμών της με βάση το κανονικό της δίκαιο, εν τούτοις – σε αντίθεση προς τη Σύνοδο ΓΟΧ που έσπευσε να υπαχθεί στο Νόμο 4301/2014 ο οποίος 1) έχει εκκλησιολογικό – δογματικό πρόβλημα για την Εκκλησία ΓΟΧ, 2) υποβαθμίζει το νομικό καθεστώς της πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας

το οποίο κερδήθηκε ύστερα από ενός περίπου αιώνα αγώνες των πιστών ΓΟΧ, και 3) παραβιάζει, ως προς αρκετές διατάξεις του, το διεθνές και συνταγματικό δικαίωμα στην εύλογη απόκτηση της νομικής προσωπικότητας από θρησκευτικούς οργανισμούς - στις κατωτέρω αναφερόμενες χώρες αρνήθηκε να αποκτήσει νομική προσωπικότητα κατά το πολιτειακό δίκαιο, έως ότου οι σχετικοί κρατικοί νόμοι εκπληρώσουν τις προϋποθέσεις τις οποίες εκείνη έθετε για την υπαγωγή σε αυτούς:

Α. Στη Γαλλία αρνήθηκε να υπαχθεί στο Νόμο για τον Χωρισμό (κράτους – θρησκευμάτων) του 1905, ο οποίος προέβλεπε για όλες τις εκκλησίες (= χριστιανικά θρησκευόμενα) και θρησκευτικές κοινότητες (= μη χριστιανικά θρησκευόμενα, στην ορολογία αυτή) μόνον τη μορφή του λατρευτικού σωματείου (*association cultuelle*), του οποίου το καταστατικό θα έπρεπε να ακολουθεί μόνο το δημοκρατικό πολίτευμα, όπως εκείνο του Αστικού Κώδικα της Χώρας μας, κατά το οποίο καταστατικό θα έπρεπε όλα τα μέλη του να είναι ίσα μεταξύ τους, ανεξάρτητα αν το εσωτερικό θρησκευτικό δίκαιο του οικείου θρησκευόμενου διαφοροποιούσε τις καταστάσεις και τις αρμοδιότητες των διαφόρων τάξεων των μελών του (π.χ. κληρικών, μοναχών, λαϊκών). Αντιθέτως, οι Προτεστάντες και οι Εβραίοι υπήχθησαν στο Γαλλικό Νόμο του 1905. Στη συνέχεια η λεγόμενη «Αγία Έδρα», που είναι επικεφαλής της «Καθολικής Εκκλησίας» και η οποία αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, όπως και τα Κράτη έχουν τέτοια νομική προσωπικότητα, συνήψε διπλωματικά συμφωνία με τη Γαλλία το 1924, με την οποία προβλέφθηκε, ειδικά για την «Καθολική Εκκλησία στη Γαλλία», η νομική προσωπικότητα του επισκοπικού σωματείου (*association diocesaine*), του οποίου το καταστατικό λάμβανε υπόψη του το κανονικό δίκαιο της «Καθολικής Εκκλησίας» ως προς τη διοίκησή του. Κατόπιν τούτου η «Καθολική Εκκλησία στη Γαλλία» ίδρυσε, για όλες τις Επισκοπές της, επισκοπικά σωματεία.

Β. Στην Ελλάδα η «Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα», από την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα το 1946 μέχρι το Νόμο 4301/2014, είχε δύο είδη εκκλησιαστικών της οργανισμών (Επισκοπών, Ενοριών, Μονών), εκείνα που είχαν νομική προσωπικότητα με βάση το προϊσχύσαν βυζαντινορωμαϊκό δίκαιο, και εκείνα που ιδρύθηκαν από την αρμόδια, κατά το κανονικό της δίκαιο, αρχή και δεν είχαν νομική προσωπικότητα κατά το πολιτειακό δίκαιο, δηλαδή κατά τον Αστικό Κώδικα (με τις

μορφές του σωματείου, της αστικής εταιρίας, του ιδρύματος). Διότι η «Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα» αρνιόνταν να υιοθετήσει κάποια μορφή νομικής προσωπικότητας του Αστικού Κώδικα, επειδή αυτός επιβάλλει στο καταστατικό τους τη διοίκησή τους σύμφωνα με το δημοκρατικό πολίτευμα, δηλαδή την ισότητα των μελών τους στη λήψη των αποφάσεών τους, χωρίς να λαμβάνει υπόψη το κανονικό δίκαιο της «Καθολικής Εκκλησίας». Η «Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα» αποδέχθηκε ασμένως την υπαγωγή της στο Νόμο 4301/2014, διότι αυτός είναι ο πιο ευνοϊκός γι' αυτήν, επειδή:

I. Αναγνωρίζεται ότι η εσωτερική οργάνωση και λειτουργία του εκκλησιαστικού νομικού της προσώπου της «Καθολικής Εκκλησίας στην Ελλάδα» και των 241 θρησκευτικών νομικών της προσώπων (Επισκοπών, Ενοριών, Μονών), διέπεται από το κανονικό της δίκαιο.

II. Αναγνωρίζονται αυτοδικαίως η «Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα» ως εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο και 241 Επισκοπές, Ενορίες και Μονές ως θρησκευτικά νομικά πρόσωπα, χωρίς τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία συστάσεως θρησκευτικού και εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, που προβλέπονται από το Νόμο 4301/2014, έστω και αν δεν υφίστανται οι ελάχιστοι αριθμοί πιστών ή θρησκευτικών νομικών προσώπων.

γ) Η Σύνοδος ΓΟΧ θα προτιμούσε επίσης στο Νόμο αυτό να προβλεπόταν μια άλλη μορφή νομικής προσωπικότητας, εκείνη της θρησκευτικής ένωσης πανελλήνιας εμβέλειας ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, η οποία θα ιδρυόταν από 20 φυσικά πρόσωπα και η οποία θα είχε το δικαίωμα να συστήνει αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια. Έτσι, αφού η Εκκλησία ΓΟΧ θα ιδρυόταν από 20 φυσικά πρόσωπα ως θρησκευτική ένωση πανελλήνιας εμβέλειας, στη συνέχεια εκείνη θα ίδρυε τα νομικά πρόσωπα των Μητροπόλεων, Ενοριών και Μονών ΓΟΧ.

3 – Η καταπολέμηση, από τον διαφαινόμενο κληρικαλισμό της Συνόδου ΓΟΧ, του «αντικληρικαλισμού» των ανοίκεια χαρακτηριζόμενων «μωροκενοφιλόδοξων» λαϊκών που δήθεν έχουν «προτεσταντικό πνεύμα» στις διοικήσεις των σωματείων και αστικών εταιριών ΓΟΧ, οι οποίες αποκλείουν από αυτές τους κληρικούς ΓΟΧ. Η ίδια Σύνοδος ΓΟΧ επαινεί τη διάταξη του Νόμου 4301/2014 που προβλέπει την αναγκαστική συμμετοχή κληρικού ΓΟΧ σε πολυμελές διοικητικό όργανο

θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, με το σκεπτικό ότι ο εν λόγω Νόμος δεν αποκλείει τους λαϊκούς από το εν λόγω διοικητικό όργανο, αλλά απαγορεύει τον αποκλεισμό των κληρικών [με κ κεφαλαίο (Κ)] από τη διοίκηση.

4 – Η οργάνωση με σύστημα διοικήσεως κατά την ιεροκανονική παράδοση των ΓΟΧ, με κύριο σκοπό τη θεία λατρεία κατά τα δόγματα και τις παραδόσεις τους, μέσω των θρησκευτικών νομικών προσώπων των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ και του υπό σύσταση εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ. Το ίδιο αποτέλεσμα είναι εξασφαλισμένο με νομικώς προσφορότερο τρόπο. Η διατήρηση της εκ του Συντάγματος ιδιόρρυθμης νομικής προσωπικότητας της Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων - χωρίς την ανάγκη υιοθέτησεως από αυτές κάποιας άλλης μορφής νομικής προσωπικότητας, εκείνης του Αστικού Κώδικα ή του Νόμου 4301/2014 - σε συνδυασμό με το διεθνές και συνταγματικό δικαίωμα στην αυτονομία των εκκλησιών (υπό κρατικό πρίσμα) ή θρησκευτικών κοινοτήτων, παρέχει τη δικαιοδοσία στο αρμόδιο, κατά το εσωτερικό της δίκαιο (Ιεροί Κανόνες) νομοθετικό όργανο της Εκκλησίας ΓΟΧ να εκδίδει Κανονισμούς για την οργάνωση και τη διοίκησή της, σύμφωνα με την κανονική έννομη τάξη, δηλαδή σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες και την Ομολογία της Ορθόδοξης Πίστεως, όπως διακηρύχθηκε από τον Άγιο πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομο (Καβουρίδη). Έτσι αποφεύγεται ο έλεγχος, από την κατά περίπτωση αρμόδια κρατική εποπτεύουσα αρχή, της λειτουργίας της ίδιας Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων αν είναι σύμφωνος με το εσωτερικό της δίκαιο, αφού τούτο δεν ενσωματώνεται σε κάποιο κανονισμό θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού, ή σε καταστατικό σωματείου ή αστικής εταιρίας.

5 – Εξασφάλιση της κατοχύρωσης της επωνυμίας «Εκκλησία ΓΟΧ» και «Μητροπόλεων ΓΟΧ» «από σφετεριστές καθηρημένους ή αυτοχειροτόνητους, που σχηματίζουν συνεχώς ομάδες αυτοαποκαλούμενες «Εκκλησίες ΓΟΧ» και εκθέτουν συνολικά την Εκκλησία ΓΟΧ με τις πράξεις τους. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη. Διότι:

α) Σύμφωνα με τη διεθνή και συνταγματική θρησκευτική ελευθερία, επιτρέπεται η ίδρυση νέων θρησκευμάτων (υπό κρατικό πρίσμα), όπως

διευκρινίζει και το Γενικό Σχόλιο (General Comment) αριθ. 22 του 1993 της Επιτροπής του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα του ΟΗΕ (<https://www.uio.no/studier/emner/jus/humanrights/HUMR5508/v13/undervisningsmateriale/general-comment-no22-religion-and-belief.pdf>), το οποίο Σχόλιο ερμηνεύει το άρθρο 18 του εν λόγω Διεθνούς Συμφώνου. Το Κράτος δεν επιτρέπεται να ελέγχει τη νομιμότητα των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων, διότι η ελευθερία θρησκευτικής συνείδησης είναι απεριόριστη.

β) Τα καταχωρημένα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο τους θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα κατοχυρώνουν την επωνυμία τους μόνον έναντι τέτοιων νομικών προσώπων που θα επιδιώξουν να καταχωρηθούν μεταγενέστερα, αλλά όχι 1) έναντι θρησκευμάτων και οργανωτικών τους υποδιαίρέσεων με εκ του Συντάγματος ιδιόρρυθμη νομική προσωπικότητα, η οποία ερείδεται στα διεθνή και συνταγματικά δικαιώματα στη θρησκευτική ελευθερία και στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ή 2) έναντι των θρησκευτικών οργανισμών που αποκτούν νομική προσωπικότητα του Αστικού Δικαίου (σωματείο ή αστική εταιρία). Διότι δεν υπάρχει ένα εθνικό μητρώο νομικών προσώπων στο οποίο να καταχωρούνται όλα τα νομικά πρόσωπα, είτε του Αστικού Κώδικα, είτε του Εμπορικού Κώδικα, είτε εκείνα ειδικών νόμων, όπως ο Νόμος 4301/2014, με βάση το οποίο εθνικό μητρώο θα ελέγχονταν οι επωνυμίες των κάθε είδους νομικών προσώπων.

6 – Ενδεχόμενα μελλοντικά φορολογικά προνόμια. Είναι και αυτή εσφαλμένη άποψη. Διότι η παραχώρηση φορολογικών προνομίων σε θρησκευόμενα δεν εξαρτάται από την απόκτηση νομικής προσωπικότητας, είτε του Αστικού Δικαίου, είτε του Νόμου 4301/2014, ή από την παντελή μη απόκτηση νομικής προσωπικότητας από τούτα. Αρκεί η ιδιότητα του θρησκευτικού οργανισμού, προκειμένου αυτός να απολαύσει των παραχωρούμενων από το Κράτος προνομίων. Αν η φορολογική διοίκηση τύχει να μην του τα αναγνωρίσει, με εσφαλμένη ερμηνεία των σχετικών διατάξεων, είναι βέβαιο ότι θα του τα αναγνωρίσει το αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Πάντως, εκτός των μελλοντικών, τα θρησκευόμενα απολαμβάνουν ήδη των ισχυόντων φορολογικών προνομίων, τα οποία δεν εξαρτώνται από τη μορφή

νομικής προσωπικότητάς τους, την οποία βασίζουν είτε στο Σύνταγμα, είτε στον Αστικό Κώδικα είτε στο Νόμο 4301/2014.

Όμως, η Σύνοδος ΓΟΧ, με την απόφασή της για υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014 των Μητροπόλεων ΓΟΧ, με τη μορφή θρησκευτικού νομικού προσώπου, και της Εκκλησίας ΓΟΧ, με τη μορφή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, δεν έλαβε υπόψη της:

1 - το ανωτέρω αναφερόμενο εκκλησιολογικό – δογματικό θέμα, δηλαδή την μετατροπή των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων ΓΟΧ και του υπό σύσταση εκκλησιαστικού νομικού προσώπου – Εκκλησίας ΓΟΧ σε «ετερόδοξα» (δυνάμει του Νόμου 4301/2014 και του Π.Δ. 18/18), υπό το πρίσμα του Κράτους, ή σε «αιρετικά» υπό το πρίσμα της καινοτόμου νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, από «ούτε ετερόδοξα ούτε ετερόθρησκα» της απόφασης 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και

2 - την ως άνω υποβάθμιση, λόγω της υπαγωγής στο Νόμο 4301/2014, του νομικού καθεστώτος πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας της Εκκλησίας ΓΟΧ, το οποίο αποκτήθηκε με αγώνες πολλών δεκαετιών. Από τη σύγκριση του εν λόγω πλήρους νομικού καθεστώτος με αποκορύφωμα την απόφαση 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας, προς το καθεστώς του Νόμου 4301/2014 θα προκύψει αναμφισβήτητα η διαφορά υπέρ του πρώτου.

Εν τούτοις, η Σύνοδος ΓΟΧ – στην απάντηση στην 12^η ερώτηση της Λίστας Ερωταποκρίσεων του 2015 – διαπιστώνει εσφαλμένα - ακολουθώντας τη γνώμη του π. Νικολάου Δημαρά που διατυπώνεται στη δεύτερη γνωμοδότησή του με την οποία αποδέχεται την υπαγωγή της Εκκλησίας ΓΟΧ στο Νόμο 4301/2014 - επί λέξει ότι «... είναι εμφανές ότι ο εν λόγω Νόμος, ως νέος θεσμός (σημειωτέον ότι αυτό δεν μπορεί να αποτελέσει δικαιολόγησή του!), έχει ασάφειες και αδυναμίες, οι οποίες (δήθεν) θα αντιμετωπιστούν στην πράξη κατά την εφαρμογή του. Αλλά έστω και με αυτές τις αδυναμίες, που (δήθεν) δεν είναι ανυπερβλήτες, μας παρέχει ένα πολύ καλύτερο νομικό πλαίσιο για την οργάνωση της Εκκλησίας ΓΟΧ». Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη, όπως αποδεικνύεται από τη σύγκριση της μεταχείρισης της Εκκλησίας ΓΟΧ από το Νόμο αυτόν, με το νομικό καθεστώς πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας που αναγνωρίστηκε στην Εκκλησία ΓΟΧ ύστερα από ένα

περίπου αιώνα αγώνων, και το οποίο αναλύεται στην παρούσα Γνωμοδότηση.

Επίσης, η υπαγωγή στον εν λόγω Νόμο μπορεί να έχει ως συνέπειες τις επιχορηγήσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό ή τη λήψη προγραμμάτων ΕΣΠΑ, αν και οι συνέπειες αυτές μπορούν να επέρχονται και μέσω σωματείων ή αστικών εταιριών. Και οι δύο αυτές περιπτώσεις συνιστούν περιπτώσεις υποταγής στον Καίσαρα. Αυτές οι συνέπειες, βεβαίως, δεν φαίνεται να είναι χωρίς επιπτώσεις στο θέμα της επιβολής της θρησκευτικής παγκοσμιοποίησης ή θρησκευτικού συγκρητισμού ή οικουμενισμού, όπως είναι σαφές από τις περιπτώσεις Μονών του Αγίου Όρους, οι οποίες αποδέχθηκαν, χωρίς να καταδικάσουν, τις αποφάσεις της Ψευδο-συνόδου της Κρήτης, και μάλιστα τη δογματική απόφαση «Σχέσεις της Ορθόδοξου Εκκλησίας με τις λοιπές Χριστιανικές Εκκλησίες».

Όσον αφορά το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – Εκκλησία ΓΟΧ, η διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 εδαφ. 1 του Νόμου 4301/2014 που προβλέπει την ίδρυση εκκλησιαστικού προσώπου από τρία τουλάχιστον θρησκευτικά νομικά πρόσωπα, είναι προτεσταντικής εκκλησιολογικής προέλευσης. Διότι η Ορθόδοξη Εκκλησία έχει συνοδικό πολίτευμα με δύο έννοιες:

α. με την ευρεία έννοια της συνοδικότητας που προβλέπεται από τις Πράξεις των Αποστόλων, ιδίως στις περιπτώσεις των δύο Εκκλησιαστικών – Αποστολικών Συνόδων, της πρώτης για εκλογή του Αποστόλου Ματθία και της δεύτερης για το ότι ο πιστός δεν σώζεται με την τήρηση των τυπικών διατάξεων του Μωσαϊκού Νόμου (περιτομή), αλλά με την πίστη και τη Χάρη του Αγίου Πνεύματος, αποφάσεις των Συνόδων αυτών που λήφθηκαν από το σύνολο του Πληρώματος της Εκκλησίας, δηλαδή από τους Αποστόλους σε συναπόφαση με τους λοιπούς πιστούς (ούτε οι Απόστολοι χωρίς τους λοιπούς πιστούς, ούτε οι λοιποί πιστοί χωρίς τους Αποστόλους) - «έδοξε τω Αγίω Πνεύματι και ημίν» - και στην περίπτωση της εκλογής του Αποστόλου Ματθία, μετά τη συναπόφαση της εκλογής του από το Πλήρωμα της Εκκλησίας, ακολούθησε η λειτουργική χειροτονία του μόνον από τους Αποστόλους. Είναι γνωστό ότι το Πλήρωμα της Εκκλησίας υποστασιοποιείται και διαρθρώνεται πρωτίστως στη Θεία Ευχαριστία και εν συνεχεία επεκτείνεται σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής της Εκκλησίας,

περιλαμβανομένων των διοικητικών της θεμάτων, στα οποία τούτο πρέπει να συμμετέχει συμβουλευτικά ή αποφασιστικά, με την εξαίρεση των αυστηρώς ιεραρχικών αρμοδιοτήτων είτε της Συνόδου είτε των επιμέρους Μητροπολιτών, οι οποίες επιφυλάσσονται από τους Ιερούς Κανόνες στους Αρχιερείς, ιδίως σύμφωνα με τον 34^ο Αποστολικό Κανόνα.

β. με τη στενή έννοια του όρου «συνοδικό πολίτευμα», η οποία επιφυλάσσεται στην άσκηση των ιεραρχικών αρμοδιοτήτων της Συνόδου κατά τους Ιερούς Κανόνες, ιδίως σύμφωνα με τον 34^ο Αποστολικό Κανόνα, ο οποίος συνδυάζει την συνοδικότητα με ευρεία έννοια με τη συνοδικότητα με στενή έννοια, ο οποίος στις παραγράφους 2 - 3 αυτού ορίζει: «Αλλά μηδέ εκείνος (ο Μητροπολίτης, όρος που εδώ σημαίνει ο Προκαθήμενος Αυτοκέφαλής Εκκλησίας, αφού τη Ρωμαϊκή περίοδο, μετά την παύση των διωγμών, οι Μητροπόλεις ήταν Αυτοκέφαλες Εκκλησίες) άνευ της πάντων γνώμης ποιείτω τι. Ούτω γαρ ομόνοια έσται, και δοξασθήσεται ο Θεός, δια Κυρίου, εν Αγίω Πνεύματι, ο Πατήρ, και ο Υιός, και το Άγιον Πνεύμα» (= «Αλλά ούτε και εκείνος (ο Μητροπολίτης, όρος που εδώ σημαίνει ο Προκαθήμενος Αυτοκέφαλής Εκκλησίας, αφού τη Ρωμαϊκή περίοδο, μετά την παύση των διωγμών, οι Μητροπόλεις ήταν Αυτοκέφαλες Εκκλησίες) να κάνει κάτι χωρίς τη γνώμη όλων. Γιατί έτσι θα υπάρχει ομόνοια και θα δοξαστεί ο Θεός, δια του Κυρίου, εν Αγίω Πνεύματι, ο Πατέρας, και ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα»). Ο όρος «της γνώμης πάντων» του εν λόγω Κανόνα ερμηνεύεται από τον Άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη ως εξής: «Καθώς, όμως, οι Επίσκοποι δεν πρέπει να πράττωσι κανένα πράγμα κοινόν χωρίς την γνώμην του Μητροπολίτου, έτσι παρομοίως και ο Μητροπολίτης, δεν πρέπει να κάμνη κανένα τοιούτον κοινόν πράγμα μόνος και καθ' εαυτόν, χωρίς την γνώμην όλων του των Επισκόπων (στενή συνοδικότητα). Δια τί με τούτον τον τρόπον θέλει είναι ομόνοια και αγάπη ανάμεσα και εις τους Επισκόπους, και Μητροπολίτας, και εις Κληρικούς και εις Λαϊκούς (συνοδικότητα με ευρεία έννοια). Εκ δε της ομονοίας ταύτης και αγάπης θέλει δοξασθή ο Θεός και Πατήρ, δια μέσου του Υιού αυτού, Κυρίου δε ημών Ιησού Χριστού, όστις εφάνέρωσεν εις τους ανθρώπους το του Πατρός Του όνομα, και την αγάπην ενομοθέτησε λέγων: «Εν τούτω γνώσονται πάντες ότι εμοί μαθηταί εστε, εάν αγάπην έχητε εν αλλήλοις». Και θέλει δοξασθή εν τω Αγίω Του Πνεύματι, το οποίον δια της Χάριτός Του

ήνωσεν ημάς εις μίαν πνευματικήν συνάφειαν. Ταυτόν ειπείν, εκ της ομονοίας ταύτης, θέλει δοξασθή η Αγία Τριάς, ο Πατήρ, ο Υιός και το Άγιον Πνεύμα, κατά την ευαγγελικήν φωνήν, την λέγουσαν: «Ούτω λαμψάτω το φως ημών έμπροσθεν των ανθρώπων, όπως ίδωσιν υμών τα καλά έργα, και δοξάσωσι τον Πατέρα ημών τον εν τοις ουρανοίς» (Πηδάλιο Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου, έκδ. Αστέρος, Αθήναι 1976, σελ. 37).

Μία εξαιρετική περίπτωση πρακτικής εφαρμογής του συνδυασμού της συνοδικότητας με ευρεία έννοια με τη συνοδικότητα με στενή έννοια, τον οποίο συνδυασμό αναγνωρίζει και κατοχυρώνει ο 34^{ος} Αποστολικός Κανόνας, συνιστούν οι αποφάσεις της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου της Μόσχας του 1917-1918, οι οποίες ελήφθησαν χωρίς τις πλάτες του Κράτους, και γι' αυτό το λόγο εκφράζουν καθαρά την αυτοσυνειδησία του Πληρώματος της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας εν μέσω απηνών διωγμών από τους Μπολσεβίκους Κομμουνιστές που είχαν καταλάβει πραξικοπηματικά την πολιτική εξουσία της Ρωσίας τον Οκτώβριο του 1917 μετά την ανατροπή του τσαρικού καθεστώτος από την αντιπολίτευση των Μενσεβίκων τον Φεβρουάριο του 1917. Η Τοπική Κληρικολαϊκή Σύνοδος της Μόσχας είναι η ανώτατη νομοθετική, διοικητική, δικαστική και ελεγκτική Αρχή της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Η Τοπική Κληρικολαϊκή Σύνοδος του 1917-1918 επανασύστησε το Πατριαρχείο Μόσχας, το οποίο είχε καταργήσει ο Τσάρος Μέγας Πέτρος, με σκοπό τον εκδυτικισμό της Ρωσίας, αναθέτοντας τη διοίκηση της Ρωσικής Εκκλησίας στον αντικανονικό θεσμό της «διοικούσας συνόδου», προτεσταντικής προελεύσεως. Η ίδια εξέλεξε Πατριάρχη Μόσχας τον Ιερομάρτυρα Άγιο Τύχωνα. Στη λήψη των αποφάσεων της συμμετείχαν τα μέλη της, οι Αρχιερείς και οι εκπρόσωποι των Επισκοπών, κληρικοί, μοναχοί και λαϊκοί, πολλοί από τους οποίους έγιναν μάρτυρες αίματος, εξαιτίας του διωγμών των Μπολσεβίκων Κομμουνιστών. Σύμφωνα με τη Συνοδική Διάταξη για τη Διαδικασία Εκλογής Πατριάρχη της 31-7/13-8-1918, η Ολομέλεια της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου εκλέγει το τριπρόσωπο και ο Πατριάρχης Μόσχας αναδεικνύεται, μεταξύ των τριών υποψηφίων, με κλήρο (άρθρα 13 και 19). Η αρμοδιότητα των Αρχιερέων που συνέρχονται σε Αρχιερατική Συνδιάσκεψη, κατά τη λειτουργία της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου, σύμφωνα με τον Κανονισμό της, είναι η έκδοση διαταγμάτων για τη συμφωνία των

υιοθετούμενων από την Ολομέλεια της Κληρικολαϊκής Συνόδου νομοθετικών ή καταστατικών διατάξεων με το Λόγο του Θεού, τα δόγματα, τους κανόνες και την Παράδοση της Εκκλησίας, προκειμένου οι εν λόγω διατάξεις της Ολομέλειας της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου να ισχύουν (άρθρα 64 και 65).

Ο ανωτέρω συνδυασμός της συνοδικότητας με ευρεία έννοια με τη συνοδικότητα με στενή έννοια συναντάται και στα κατώτερα επίπεδα οργάνωσης και διοίκησης της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, σύμφωνα με τις Συνοδικές Διατάξεις της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου του 1917-1918 (Ανώτατης Εκκλησιαστικής Διοίκησης, Μητροπολιτικών Περιφερειών, Επαρχιών, Ενοριών, Μονών). Αναφέρουμε ενδεικτικά, ως παράδειγμα το θέμα της εκλογής Επαρχιούχων Αρχιερέων. Οι Επαρχιούχοι Αρχιερείς εκλέγονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων από την κοινή σύναξη των Αρχιερέων της Μητροπολιτικής Περιφέρειας και των κληρικών και των λαϊκών της Επαρχίας, για την οποία εκλέγεται Ποιμενάρχης Αρχιερέας, σύμφωνα με τον ειδικό κανονισμό, όπως προβλέπεται από τη Συνοδική Διάταξη για την Επαρχιακή Διοίκηση της 1(14), 7(20), 9(22) – 2 – 1918 (άρθρο 16). Η εν λόγω εκλογή του Επαρχιούχου Αρχιερέα χρειάζεται την επικύρωση της Ανώτατης Εκκλησιαστικής Αρχής, και ειδικότερα της Ιεράς Συνόδου, σύμφωνα με τη Συνοδική Διάταξη για τις υποθέσεις που ανήκουν στην αρμοδιότητα των οργάνων της Ανώτατης Εκκλησιαστικής Διοίκησης της 8-12-1917 (Κεφάλαιο IV. Εκκλησιαστική Διοίκηση και Πειθαρχία, με αριθμό 2) (βλέπετε τις αποφάσεις της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου της Μόσχας του 1917-1918 σε: Κυριάκου Κυριαζόπουλου, Πηγές του Εκκλησιαστικού Δικαίου της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, Τόμος Α', εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2008, σελ. 75επ.).

Η Σύνοδος ΓΟΧ θα έπρεπε να ακολουθήσει το θετικό παράδειγμα της Τοπικής Κληρικολαϊκής Συνόδου της Μόσχας του 1917-1918, η οποία εξέφρασε την εκκλησιαστική της αυτοσυνειδησία με τον συνδυασμό της συνοδικότητας με ευρεία έννοια και της συνοδικότητας με στενή έννοια, χωρίς τις πλάτες του Κράτους. Δεν θα έπρεπε να ακολουθήσει το παράδειγμα της καινοτόμου νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, η οποία στηρίζεται στις πλάτες του Κράτους με αποτέλεσμα οι νεοημερολογίτες Μητροπολίτες να περιορίζουν τη συνοδικότητα μόνο στη στενή της έννοια, προκαλώντας παραφθορά

του εκκλησιαστικού πολιτεύματος της συνοδικότητας και μεταβάλλοντάς το σε δεσποτοκρατία. Η σύσταση θρησκευτικών νομικών προσώπων των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ, με βάση το Νόμο 4301/2014, σε συνδυασμό με ένταξη και την εποπτεία της Εκκλησίας ΓΟΧ από το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, σύμφωνα με το Π.Δ. 18/2018, επιδιώκουν την στήριξή τους στις πλάτες του Κράτους. Διότι ο Νόμος 4301/2014 δεν προσφέρει απολύτως κανένα επιπλέον θρησκευτικό δικαίωμα ή θρησκευτικό προνόμιο από εκείνα τα οποία η Εκκλησία ΓΟΧ είχε ήδη αποκτήσει ύστερα από αγώνες ενός περίπου αιώνα, και τα οποία της εξασφάλισαν νομικό καθεστώς πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας, το οποίο περιορίστηκε και υποβαθμίστηκε από την υπαγωγή των εν λόγω θρησκευτικών νομικών προσώπων και του υπό σύσταση εκκλησιαστικού νομικού προσώπου στο Νόμο 4301/2014, δεδομένου ότι όλα τα θρησκευτά (υπό νομικό πρίσμα), είτε έχουν νομική προσωπικότητα του Αστικού Κώδικα ή του Νόμου 4301/2014, είτε δεν έχουν νομική προσωπικότητα, απολαμβάνουν των διεθνών και συνταγματικών δικαιωμάτων της θρησκευτικής ελευθερίας, της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, της θρησκευτικής ισότητας και των λοιπών θρησκευτικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θρησκευτικών προνομίων (με εξαίρεση τα προνόμια της αναγνωριζόμενης από το Κράτος ως επικρατούσα ή κρατική θρησκεία νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, αν γίνει δεκτή η κοινοτιστική ερμηνεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία δέχεται διαφοροποίηση της νομικής μεταχείρισης των θρησκευμάτων για κοινωνικούς αλλά όχι για θρησκευτικούς λόγους, ενώ αν γίνει δεκτή η φιλελεύθερη ερμηνεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα προνόμια της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος θεωρούνται ως διακρίσεις σε βάρος των λοιπών θρησκευμάτων).

Κατόπιν των ανωτέρω, οι οργανωτικές υποδιαιρέσεις μιας Αυτοκέφαλης Ορθόδοξης Εκκλησίας δεν επιτρέπεται κανονικώς να ιδρύουν την Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία, αλλά η Αυτοκέφαλη Ορθόδοξη Εκκλησία ιδρύει τις οργανωτικές της υποδιαιρέσεις – Μητροπόλεις, οι οποίες υπάγονται σε αυτήν, και οι Μητροπόλεις της ιδρύουν τις δικές τους οργανωτικές υποδιαιρέσεις (ενορίες, μονές, ησυχαστήρια), οι οποίες υπάγονται στις αντίστοιχες Μητροπόλεις.

Συνεπώς, το άρθρο 12 παρ. 1 εδ. 1 του Νόμου 4301/2014 παραβιάζει το διεθνές και συνταγματικό δικαίωμα στη θρησκευτική ελευθερία, σε συνδυασμό με εκείνο της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, διότι δεν προβλέπει 1) την δυνατότητα ίδρυσης εκκλησιαστικού νομικού προσώπου από μια Εκκλησία με μόνη την αίτηση του διοικητικού της οργάνου, εν προκειμένω της Συνόδου ΓΟΧ προς το αρμόδιο δικαστήριο, και 2) τη δυνατότητα απόκτησης θρησκευτικής νομικής προσωπικότητας για οργανωτικές υποδιαιρέσεις μιας Εκκλησίας (Μητροπόλεων), εν προκειμένω της Εκκλησίας ΓΟΧ, με αίτηση του διοικητικού της οργάνου, εν προκειμένω της Συνόδου ΓΟΧ προς το αρμόδιο δικαστήριο.

Γ.2. ΟΡΙΣΜΟΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 4301/2014

Γ.2.1. Θρησκευτική κοινότητα (άρθρο 1) είναι:

μια ομάδα φυσικών προσώπων,

Α) μόνιμα εγκατεστημένων σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή,

Β) αρκετών (αόριστα αναφερόμενων) στον αριθμό,

Γ) τα οποία έχουν συγκεκριμένη θρησκευτική ομολογία γνωστής θρησκείας, και

Δ) και τα οποία έχουν σκοπό α) την κοινή άσκηση της λατρείας της και β) την εκπλήρωση των καθηκόντων που απαιτούνται από την κοινή ομολογία των μελών της.

Γ.2.2. Θρησκευτικό νομικό πρόσωπο (άρθρο 2 παρ. 1) είναι:

μια ένωση τριακοσίων (300) τουλάχιστον φυσικών προσώπων της ίδιας θρησκευτικής κοινότητας (από τους οποίους ένας τουλάχιστον είναι θρησκευτικός λειτουργός, ιερουργός ή ποιμένας της θρησκευτικής κοινότητας, στον οποίο έχει ανατεθεί η τέλεση των θρησκευτικών τελετών και ο οποίος είναι Έλληνας ή πολίτης κράτους – μέλους της

Ευρωπαϊκής Ένωσης ή αλλοδαπός που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα), η οποία ένωση φυσικών προσώπων

Α) έχει σκοπό α) τη συστηματική και οργανωμένη άσκηση της λατρείας της και β) τη συλλογική εκδήλωση των θρησκευτικών πεποιθήσεων των μελών της,

Β) έχει αποκτήσει θρησκευτική νομική προσωπικότητα σύμφωνα με το Νόμο 4301/2014,

Γ) λειτουργεί βάσει του κανονισμού της, και

Δ) διοικείται από το προβλεπόμενο στον κανονισμό της όργανο διοίκησής της.

Τα μέλη – φυσικά πρόσωπα του θρησκευτικού νομικού προσώπου δεν μπορούν να είναι μέλη ταυτόχρονα άλλου θρησκευτικού νομικού προσώπου της ίδιας ή άλλης θρησκείας ή δόγματος. Μπορούν όμως να είναι μέλη ταυτόχρονα σε σωματεία και αστικές εταιρίες.

ΣΧΟΛΙΟ:

Η απαίτηση του Νόμου για 300 ιδρυτές (άρθρο 2 παρ. 2) παραβιάζει τον συνδυασμό των διεθνών και συνταγματικών δικαιωμάτων της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι. Διότι καθιστά δυσκολότερη την απόκτηση θρησκευτικής ή εκκλησιαστικής νομικής προσωπικότητας σε σύγκριση με τη νομική προσωπικότητα δυνάμει άλλων νόμων για διαφορετικούς τύπους ομάδων ή κοινοτήτων, δηλαδή παραβιάζει το διεθνές και συνταγματικό δικαίωμα στην εύλογη πρόσβαση στο καθεστώς νομικού προσώπου για τις θρησκευτικές κοινότητες που επιθυμούν να το υιοθετήσουν, το οποίο δικαίωμα απορρέει από τον ανωτέρω συνδυασμό της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι (βλ. τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Hasan και Chaush κατά Βουλγαρίας του 2000, Μητροπολιτική Εκκλησία της Βεσσαραβίας κατά Μολδαβίας του 2001. Επίσης, τις Guidelines on the Legal Personality of Religious or Belief Communities (Οδηγίες για τη Νομική Προσωπικότητα των Θρησκευτικών ή Κοσμοθεωρητικών Κοινοτήτων) του Πάνελ Ειδικών για τη Θρησκευτική Ελευθερία του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και της Επιτροπής της Βενετίας του

Συμβουλίου της Ευρώπης, σελ. 19, 25-26 και 27. Ακόμη, W. Cole Durham, Jr. – Silvio Ferrari, Νόμοι για το κράτος και τη θρησκεία στη μετακομμουνιστική Ευρώπη, απόδοση στην Ελληνική από τον Κυριάκο Κυριαζόπουλο, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 24-26). Επί παραδείγματι, για την απόκτηση νομικής προσωπικότητας σωματείου απαιτούνται μόνον 20 ιδρυτικά μέλη, ενώ για εκείνη της αστικής εταιρίας αρκούν 2 ιδρυτικά μέλη, ενώ για τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα απαιτείται ο υπερβολικά μεγάλος ελάχιστος αριθμός των 300 ιδρυτών.

Η Σύνοδος ΓΟΧ αποκάλυψε - στην απάντηση στην 12^η ερώτηση της Λίστας Ερωταποκρίσεων του 2015 – ότι, στις συναντήσεις εκπροσώπων της με στελέχη του Υπουργείου Παιδείας στο νομοπαρασκευαστικό στάδιο του Νόμου 4301/2014, είχε ζητήσει, μεταξύ άλλων, και τις εξής τροποποιήσεις του σχετικού Νομοσχεδίου, οι οποίες όμως δεν έγιναν δεκτές:

1 – Να μειωθεί ο ελάχιστος αριθμός των 300 ιδρυτών – φυσικών προσώπων για τη σύσταση θρησκευτικού νομικού προσώπου.

ΣΧΟΛΙΟ:

Για το θέμα αυτό έγινε λόγος αμέσως ανωτέρω.

2 – Να ιδρύονται πρώτα οι θρησκευτικές κοινότητες σε πανελλήνιο επίπεδο (π.χ. Εκκλησία ΓΟΧ) και έπειτα οι αποκεντρωμένες διοικητικές τους μονάδες σε περιφερειακό (Μητροπόλεις ΓΟΧ) και τοπικό επίπεδο (Ενορίες και Μονές ΓΟΧ), ενώ ο ισχύων Νόμος ακολουθεί την αντίστροφη λογική.

ΣΧΟΛΙΟ:

Η, σύμφωνα με τη θρησκευτική ελευθερία και με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ρύθμιση θα ήταν να προβλέπονται και οι δύο δυνατότητες.

3 – Να συμπεριληφθούν οι εκκλησιαστικοί οργανισμοί ΓΟΧ στα αυτοδικαίως αναγνωριζόμενα εκκλησιαστικά και θρησκευτικά νομικά πρόσωπα του άρθρου 13 του εν λόγω Νόμου.

ΣΧΟΛΙΟ:

Η πρόταση αυτή της Συνόδου ΓΟΧ έρχεται σε ευθεία αντίθεση προς τη συνοδικότητα (με ευρεία έννοια), διότι είχε ως επιδίωξη την παντελή παράκαμψη της διαβούλευσής της με τους πιστούς ΓΟΧ για τα ζητήματα: 1) της συμφωνίας ή μη συμφωνίας του Νόμου αυτού με την Ορθόδοξη Εκκλησιολογία και ειδικότερα με την Εκκλησιολογία της Εκκλησίας ΓΟΧ, και 2) της υποβάθμισης ή μη υποβάθμισης του νομικού καθεστώτος πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας της Εκκλησίας ΓΟΧ από την υπαγωγή στον εν λόγω Νόμο εκκλησιαστικών της οργανισμών.

4 – Να υπάρχει ρητή αναφορά στον εν λόγω Νόμο για ίση φορολογική μεταχείριση των θρησκευτικών νομικών προσώπων και του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ με την αναγνωριζόμενη ως επικρατούσα θρησκεία από το Κράτος νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος.

ΣΧΟΛΙΟ:

Αυτή η πρόταση δεν προϋποθέτει την υπαγωγή στο Νόμο αυτόν, διότι η ίση φορολογική μεταχείριση των λοιπών θρησκευμάτων (με τη νομική έννοια του όρου) με την κρατική καινοτόμο νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος επιβάλλεται από τη θρησκευτική ελευθερία σε συνδυασμό με την αρχή της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, και από το δικαίωμα στην ισότητα των θρησκευμάτων, δικαιώματα που προστατεύονται από το Σύνταγμα και το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Γ.2.3. Εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο είναι:

μια ένωση τριών (3) τουλάχιστον θρησκευτικών νομικών προσώπων της ίδιας θρησκείας,

Α) η οποία έχει επισκοπική ή συνοδική ή άλλη κεντρική δομή,

Β) έχει αποκτήσει εκκλησιαστική νομική προσωπικότητα σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Νόμου 4301/2014,

Γ) λειτουργεί βάσει του κανονισμού της, και

Δ) διοικείται από τα προβλεπόμενα στον κανονισμό της ατομικά ή συλλογικά όργανα, τα οποία είτε εκλέγονται είτε διορίζονται.

Γ.3. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Για την απόκτηση νομικής προσωπικότητας από θρησκευτικό νομικό πρόσωπο απαιτούνται οι εξής τρεις (3) προϋποθέσεις:

1 – Ένδικη αίτηση στο αρμόδιο μονομελές πρωτοδικείο (που συνυποβάλλεται από κοινού με το εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, αν προϋφίσταται του ιδρυόμενου θρησκευτικού νομικού προσώπου και αν το θρησκευτικό νομικό πρόσωπο υπάγεται πνευματικά και διοικητικά στο εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο), η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, και στην οποία επισυνάπτονται:

1.α. Συστατική πράξη υπογεγραμμένη από όλους τους ιδρυτές – μέλη του (με τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας και κατοικίας τους),

1.β. Ομολογία πίστης,

1.γ. Ονόματα των μελών της διοίκησης, στην οποία περιλαμβάνεται απαραίτητα και ο θρησκευτικός λειτουργός της κοινότητας,

1.δ. Πλήρες βιογραφικό σημείωμα του θρησκευτικού λειτουργού (από το οποίο προκύπτουν οι τυχόν θρησκευτικές σπουδές του, ο τρόπος και ο χρόνος ανάδειξης, εκλογής ή επιλογής του στη θέση αυτή),

1.ε. Κατάλογος με τους λατρευτικούς χώρους του,

1.στ. Κανονισμός του (με τις υπογραφές των μελών του και με ημεροχρονολογία).

2 – Έκδοση απόφασης του αρμόδιου Μονομελούς Πρωτοδικείου για την αναγνώριση του θρησκευτικού νομικού προσώπου.

3 – Εγγραφή του θρησκευτικού νομικού προσώπου στο ειδικό Βιβλίο Θρησκευτικών Νομικών Προσώπων που τηρείται στο αρμόδιο Πρωτοδικείο, μετά την έκδοση της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου για την αναγνώρισή του.

Γ.4. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Για την απόκτηση νομικής προσωπικότητας από εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – όπως και στην περίπτωση του θρησκευτικού νομικού προσώπου - απαιτούνται οι εξής τρεις (3) προϋποθέσεις:

Ένδικη αίτηση στο αρμόδιο μονομελές πρωτοδικείο, που συνυποβάλλεται από κοινού από τα ιδρυτικά μέλη του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, τα οποία είναι τουλάχιστον τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, και στην οποία επισυνάπτονται:

1.α. Συστατική πράξη υπογεγραμμένη από όλους τους ιδρυτές – μέλη του (με τα πλήρη στοιχεία ταυτοποίησης και έδρας τους),

1.β. Ομολογίες πίστης όλων των ιδρυτών – θρησκευτικών νομικών προσώπων,

1.γ. Ονόματα των μελών της διοίκησης, στην οποία περιλαμβάνονται απαραίτητα και θρησκευτικοί λειτουργοί των ιδρυτών – θρησκευτικών νομικών προσώπων,

1.δ. Πλήρη βιογραφικά σημειώματα των θρησκευτικών λειτουργών των μελών – θρησκευτικών νομικών προσώπων, οι οποίοι μετέχουν στη διοίκηση (από τα οποία προκύπτουν οι τυχόν θρησκευτικές σπουδές τους, ο τρόπος και ο χρόνος ανάδειξης, εκλογής ή επιλογής τους στις θέσεις αυτές),

1.ε. Κατάλογος με τους λατρευτικούς χώρους του,

1.στ. Κανονισμός του (με τις υπογραφές των εκπροσώπων των μελών του – θρησκευτικών νομικών προσώπων και με ημεροχρονολογία).

ΣΧΟΛΙΟ:

Πρέπει να διευκρινισθεί ότι ο κατάλογος των λατρευτικών χώρων του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου δεν πρέπει να περιλαμβάνει τους λατρευτικούς χώρους που χρησιμοποιούνται από το

θρησκευτικό νομικό πρόσωπο μιας Μητρόπολης ΓΟΧ αλλά δεν ανήκουν ιδιοκτησιακά σε αυτήν. Σε αντίθετη περίπτωση, δικαιολογείται η άσκηση των προβλεπόμενων ενδίκων βοηθημάτων για τη διεκδίκηση της νομής ή της κυριότητας του εν λόγω λατρευτικού χώρου.

2 – Έκδοση απόφασης του αρμόδιου Μονομελούς Πρωτοδικείου για την αναγνώριση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου.

3 – Εγγραφή του θρησκευτικού νομικού προσώπου στο ειδικό Βιβλίο Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων που τηρείται στο αρμόδιο Πρωτοδικείο, μετά την έκδοση της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου για την αναγνώρισή του.

Γ.5. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΣΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ (3) ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Γ.5.1. Κανονισμός του θρησκευτικού νομικού προσώπου ή του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου

Οι όροι εγκυρότητας του κανονισμού του θρησκευτικού ή του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου είναι οι εξής δύο (2):

α) Η μη αντίθεσή του προς τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη

β) Η κατά νόμο πληρότητα του περιεχομένου του.

Η κατά νόμο πληρότητα του περιεχομένου του Κανονισμού περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία του θρησκευτικού νομικού προσώπου:

1 – Επωνυμία (η οποία περιέχει οπωσδήποτε τη βασική προσδιοριστική της θρησκείας λέξη στην ελληνική γλώσσα ή την πιστή απόδοσή της με ελληνικούς χαρακτήρες και την ένδειξη «Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο» στην περίπτωση του θρησκευτικού νομικού προσώπου ή «Εκκλησιαστικό Νομικό Πρόσωπο» στην περίπτωση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου),

2 – Έδρα

3 – Σαφής ορισμός της θρησκείας, του δόγματος και της Ομολογίας πίστης του

4 – Περιγραφή των διδασκαλιών και των λατρευτικών εκδηλώσεών τους

5 – Αναφορά όλων των ιερών κειμένων και των κανόνων (ή εσωτερικού δικαίου), οι οποίοι διέπουν το θρησκευτικό και οργανωτικό περιεχόμενο της Ομολογίας πίστης, και οι οποίοι το δεσμεύουν

6 – Εσωτερική οργανωτική δομή

7 – Τυχόν σχέσεις, αλληλεξαρτήσεις, πνευματικούς και διοικητικούς δεσμούς με ημεδαπό εκκλησιαστικό πρόσωπο, καθώς και με θρησκευτικές κοινότητες ή οργανώσεις της αλλοδαπής

8 – α) Όρους με τους οποίους συγκαλείται, συνεδριάζει και αποφασίζει το ανώτατο συλλογικό όργανό του ή η συνέλευσή του, και β) ενδεχομένως κάθε άλλο ζήτημα που αφορά το όργανο αυτό, τις αρμοδιότητες και το έργο του

9 – α) Όργανα της διοίκησής του, β) τους όρους ανάδειξης ή διορισμού και παύσης τους, και γ) τους κανόνες λειτουργίας τους

10 – Όρους ανάδειξης, εκλογής ή επιλογής των θρησκευτικών λειτουργών

11 – Τρόπος της δικαστικής και εξώδικης αντιπροσώπευσής του

12 – α) Όρους εισόδου, αποχώρησης και αποβολής των μελών του (φυσικών προσώπων στην περίπτωση του θρησκευτικού νομικού προσώπου ή θρησκευτικών νομικών προσώπων στην περίπτωση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, και β) δικαιώματα και υποχρεώσεις τους

13 - Πόρους του και προέλευσή τους

14 – Όρους τροποποίησης του Κανονισμού,

15 – Όρους για τη διάλυσή του

ΣΧΟΛΙΟ:

Έρχεται σε αντίθεση προς τον συνδυασμό των δικαιωμάτων του συνεταιρίζεσθαι και της θρησκευτικής ελευθερίας η απαίτηση του

Νόμου να περιλαμβάνει υποχρεωτικά ο Κανονισμός του Θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου 1) την περιγραφή των διδασκαλιών και των λατρευτικών εκδηλώσεών τους, 2) την αναφορά όλων των ιερών κειμένων και των κανόνων (ή εσωτερικού δικαίου), οι οποίοι διέπουν το θρησκευτικό και οργανωτικό περιεχόμενο της Ομολογίας πίστης, και οι οποίοι το δεσμεύουν, και 3) τις τυχόν σχέσεις, αλληλεξαρτήσεις, πνευματικούς και διοικητικούς δεσμούς με ημεδαπό εκκλησιαστικό πρόσωπο, καθώς και με θρησκευτικές κοινότητες ή οργανώσεις της αλλοδαπής. Διότι η πρόσβαση στη θρησκευτική ή εκκλησιαστική νομική προσωπικότητα προϋποθέτει την τήρηση αυτών των επιβαρυντικών όρων του Κανονισμού οι οποίοι υπεισέρχονται υπερβολικά στις εσωτερικές υποθέσεις των θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών νομικών προσώπων ή, αλλιώς, απαιτούν υπερβολικά λεπτομερειακή ενημέρωση, με την οποία μπορεί να μην συμφωνεί η κρατική πολιτική σε θέματα θρησκευμάτων, είτε κατά τη σύστασή τους είτε αναφορικά με την ενδεχόμενη αναγκαστική διάλυσή τους στο μέλλον (βλ. τις Guidelines on the Legal Personality of Religious or Belief Communities του Πάνελ Ειδικών για τη Θρησκευτική Ελευθερία του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και της Επιτροπής της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, σελ. 26).

Μια τέτοια κρατική πολιτική είναι εκείνη της θρησκευτικής παγκοσμιοποίησης, δηλαδή η επιβολή της αποδοχής στην πράξη - παράλληλα με την ομολογία πίστεως κατά του οικουμενισμού που περιέχεται στους κανονισμούς των θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών νομικών προσώπων - του θρησκευτικού συγκρητισμού ή οικουμενισμού ή της εκκλησιολογίας του λεγόμενου Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών της συνιστάμενης στην «ενότητα στη δογματική ποικιλία (unity in doctrinal plurality)» (βλέπετε τα εκκλησιολογικά κείμενα των Γενικών Συνελεύσεων του Παγκοσμίου Συμβουλίου «Εκκλησιών» στο Πόρτο Αλέγκρε και στο Πουσάν):

A. των χριστιανικών ομολογιών, δηλαδή

A.1) των δώδεκα (12) από τις δεκατέσσερις (14) Αυτοκέφαλες Εκκλησίες που είναι μέλη του, είτε έχουν το Ιουλιανό είτε το Γρηγοριανό ημερολόγιο στη λατρευτική χρήση (πλην των Αυτοκέφαλων Εκκλησιών της Γεωργίας και της Βουλγαρίας, που αποχώρησαν από τούτο),

A.2) των προτεσταντικών θρησκευτικών κοινοτήτων («Προτεσταντικών Εκκλησιών», που είναι μέλη του,

A.3) του Παπισμού («Καθολικής Εκκλησίας») που είναι παρατηρητής σε τούτο (λόγω του διαχριστιανικού οικουμενισμού), καθώς και

B) των μη χριστιανικών θρησκευμάτων (εξαιτίας της ήδη πραγματοποιηθείσας επέκτασης του Παγκοσμίου Συμβουλίου «Εκκλησιών» στον διαθρησκειακό Οικουμενισμό).

Ανταπαντώντας στην απάντηση της 6^{ης} ερώτησης της Λίστας Ερωταποκρίσεων του 2015, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι η ομολογία πίστεως κατά του Οικουμενισμού που περιέχεται στους κανονισμούς των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ και του υπό σύσταση εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ, δεν εξασφαλίζει τους εν λόγω εκκλησιαστικούς οργανισμούς ΓΟΧ από οποιαδήποτε κρατική επιβολή της συμμόρφωσής τους στην πράξη - παρά τις εν λόγω ομολογίες πίστεώς τους, τις καταχωρημένες στους κανονισμούς τους - στη Θρησκευτική Παγκοσμιοποίηση ή Θρησκευτικό Συγκρητισμό ή Οικουμενισμό. Λόγω της τρεπτότητας της ανθρώπινης φύσης, δεν είναι δυνατόν κανείς να είναι σίγουρος ότι Αρχιερείς ΓΟΧ θα προτιμήσουν την διάλυση θρησκευτικών νομικών προσώπων ΓΟΧ από την στην πράξη συμμόρφωσή τους στον Οικουμενισμό, αν τεθεί επιτακτικά τέτοιο ζήτημα συμμόρφωσης από το Κράτος στο μέλλον, και μάλιστα υπό την απειλή της ενδεχόμενης άρσης οικονομικών ωφελημάτων ή του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης των ωφελημάτων αυτών, όπως προκύπτει και από την παράδειγμα Αγιορειτικών Μονών. Είναι σαφές ότι η χορήγηση προγραμμάτων ΕΣΠΑ απειλεί να οδηγήσει σε υποταγή του Ορθοδόξου φρονήματος στον Οικουμενισμό. Εξάλλου, δεν πρέπει να παροράται το γεγονός ότι Αυτοκέφαλες Εκκλησίες που ακολουθούν το πάτριο ημερολόγιο, έχουν καταστεί μέλη του Παγκοσμίου Συμβουλίου «Εκκλησιών», όπως το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, το Πατριαρχείο Ρωσίας κ.α.

Η αποτελεσματικότερη διασφάλιση έναντι του Οικουμενισμού είναι η διατήρηση της εκ του Συντάγματος ιδιόρρυθμης νομικής προσωπικότητας της Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών της υποδιαίρέσεων, δυνάμει της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, με ταυτόχρονη αποφυγή

οποιασδήποτε οικονομικής υποδούλωσης στο Κράτος, στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε ιδιώτες.

Ανταπαντώντας στις απαντήσεις της 3^{ης} και 4^{ης} των ερωτήσεων της Λίστας Ερωταποκρίσεων του 2015, θα ήθελα να επισημάνω ότι το δικαίωμα των θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών προσώπων να ορίζουν στον κανονισμό τους τη διοίκησή τους σύμφωνα με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις τους (δηλαδή αν η διοίκησή τους θα είναι μοναρχική, ολιγαρχική ή δημοκρατική), είναι σύμφωνο με τη διεθνή και συνταγματική θρησκευτική ελευθερία. Αντιθέτως, τα σωματεία και οι αστικές εταιρίες του Αστικού Κώδικα, πρέπει να έχουν υποχρεωτικά δημοκρατικό πολίτευμα. Όμως, αντί της απόκτησης νομικής προσωπικότητας κατά τον Αστικό Κώδικα ή κατά τον Νόμο 4301/2014, όπως προαναφέρθηκε, είναι εκκλησιολογικά ορθό και νομικά πιο συμφέρον η Εκκλησία ΓΟΧ και οι οργανωτικές της υποδιαιρέσεις να έχουν την εκ του Συντάγματος ιδιόρρυθμη νομική προσωπικότητα που ερείδεται στο συνδυασμό της θρησκευτικής ελευθερίας και της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι, και να μην υπαχθούν σε Νόμους που διέπουν ετεροδόξους (κατά την κρατική ορολογία, ή αιρετικούς, κατά την ορολογία της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος) ή ετεροθρήσκους, και εν προκειμένω στο Νόμο 4301/2014 και το Π.Δ. 18/2018. Στην περίπτωση αυτή θα αρκούσε, όπως προαναφέρθηκε, η ίδρυση σωματείων ή αστικών εταιριών μόνο για το ιδιοκτησιακό καθεστώς των στοιχείων της εκκλησιαστικής παρουσίας και για τη διοίκηση και διαχείρισή της.

Γ.5.2. Προσωπικά δεδομένα ιδρυτικών μελών

Τα στοιχεία ταυτότητας των ιδρυτικών μελών του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου:

- α) δεν γνωστοποιούνται με οποιοδήποτε τρόπο σε τρίτους, και
- β) δεν περιλαμβάνονται στο τηρούμενο από το αρμόδιο Πρωτοδικείο Βιβλίο Θρησκευτικών ή Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων.

Εξαιρούνται τα ονόματα των μελών της διοίκησης του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, τα οποία υπογράφουν την ένδικη αίτηση.

Γ.5.3. Όργανο διοίκησης και ενδεχόμενος ορισμός από τον Κανονισμό της συνέλευσης ως ανώτατου οργάνου του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου

Το θρησκευτικό ή εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο διοικείται είτε από θρησκευτικό λειτουργό στην περίπτωση του θρησκευτικού νομικού προσώπου ή από θρησκευτικούς λειτουργούς στην περίπτωση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου είτε από πολυμελές όργανο στο οποίο αυτός ή αυτοί αντιστοίχως μετέχει ή μετέχουν υποχρεωτικά.

Το πολυμελές όργανο στο οποίο μετέχει θρησκευτικός λειτουργός, δεν συγκαλείται ούτε συνεδριάζει νόμιμα, αν απουσιάζει ο θρησκευτικός λειτουργός στην περίπτωση του θρησκευτικού νομικού προσώπου ή οι θρησκευτικοί λειτουργοί στην περίπτωση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου. Αν έχει εκλείψει ο θρησκευτικός λειτουργός στην περίπτωση του θρησκευτικού νομικού προσώπου ή οι θρησκευτικοί λειτουργοί στην περίπτωση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, το πολυμελές όργανο συνεδριάζει και αποφασίζει νόμιμα για θέματα που αφορούν την εύρυθμη λειτουργία του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου μέχρι την αντικατάσταση του εκλείποντος θρησκευτικού λειτουργού ή των εκλειπόντων θρησκευτικών λειτουργών αντιστοίχως

Η συνέλευση μπορεί να αποφασίζει για κάθε υπόθεσή του που δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου.

Αν ο Κανονισμός δεν ορίζει διαφορετικά, το ανώτατο όργανο του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου είναι η συνέλευση, η οποία μπορεί ιδίως:

- α) να εκλέγει τα φυσικά πρόσωπα της διοίκησης,
- β) να εγκρίνει τα οικονομικά στοιχεία και
- γ) να αποφασίζει για τη διάλυση του νομικού προσώπου.

Γ.5.4. Ειδικότερες ρυθμίσεις αναφορικά με τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα

Αν δεν υπάρχουν ειδικότερες ρυθμίσεις, τότε οι διατάξεις που ισχύουν για τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα, εφαρμόζονται ανάλογα και για τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα.

Δεν επιτρέπεται η αντιποίηση της επωνυμίας εκκλησιαστικού νομικού προσώπου από θρησκευτική κοινότητα που δεν είναι εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, είτε έχει νομική προσωπικότητα δυνάμει άλλου νόμου είτε στερείται αυτής, στην περίπτωση κατά την οποία χρησιμοποιεί τον όρο «Εκκλησία» στην επωνυμία της.

Γ.5.5. Ειδικότερες ρυθμίσεις για την περιουσία των θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών νομικών προσώπων

Οι κατωτέρω αναφερόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις για την περιουσία των θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών νομικών προσώπων πρέπει να υιοθετούνται από τους Κανονισμούς τους.

Οι περιουσιακοί πόροι των θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών νομικών προσώπων είναι οι ακόλουθοι:

- 1 – τακτικές ή έκτακτες εκούσιες εισφορές των μελών του,
- 2 – δωρεές ή κληρονομίες,
- 3 – ενισχύσεις συνδεδεμένων με αυτό ημεδαπών νομικών προσώπων της ίδιας εκκλησίας ή θρησκείας
- 4 – πρόσοδοι της περιουσίας τους.

Περιουσιακά δικαιώματα των θρησκευτικών ή νομικών εκκλησιαστικών προσώπων είναι τα εξής:

A – λήψη δανείων από τραπεζικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής τα οποία λειτουργούν νόμιμα,

B – διενέργεια εράνων για συγκεκριμένους φιλανθρωπικούς σκοπούς, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις

Γ – κατοχή μετοχών σε κεφαλαιουχικές εταιρίες, εισηγμένες ή μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο, σε ποσοστό το οποίο δεν υπερβαίνει το εκάστοτε ποσοστό της μεγάλης μειοψηφίας, χωρίς δικαίωμα διορισμού ή ειδικότερου ελέγχου των μελών της διοίκησής του.

Όμως απαγορεύεται στα θρησκευτικά ή εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα η κατοχή εταιρικών μερίδων σε προσωπικές εταιρίες.

Ως γενική αρχή για την τύχη της περιουσίας του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου θεσπίζεται ότι η περιουσία του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου δεν διανέμεται και δεν μεταβιβάζεται στα μέλη του για οποιονδήποτε τρόπο.

Όσον αφορά την τύχη της περιουσίας του σε περίπτωση διάλυσης του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, προβλέπονται τα κατωτέρω:

1 – Αν προβλέπεται ρητά στον Κανονισμό του, η περιουσία του θρησκευτικού νομικού προσώπου μπορεί να περιέρχεται σε άλλο θρησκευτικό νομικό πρόσωπο της ίδιας ομολογίας ή σε συνεστημένο εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της ίδιας θρησκείας ή ομολογίας. Επίσης, η περιουσία του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου μπορεί να περιέρχεται σε θρησκευτικό νομικό πρόσωπο ή θρησκευτικά νομικά πρόσωπα της ίδιας ομολογίας

2 – Σε διαφορετική περίπτωση, η περιουσία του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου περιέρχεται στο Δημόσιο και διατίθεται, κατά τις διατάξεις για τα εθνικά κληροδοτήματα, για φιλανθρωπικούς σκοπούς, στην περιοχή όπου το εν λόγω νομικό πρόσωπο είχε την έδρα του.

Γ.5.6. Ειδικότερες ρυθμίσεις για την δικαστική απόφαση αναγνώρισεως

Όταν το μονομελές πρωτοδικείο διαπιστώσει τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων για την αναγνώριση θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου,

A. δέχεται την ένδικη αίτηση και

B. διατάσσει τα εξής:

1 – τη δημοσίευση στον τύπο α) της Ομολογίας πίστης και β) περίληψης του Κανονισμού με τα ουσιώδη στοιχεία του,

2 – την εγγραφή του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου στο ειδικό Βιβλίο των Θρησκευτικών ή Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων.

Ο Κανονισμός του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου:

- α) επικυρώνεται από τον πρόεδρο του δικαστηρίου,
- β) κοινοποιείται στην εισαγγελία πρωτοδικών, και
- γ) κατατίθεται στο αρχείο του πρωτοδικείου.

Γ.5.7. Ειδικότερες ρυθμίσεις για την εγγραφή στο ειδικό Βιβλίο Θρησκευτικών ή Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων, με την οποία αποκτάται η θρησκευτική ή εκκλησιαστική νομική προσωπικότητα

Το θρησκευτικό ή εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο αποκτά νομική προσωπικότητα με την εγγραφή και από την εγγραφή στο ειδικό Βιβλίο Θρησκευτικών ή Εκκλησιαστικών Νομικών Προσώπων, η οποία πραγματοποιείται μετά την έκδοση της απόφασης του μονομελούς πρωτοδικείου για την αναγνώρισή του.

Η εν λόγω εγγραφή στο ειδικό Βιβλίο α) είναι ημεροχρονολογημένη και β) περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

- 1 – επωνυμία,
- 2 – έδρα
- 3 – Ομολογία πίστης,
- 4 – χρονολογία του Κανονισμού
- 5 – μέλη της διοίκησης,
- 6 – θρησκευτικό λειτουργό στην περίπτωση του θρησκευτικού νομικού προσώπου ή θρησκευτικούς λειτουργούς στην περίπτωση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου,
- 7 – τους όρους που περιορίζουν τα μέλη της διοίκησης και τον θρησκευτικό λειτουργό στην περίπτωση του θρησκευτικού νομικού προσώπου ή τους θρησκευτικούς λειτουργούς στην περίπτωση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου.

Γ.5.8. Ειδικότερες ρυθμίσεις για δικονομικά θέματα αναγνώρισης θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου

Κύρια παρέμβαση κατά τη συζήτηση της ένδικης αίτησης μπορεί να ασκήσει, μόνο στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, κατά της αναγνώρισης θρησκευτικού νομικού προσώπου:

A. τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων κατά της αναγνώρισης θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου,

B. ο αρμόδιος εισαγγελέας πρωτοδικών αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Πρόσθετη παρέμβαση υπέρ του αιτούντος υπό σύσταση θρησκευτικού νομικού προσώπου μπορούν να ασκήσουν:

1 – το εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο που πρεσβεύει την ίδια θρησκεία και στο οποίο εντάσσεται διοικητικά το υπό σύσταση νομικό πρόσωπο

2 – άλλα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα της αυτής θρησκείας και δόγματος, εφόσον δεν υφίσταται ήδη ομόδοξο εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο,

3 - ο αρμόδιος εισαγγελέας πρωτοδικών αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Γ.6. ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ Ή ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Οι προϋποθέσεις της αναστολής λειτουργίας θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου είναι οι ακόλουθες:

1 – εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες συντρέχουν, είτε λόγοι διάλυσης του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, είτε κίνδυνος διασάλευσης της δημόσιας τάξης,

2 – ένδικη αίτηση της εποπτεύουσας αρχής ή το αρμόδιου εισαγγελέα πρωτοδικών για την αναστολή λειτουργίας προς το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου.

Η απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου - το οποίο δικάζει με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (του άρθρου 693 Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) - εφόσον διαπιστώσει τη συνδρομή των προϋποθέσεων της αναστολής λειτουργίας, διατάσσει τα εξής:

Α – την αναστολή λειτουργίας του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου,

Β - την προσωρινή σφράγιση των εγκαταστάσεών του, και

Γ – τη λήψη των κατάλληλων ασφαλιστικών μέτρων.

Γ.7. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ Ή ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

1 – Δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 693 ΚΠολΔ ως προς τη σχέση ένδικης αίτησης και αγωγής επί ασφαλιστικών μέτρων, διότι εν προκειμένω δεν προβλέπεται αγωγή παρά μόνον ένδικη αίτηση.

2 – Η δικαστική απόφαση της αναστολής λειτουργίας είναι προσωρινή, και συγκεκριμένα μέγιστης διάρκειας έξι (6) μηνών.

3 – Σε εξαιρετικές περιπτώσεις αναστολής λειτουργίας που αφορούν τη συνδρομή λόγων διάλυσης, τότε:

α) η εποπτεύουσα αρχή ή ο αρμόδιος εισαγγελέας οφείλουν να καταθέσουν άμεσα (αμελλητί, κατά τον όρο του Νόμου) σχετική αίτηση για διάλυση ενώπιον του αρμόδιου μονομελούς πρωτοδικείου, και

β) η αίτηση διάλυσης προσδιορίζεται και συζητείται υποχρεωτικά μέσα στο χρονικό διάστημα ισχύος της αναστολής.

Γ.8. ΔΙΑΛΥΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ Ή ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Οι λόγοι διάλυσης θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού προσώπου διακρίνονται σε εκούσιους και αναγκαστικούς.

Η διαδικασία διάλυσής τους διακρίνεται επίσης σε εκούσια και αναγκαστική.

Οι εκούσιοι λόγοι διάλυσης είναι οι εξής:

- α) οι περιπτώσεις διάλυσης που προβλέπονται στον Κανονισμό του,
β) η μείωση των μελών του θρησκευτικού νομικού προσώπου σε λιγότερο από εκατό (100).

Η εκούσια διάλυση γίνεται με απόφαση του αρμόδιου μονομελούς πρωτοδικείου – το οποίο δικάζει κατά την εκούσια δικαιοδοσία - ύστερα από σχετική ένδικη αίτηση του οργάνου διοίκησης του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου για οποιονδήποτε λόγο διάλυσης.

Οι αναγκαστικοί λόγοι διάλυσης είναι οι ακόλουθοι:

- 1 – η έλλειψη ενός τουλάχιστον θρησκευτικού λειτουργού για διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών,
- 2 – η στην πραγματικότητα επιδίωξη διαφορετικού από αυτόν που ορίζει ο νόμος, ή
- 3 – η μη σύννομη λειτουργία του, δηλαδή εκείνη που έχει αποβεί παράνομη ή ανήθικη ή αντίθετη προς τη δημόσια τάξη.

Η αναγκαστική διάλυση γίνεται με απόφαση του αρμόδιου μονομελούς πρωτοδικείου – το οποίο δικάζει επίσης κατά την εκούσια δικαιοδοσία - ύστερα από σχετική ένδικη αίτηση του εποπτεύουσας αρχής ή του αρμόδιου εισαγγελέα πρωτοδικών για κάποιον από τους ανωτέρω αναφερόμενους λόγους αναγκαστικής διάλυσης.

ΣΧΟΛΙΟ:

Οι αναγκαστικοί λόγοι διάλυσης θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου έρχονται σε αντίθεση με τον συνδυασμό των διεθνών και συνταγματικών δικαιωμάτων του συνεταιρίζεσθαι και της θρησκευτικής ελευθερίας, και ειδικότερα με τις αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας. Διότι δεν αποτελούν την έσχατη λύση, λαμβάνοντας υπόψη τις ευρείας γκάμας και σημαντικές συνέπειες τις οποίες έχει η διάλυσή τους στο νομικό καθεστώς, τη χρηματοδότηση και τις δραστηριότητές τους. Λόγους διάλυσης θα έπρεπε να συνιστούν μόνον σοβαρές και επαναλαμβανόμενες παραβιάσεις που διακινδυνεύουν τη δημόσια τάξη. Μέχρι την εφαρμογή των προαναφερθέντων λόγων θα έπρεπε να προβλέπεται, προκειμένου να υπάρξει συμμόρφωση με τις αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας, ότι η εποπτεύουσα αρχή θα έπρεπε να κάνει

χρήση μιας γκάμας ελαφρότερων κυρώσεων, όπως η προειδοποίηση συμμόρφωσης με το Νόμο, η επιβολή προστίμου, η ανάκληση φορολογικών προνομίων, τα οποία, ανάλογα με την σοβαρότητα της παράβασης, θα έπρεπε να εφαρμόζονται πριν την υποβολή αίτησης για διάλυση από την εποπτεύουσα αρχή ή τον εισαγγελέα πρωτοδικών στο μονομελές πρωτοδικείο, υπό τους όρους των περιορισμών των εν λόγω δικαιωμάτων. Οποιοσδήποτε παραβάσεις θρησκευτικών ηγετών και μελών των θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών νομικών προσώπων πρέπει να αποδίδονται στα φυσικά αυτά πρόσωπα μέσω ποινικών, αστικών ή διοικητικών διαδικασιών παρά στα νομικά αυτά πρόσωπα (τις Guidelines on the Legal Personality of Religious or Belief Communities του Πάνελ Ειδικών για τη Θρησκευτική Ελευθερία του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και της Επιτροπής της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, σελ. 31 και 32-33).

Απαντώντας στην 5^η ερώτηση της λίστας ερωταποκρίσεων του 2015, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι οι λόγοι διαλύσεως του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου είναι μεν παρόμοιοι με εκείνους του σωματίου, αλλά δεν θα έπρεπε να είναι, όπως προκύπτει από τα αμέσως ανωτέρω αναφερόμενα. Ως εκ τούτου, οι λόγοι διάλυσης του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου το καθιστούν ευάλωτο στην κυβερνητική πολιτική. Αντιθέτως, η παραμονή στην εκ του Συντάγματος ιδιόρρυθμη νομική προσωπικότητα της Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών της υποδιαιρέσεων, με βάση τη θρησκευτική ελευθερία και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, θωρακίζει αυτήν την ιδιόρρυθμη νομική προσωπικότητα, η οποία δεν δύναται επ' ουδενί να διαλυθεί, διότι στην αντίθετη περίπτωση θα παραβιαζόταν η διεθνής και συνταγματική θρησκευτική ελευθερία. Αν η Εκκλησία ΓΟΧ και οι οργανωτικές της υποδιαιρέσεις παρέμεναν στην ανωτέρω εκ του Συντάγματος νομική προσωπικότητα, δεν θα είχαν εποπτεύουσα αρχή, ενώ με την υπαγωγή των τριών Μητροπόλεων ΓΟΧ και την επικείμενη υπαγωγή της Εκκλησίας ΓΟΧ στο Νόμο 4301/2014 απέκτησαν εποπτεύουσα αρχή το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, με βάση το Π.Δ. 18/2918. Για τους εκκλησιαστικούς οργανισμούς ΓΟΧ (Εκκλησία, Μητροπόλεις ΓΟΧ, ενορίες, μονές ΓΟΧ) που απέκτησαν νομική προσωπικότητα Αστικού Δικαίου, η κρατική εποπτεία τους είναι ελαφρότερη από εκείνη των θρησκευτικών ή εκκλησιαστικών νομικών

προσώπων. Διότι τα σωματεία έχουν την εποπτεία των Δήμων, ενώ τα θρησκευτικά ή εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα έχουν την εποπτεία του Τμήματος Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας. Η εποπτεία των Δήμων είναι ελαφρότερη εκείνης του Τμήματος Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, διότι: 1) δεν είναι εξειδικευμένη, και 2) είναι ευκολότερη η πολιτική παρέμβαση σε τοπικό επίπεδο.

Γ.9. ΤΑΚΤΙΚΟΙ Ή ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Για τη διακρίβωση της νόμιμης λειτουργίας του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, η εποπτεύουσα αρχή μπορεί να προβαίνει σε τακτικούς ή έκτακτους ελέγχους. Οι έλεγχοι αυτοί περιορίζονται αποκλειστικά στη συνδρομή ή μη συνδρομή των λόγων διάλυσής του.

ΣΧΟΛΙΟ: Η εποπτεύουσα αρχή των θρησκευτικών και εκκλησιαστικών νομικών προσώπων είναι το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων, που υπάγεται στη Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων. Αντιθέτως, τα σωματεία έχουν εποπτεύουσα αρχή τον Δήμο της έδρας τους.

Γ.10. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ Ή ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Τα θρησκευτικά ή εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα έχουν τα ακόλουθα δικαιώματα:

1 – Να ιδρύουν, να οργανώνουν και να λειτουργούν οπουδήποτε στην Επικράτεια, επ' ονόματί τους, με τη μορφή παραρτημάτων τους, υπό τη διοικητική και πνευματική τους εποπτεία:

α) ευκτήριους οίκους,

β) ησυχαστήρια, και

γ) γενικότερα χώρους λατρείας για συναθροίσεις με θρησκευτικούς σκοπούς

2 – Να ιδρύουν και να λειτουργούν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις:

α) κατασκηνώσεις,

β) ιδιωτικά σχολεία,

γ) εκπαιδευτήρια,

δ) ραδιοφωνικούς σταθμούς,

ε) φιλανθρωπικά ιδρύματα,

στ) μη κυβερνητικές οργανώσεις, και

ζ) άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, για την ανάπτυξη της προσφοράς τους και την προώθηση σχετικών δραστηριοτήτων.

ΣΧΟΛΙΟ:

Τα ανωτέρω δικαιώματα δεν περιορίζονται αποκλειστικά στα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα. Διότι τα ίδια δικαιώματα τα έχουν όλα τα θρησκευόμενα, δυνάμει της θρησκευτικής ελευθερίας και της θρησκευτικής ισότητας, επειδή είναι τέτοια, και όχι λόγω της μορφής νομικής προσωπικότητας την οποία έχουν επιλέξει.

Γ.11. ΙΔΡΥΣΗ ΕΥΚΤΗΡΙΩΝ ΟΙΚΩΝ, ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΧΩΡΩΝ ΛΑΤΡΕΙΑΣ

Τα θρησκευτικά ή εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα έχουν το δικαίωμα - σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις ναών ή ευκτήριων οίκων ετεροδόξων και αλλοθρήσκων - να ιδρύουν, να οργανώνουν και να λειτουργούν, υπό την διοικητική και πνευματική τους εποπτεία, οπουδήποτε μέσα στην επικράτεια, ευκτήριους οίκους, ησυχαστήρια και γενικότερα χώρους λατρείας, επ' ονόματί τους και ως παραρτήματά τους.

ΣΧΟΛΙΟ:

Τα τρία αναγνωρισθέντα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα – Μητροπόλεις και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο - Εκκλησία ΓΟΧ, με την υπαγωγή τους στο Νόμο 4301/2014, απώλεσαν τα

πρώτα και θα απωλέσει το δεύτερο την ιδιότητα της θρησκευτικής κοινότητας που δεν είναι ούτε ετερόδοξη ούτε αλλόθρησκη, σύμφωνα με την απόφαση 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας, υπό το πρίσμα της αναγνωριζόμενης από το Κράτος νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος ως επικρατούσας θρησκείας, και απέκτησαν τα πρώτα και θα αποκτήσει το δεύτερο τη νέα τους ιδιότητα του ετερόδοξου, κατά την κρατική ορολογία, ή του αιρετικού, κατά την αντίστοιχη ορολογία της καινοτόμου νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος. Γι' αυτό θα απαιτείται άδεια ίδρυσης ευκτήριου οίκου ή ησυχαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018 για το Οργανόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας.

Γ.12. ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροδόξων του Υπουργείου Παιδείας, σύμφωνα με το άρθρο 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018, τηρεί το Ηλεκτρονικό Μητρώο 1) θρησκευτικών και εκκλησιαστικών νομικών προσώπων, 2) θρησκευτικών λειτουργών που τελούν ιερολογίες με αστικές συνέπειες (βαπτίσεις, γάμους), και 3) αδειοδοτημένων θρησκευτικών χώρων, ως προς όλα τα θρησκευόμενα που υπάγονται εκούσια στο Νόμο 4301/2014. Ειδικότερα, το ηλεκτρονικό μητρώο των θρησκευτικών λειτουργών που τηρούν ιερολογίες με αστικές συνέπειες, τηρείται και ως προς τα θρησκευόμενα των οποίων οι θρησκευτικοί οργανισμοί είτε έχουν αποκτήσει νομική προσωπικότητα του Αστικού Δικαίου (σωματεία, αστικές εταιρίες), είτε δεν έχουν αποκτήσει καθόλου νομική προσωπικότητα.

ΣΧΟΛΙΟ:

Το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων τηρεί το ως άνω Μητρώο και για τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ και θα το τηρεί για το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018 για το Οργανόγραμμα του Υπουργείου.

Τα δεδομένα που καταχωρούνται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Θρησκευτικών και εκκλησιαστικών νομικών προσώπων

Στο Ηλεκτρονικό Μητρώο καταχωρούνται:

- 1 – όλα τα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα,
- 2 – η δικαστική απόφαση που δέχθηκε την ένδικη αίτηση αναγνώρισής τους,
- 3 – η συστατική πράξη τους,
- 4 – η Ομολογία πίστης τους, και
- 5 – ο κανονισμός τους.

Το Ηλεκτρονικό Μητρώο Θρησκευτικών λειτουργών που τελούν ιερολογίες με αστικές συνέπειες (βαπτίσεις, γάμους)

Στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Θρησκευτικών λειτουργών καταχωρούνται οι θρησκευτικοί λειτουργοί που τελούν ιερολογίες με αστικές συνέπειες (βαπτίσεις, γάμους).

Τα δεδομένα που καταχωρούνται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Θρησκευτικών λειτουργών είναι τα ακόλουθα:

- 1 – ο θρησκευτικός λειτουργός, με τα στοιχεία ταυτότητάς του, και
- 2 – η θρησκευτική κοινότητα στην οποία αυτός ανήκει.

Η καταχώρηση θρησκευτικού λειτουργού στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών γίνεται ύστερα από αίτηση, προς το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, της θρησκευτικής κοινότητας στην οποία αυτός ανήκει.

Στην σχετική αίτηση της θρησκευτικής κοινότητας επισυνάπτονται τα εξής:

- α) βιογραφικό σημείωμα του θρησκευτικού λειτουργού, και
- β) οι τίτλοι θρησκευτικών σπουδών τους οποίους αυτός ενδεχομένως διαθέτει.

Τα θρησκευόμενα εν γένει υποχρεούνται να γνωστοποιούν χωρίς καθυστέρηση οποιεσδήποτε μεταβολές στα τηρούμενα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο δεδομένα θρησκευτικών λειτουργιών. Έτσι θα ενημερώνεται άμεσα το τηρούμενο Μητρώο και ιδίως θα διαγράφονται καταχωρημένοι θρησκευτικοί λειτουργοί σε περίπτωση απώλειας της ιδιότητάς τους.

ΣΧΟΛΙΟ:

Κατόπιν των ανωτέρω, αν ο καταχωρημένος στο Μητρώο θρησκευτικός λειτουργός διαφωνήσει με τον προϊστάμενό του σε θέμα πίστης, δεν επιτρέπεται η διαγραφή του από το εν λόγω Μητρώο, διότι με τη διαφωνία αυτή δεν χάνει την ιδιότητά του. Μόνο σε περίπτωση απώλειας της ιδιότητάς του με βάση το εσωτερικό δίκαιο του οικείου θρησκείματος, ο θρησκευτικός λειτουργός διαγράφεται από το Μητρώο. Δηλαδή ο προϊστάμενος του θρησκευτικού νομικού προσώπου δεν έχει διακριτική ευχέρεια για την κατά βούληση διαγραφή του θρησκευτικού λειτουργού από το Μητρώο.

Αποτελεί επίσημη πηγή πληροφόρησης για την ιδιότητα του θρησκευτικού λειτουργού:

1 – για τα ληξιαρχεία και για τις πράξεις που εγγράφουν στα βιβλία τους, το Ηλεκτρονικό Μητρώο θρησκευτικών λειτουργιών, το οποίο είναι ελεύθερα προσβάσιμο μέσω της ιστοσελίδας του Υπουργείου Παιδείας, προκειμένου να γίνεται εφικτός ο άμεσος έλεγχος της ιδιότητας του θρησκευτικού λειτουργού στα πρόσωπα που συντάσσουν τη σχετική ληξιαρχική πράξη (άρθρο 1367 του Αστικού Κώδικα),

2 – για το κοινό, η ελεύθερα προσβάσιμη ηλεκτρονική εφαρμογή, την οποία μπορεί να αναρτήσει το Υπουργείο στο διαδίκτυο και η οποία να επιτρέπει την επιβεβαίωση της καταχώρησης συγκεκριμένου προσώπου στο Ηλεκτρονικό Μητρώο θρησκευτικών λειτουργιών και της θρησκευτικής κοινότητας στην οποία τούτο ανήκει.

Γ.13. Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας από υφιστάμενα νομικά πρόσωπα του Αστικού Δικαίου σε θρησκευτικά ή εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα

Η μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας από υφιστάμενα νομικά πρόσωπα του Αστικού Δικαίου (σωματεία, αστικές εταιρίες, ιδρύματα) σε θρησκευτικά ή εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα γίνεται με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1 – Να γίνει μεταβίβαση, λόγω δωρεάς, ακίνητης περιουσίας,
- 2 – τα μεταβιβάζον νομικό πρόσωπο του Αστικού Κώδικα και το προς ό η μεταβίβαση θρησκευτικό ή εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο, να ανήκουν στο αυτό θρήσκευμα (από νομικής απόψεως),
- 3 – να μην λαμβάνεται υπόψη το καταστατικό του νομικού προσώπου του Αστικού Κώδικα, αν δεν επιτρέπει την εν λόγω μεταβίβαση,
- 4 – να ληφθεί σχετική ομόφωνη απόφαση όλων των μελών του νομικού προσώπου του Αστικού Κώδικα, σε συνέλευση που θα συνέλθει ειδικά γι' αυτό το θέμα.

Γ.14. Μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα σε θρησκευτικά νομικά πρόσωπα

Η μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων από εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα σε θρησκευτικά νομικά πρόσωπα γίνεται με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- 1 – Η μεταβίβαση αυτή να γίνει σύμφωνα με τους όρους τους κανονισμού του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου,
- 2 – το προς ό η μεταβίβαση θρησκευτικό νομικό πρόσωπο να υπάγεται πνευματικά ή διοικητικά στο μεταβιβάζον εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο.

Γ.15. Φορολογική απαλλαγή για τις μεταβιβάσεις ακίνητης περιουσίας από υφιστάμενα νομικά πρόσωπα του Αστικού Δικαίου σε θρησκευτικά ή εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα, καθώς και για τις μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων από εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα σε θρησκευτικά νομικά πρόσωπα

Προβλέπεται φορολογική απαλλαγή για τις εν λόγω μεταβιβάσεις, υπό τους εξής όρους:

α) εφόσον η μεταβίβαση αυτή λάβει χώρα μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός έτους από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας, στην πρώτη περίπτωση, του προς ό η μεταβίβαση θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου, και στη δεύτερη περίπτωση, του προς ό θρησκευτικού νομικού προσώπου, και

β) όχι πέραν της αποκλειστικής προθεσμίας τριών ετών από την έναρξη ισχύος του Νόμου 4301/2014 (δηλαδή μέχρι τις 7-11-2017).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

1 – Τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των Μητροπόλεων ΓΟΧ 1) Αττικής και Βοιωτίας, 2) Πειραιώς και Σαλαμίνας και 3) Θεσσαλονίκης, και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ, με την υπαγωγή τους στο Νόμο 4301/2014 για τα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα, σε συνδυασμό με την υπαγωγή αυτών στο Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθήσκων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με το Π.Δ. 18/2018 για το Οργανόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, καθώς και η αποδοχή του Νόμου αυτού και η δημόσια στήριξή του από τη Σύνοδο ΓΟΧ, απεμπόλησαν την εκκλησιολογική πεποίθηση της Εκκλησίας ΓΟΧ, όπως αυτή διατυπώθηκε ορθόδοξα από τον Άγιο πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομο (Καβουρίδη) στην Ομολογία Πίστεως της Εκκλησίας ΓΟΧ, της διαδόχου της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος, κατά την οποία:

Α) Η αυθαίρετη – δηλαδή χωρίς απόφαση Πανορθόδοξης Συνόδου – εισαγωγή, το 1924, του νέου ή Γρηγοριανού ημερολογίου για την τέλεση των ακίνητων εορτών έρχεται σε άμεση πρόσκρουση προς το 9^ο άρθρο του Συμβόλου της Πίστεως «Εις Μίαν... Εκκλησίαν» (προσβολή της λατρευτικής ενότητας της Εκκλησίας, τόσο σε επίπεδο πιστών όσο και σε επίπεδο Αυτοκέφαλων Εκκλησιών) και σε ευθεία αντίθεση προς τον 56^ο Κανόνα της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου, ο οποίος απαιτεί την αυτή χρονική τάξη τελέσεως των νηστειών και ως εκ τούτου και των εορτών από όλες τις Αυτοκέφαλες Εκκλησίες.

β) Η Εκκλησία ΓΟΧ είναι η – κατά το άρθρο 3 Συντάγματος – επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα, ως διάδοχος της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος και όχι η αναγνωριζόμενη ως τέτοια από Κράτος καινοτόμος νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος.

Τα ανωτέρω τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο απεμπόλησαν την ως άνω εκκλησιολογική πεποίθηση της Εκκλησίας ΓΟΧ, διότι:

α) - Στο Νόμο 4301/2014 δεν μπορούν να υπαχθούν η επικρατούσα θρησκεία, οι Εβραίοι και οι Μουσουλμάνοι της Θράκης, ενώ μπορούν να υπαχθούν οι ετερόδοξοι και οι αλλόθρησκοι.

β) – Με την αποδοχή και δημόσια στήριξή της στο Νόμο 4301/2014, και σε συνδυασμό με την υπαγωγή της στο Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, σύμφωνα με το Π.Δ. 18/2018, η Σύνοδος ΓΟΧ 1) η οποία προέτρεψε τους πιστούς ΓΟΧ να υπογράψουν ως ιδρυτές των θρησκευτικών νομικών προσώπων (όπως εκείνων των Μητροπόλεων Αττικής και Βοιωτίας, Πειραιώς και Σαλαμίνας και Θεσσαλονίκης), και 2) η οποία αποφάσισε την ίδρυση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου – Εκκλησία ΓΟΧ και ψήφισε τον Κανονισμό του, αποδέχθηκε τον χαρακτηρισμό της από το Κράτος ως «ετερόδοξη». Ως εκ τούτου, αποδέχθηκε τον συνακόλουθο και αντίστοιχο χαρακτηρισμό της από την αναγνωριζόμενη ως επικρατούσα θρησκεία νεοημερολογητική Εκκλησία της Ελλάδος ως «αιρετική» έναντι αυτής. Και τούτο διότι ο όρος «ετερόδοξος» υπό το πρίσμα του Κράτους σημαίνει «αιρετικός» υπό το πρίσμα της αναγνωριζόμενης από το Κράτος κρατικής Εκκλησίας ή επικρατούσας θρησκείας Εκκλησίας της Ελλάδος.

Βάσει των προλεχθέντων, η υπαγωγή των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ και του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου της Εκκλησίας ΓΟΧ στο Νόμο 4301/2014, με τη συνευδοκία της Συνόδου ΓΟΧ, σε συνδυασμό με το Π.Δ. 18/2018 για το Οργανόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο υπάγει τούτα στο Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων, συνιστά πράξη που αντίκειται στο Ορθόδοξο φρόνημα και ήθος, που απορρέουν από την Ορθόδοξη Εκκλησιολογία και Ιερά Παράδοση (ακόμη και αν υπάρχουν προβλεπόμενα κοσμικά οφέλη), οι οποίες δεν συμφωνούν με

οιονδήποτε ωφελιμισμό του τύπου «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα». Πρέπει να επισημανθεί ότι τα προβλεπόμενα από το Νόμο 4301/2014 οφέλη (θρησκευτικά ανθρώπινα δικαιώματα και θρησκευτικά προνόμια) δεν προβλέπονται μόνο για τα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα, αλλά για όλες τις θρησκευτικές κοινότητες, είτε έχουν νομική προσωπικότητα του Αστικού Κώδικα ή του Νόμου 4301/2014, είτε δεν έχουν νομική προσωπικότητα. Διότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα παραβιαζόταν το δικαίωμα στην ισότητα των θρησκευμάτων, καθώς και η αρχή της ισότητας και των απαγόρευσης των διακρίσεων σε συνδυασμό με τη θρησκευτική ελευθερία.

2 – Το Π.Δ. 18/2018 για το Οργανόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων – το οποίο σχετίζεται με το Νόμο 4301/2014 ιδίως ως προς το τμήμα του Υπουργείου Παιδείας το αρμόδιο για την Εκκλησία ΓΟΧ και ως προς το τμήμα του Υπουργείου το αρμόδιο για την τήρηση του Μητρώου θρησκευτικών και εκκλησιαστικών νομικών προσώπων - στο άρθρο 58 παρ. 4 αυτού, προβλέπει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

α) τα θέματα που αφορούν τις άλλες θρησκείες και δόγματα, εκτός της επικρατούσας θρησκείας, στα οποία ετερόδοξα θρησκευόμενα συμπεριλαμβάνεται η Εκκλησία ΓΟΧ,

β) την εποπτεία των λοιπών θρησκευτικών κοινοτήτων, πλην της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, στις οποίες θρησκευτικές κοινότητες συμπεριλαμβάνεται η Εκκλησία ΓΟΧ,

γ) τη λειτουργία Μητρώου θρησκευτικών κοινοτήτων, αδειοδοτημένων θρησκευτικών χώρων και θρησκευτικών λειτουργιών

3 – Τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα Μητροπόλεις και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – Εκκλησία ΓΟΧ, με την υπαγωγή τους στο Νόμο 4301/2014, έχασαν και θα χάσει, αντιστοίχως, το νομικό χαρακτηρισμό των ΓΟΧ που διατυπώθηκε από την απόφαση 1444/1991 του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία αποφάνθηκε ορθά ότι - υπό το πρίσμα της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος – η Εκκλησία ΓΟΧ δεν είναι ούτε ετερόδοξη ούτε ετερόθρησκη έναντι εκείνης, δηλαδή ότι είναι ενιστάμενη ή διστάμενη έναντι εκείνης. Αντιθέτως, οι Μητροπόλεις ΓΟΧ που δεν υπήχθησαν στο Νόμο 4301/2014 εξακολουθούν να διατηρούν τον εν λόγω νομικό

χαρακτηρισμό του Συμβουλίου της Επικρατείας ότι υπό το πρίσμα της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος – η Εκκλησία ΓΟΧ δεν είναι ούτε ετερόδοξη ούτε ετερόθρησκη έναντι εκείνης. Συνεπώς, μετά την ανωτέρω υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014, το νομικό καθεστώς της Εκκλησίας ΓΟΧ έχει ήδη διχασθεί και από την πλευρά του νομικού χαρακτηρισμού των οργανισμών της (Εκκλησίας ΓΟΧ, Μητροπόλεων της), ως προς το ζήτημα αν είναι ετερόδοξοι (κατά την κρατική ορολογία) ή αιρετικοί (κατά την ορολογία της αναγνωριζόμενης από το Κράτος ως κρατική νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος), ή ενιστάμενοι ή διιστάμενοι έναντι εκείνης.

4 – Ούτε ο Νόμος 4301/2014 ούτε το Π.Δ. 18/2018 προέβλεψαν την ιδιαίτερη περίπτωση της Εκκλησίας ΓΟΧ, έστω, υπό το πρίσμα της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, κατά την οποία περίπτωση η Εκκλησία ΓΟΧ είναι ενιστάμενη ή διιστάμενη έναντι εκείνης. Αλλά και σε αυτήν την περίπτωση, αν η Σύνοδος ΓΟΧ αποδεχόταν την υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014, πάλι θα απεμπολούνταν η εκκλησιολογική πεποίθηση της Εκκλησίας ΓΟΧ, όπως αυτή διατυπώθηκε ορθόδοξα από τον Άγιο πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομο (Καβουρίδη) στην Ομολογία Πίστεως της Εκκλησίας ΓΟΧ, της διαδόχου της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος. Διότι και τότε η Εκκλησία ΓΟΧ θα παραιτούνταν από τη διεκδίκησή της έναντι του Κράτους και της νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος, ότι αυτή είναι η κληρονόμος της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος και, κατά συνέπεια, η – κατά το άρθρο 3 του Συντάγματος – επικρατούσα θρησκεία.

5 - Ήταν περιττό και όχι μόνο ανωφελές αλλά και επιζήμιο η Σύνοδος ΓΟΧ να προτρέψει τους πιστούς ΓΟΧ να υπογράψουν ως ιδρυτικά μέλη των θρησκευτικών νομικών προσώπων - Μητροπόλεων, και να αποφασίσει την ίδρυση εκκλησιαστικού νομικού προσώπου – Εκκλησίας ΓΟΧ. Διότι:

Α) Η απόφαση 327/2011 του Εφετείου Λάρισας τονίζει ότι η Εκκλησία Γ.Ο.Χ. και οι οργανωτικές της υποδιαιρέσεις έχουν αυτοδικαίως ιδιόρρυθμη – λόγω συνδυασμού, εν προκειμένω, θρησκευτικής ελευθερίας και ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι - νομική προσωπικότητα, άρα ικανότητα δικαίου και δικαιοπραξίας, έστω και αν δεν υπάρχει κρατική πράξη που να την αναγνωρίζει, επί παραδείγματι

τήρηση των διατυπώσεων του Αστικού Κώδικα για την ίδρυση σωματείου. Διότι η αυτοδίκαιη ύπαρξή της αποτελεί προϋπόθεση εκ των ων ουκ άνευ (*sine qua non*), προκειμένου η Εκκλησία Γ.Ο.Χ., που είναι γνωστή θρησκεία, να μπορεί να απολαύσει το δικαίωμα της συλλογικής διάστασης της θρησκευτικής ελευθερίας σε όλα τα επιμέρους της θρησκευτικά δικαιώματα. Εν προκειμένω, πρόκειται για *de jure* νομική προσωπικότητα θεμελιωμένη στον ανωτέρω συνδυασμό των δύο ελευθεριών. Το σκεπτικό αυτής της εφετειακής απόφασης συνάδει με το σκεπτικό της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Καθολική Εκκλησία Χανίων κατά Ελλάδος» του 1997, κατά την οποία η σχετική νομολογία και η διοικητική πρακτική δημιούργησαν, με το πέρασμα του χρόνου, ασφάλεια δικαίου, τόσο για τα περιουσιακά ζητήματα όσο και για το ζήτημα της δικαστικής εκπροσώπησης των διαφόρων εκκλησιαστικών οργανισμών και την οποία ασφάλεια δικαίου η εν λόγω Εκκλησία μπορούσε εύλογα να εμπιστευτεί. Πρόκειται στην περίπτωση αυτή για *de facto* νομική προσωπικότητα.

Β) Η Εκκλησία ΓΟΧ απολαμβάνει του διεθνούς και συνταγματικού δικαιώματος στην αυτονομία, το οποίο απορρέει από τη διεθνή και συνταγματική θρησκευτική ελευθερία, όπως αποφάνθηκε και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην απόφαση Μητροπολιτική Εκκλησία της Βεσσαραβίας κατά Μολδαβίας. Τούτο σημαίνει ότι τα αρμόδια - κατά το εσωτερικό της δίκαιο (ιεροί κανόνες, κανονισμοί της) - όργανά της έχουν διοικητική εξουσία (με ευρεία έννοια), δηλαδή νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία στις εσωτερικές της υποθέσεις (π.χ. ίδρυση οργανωτικών υποδιαιρέσεων, ήτοι Μητροπόλεων, Μονών, Ησυχαστηρίων, εκλογή Αρχιεπισκόπου και Αρχιερέων, ανάδειξη κληρικών κλπ). Το αρμόδιο νομοθετικό όργανό της (η Σύνοδος σε επίπεδο Αυτοκέφαλης Εκκλησίας ΓΟΧ) εκδίδει κανονισμούς σε θέματα εσωτερικών υποθέσεών της, οι οποίοι είναι κατώτερης τυπικής ισχύος από τους Ιερούς Κανόνες. Σε περίπτωση ασυμφωνίας διατάξεων των κανονισμών με Ιερούς Κανόνες, υπερισχύουν οι Ιεροί Κανόνες, με βάση τη νομική – κανονική ερμηνευτική μέθοδο της ιεραρχίας των πηγών του δικαίου ή συστηματική μέθοδο. Δυνάμει του δικαιώματος στην αυτονομία της Εκκλησίας ΓΟΧ, το Κράτος υποχρεούται να αναγνωρίζει και να σέβεται το εσωτερικό της δίκαιο, στην έκταση που τούτο δεν έρχεται σε

αντίθεση προς τη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη. Συνεπώς, με βάση τη διεθνή και συνταγματική ελευθερία, δεν απαιτείται η υπαγωγή στο Νόμο 4301/2014 της Εκκλησίας ΓΟΧ και των οργανωτικών υποδιαιρέσεών της, προκειμένου το Κράτος να αναγνωρίζει και να σέβεται το εσωτερικό της δίκαιο. Αντιθέτως, η υπαγωγή αυτή διευρύνει την κρατική εποπτεία τους, διότι η σύσταση θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου προϋποθέτει τη συμπερίληψη του εσωτερικού τους δικαίου στους κανονισμούς τους που υποβάλλονται στο αρμόδιο δικαστήριο, με τον κίνδυνο να ελέγχεται από το Κράτος η λειτουργία τους όχι μόνο με βάση το Νόμο 4301/2014 και τους λοιπούς κρατικούς νόμους, αλλά και με βάση τους κανονισμούς τους (ή, κατά την ορολογία του Αστικού Κώδικα, των καταστατικών τους). Αν η εποπτεύουσα αρχή (δηλαδή το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας) ή ο αρμόδιος εισαγγελέας διαπιστώσει ότι η λειτουργία του θρησκευτικού ή εκκλησιαστικού νομικού προσώπου έρχεται σε αντίθεση με τον κανονισμό του που αναγνωρίστηκε από το αρμόδιο δικαστήριο, τότε μπορεί να ζητήσει από το ίδιο δικαστήριο την αναγκαστική διάλυση του για το λόγο ότι η λειτουργία του έχει καταστεί παράνομη ή ανήθικη ή αντίθετη προς τη δημόσια τάξη. Ως εκ τούτου, τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα που έχουν ήδη ιδρυθεί, και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – Εκκλησία ΓΟΧ υπόκεινται ή θα υπόκειται, αντιστοίχως, στην ανωτέρω διευρυμένη κρατική εποπτεία, ενώ οι λοιπές Μητροπόλεις ΓΟΧ στην Ελλάδα, καθώς και οι λοιπές οργανωτικές υποδιαιρέσεις της Εκκλησίας ΓΟΧ, αν δεν έχουν νομική προσωπικότητα του Αστικού Κώδικα, δεν υπόκεινται σε καμία κρατική εποπτεία ως προς τη λειτουργία τους.

Γ) Τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα – Μητροπόλεις ΓΟΧ και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – Εκκλησία ΓΟΧ υπόκεινται και θα υπόκεινται, αντιστοίχως, σε εξάμηνη αναστολή λειτουργίας και σε αναγκαστική διάλυση για τους λόγους που προβλέπονται στο Νόμο 4301/2014. Αντιθέτως, οι Μητροπόλεις ΓΟΧ στην Ελλάδα που δεν έχουν υπαχθεί στο Νόμο 4301/2014, έχουν αυτοδικαίως – δυνάμει των διεθνών και συνταγματικών δικαιωμάτων στη θρησκευτική ελευθερία και την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι - νομική προσωπικότητα, όπως αποφάνθηκε η απόφαση 327/2011 του Εφετείου Λάρισας, η οποία νομική προσωπικότητά τους ουδέποτε υπόκειται σε αναστολή λειτουργίας ή σε αναγκαστική διάλυση.

6 – Τα τρία θρησκευτικά νομικά πρόσωπα των προαναφερθεισών Μητροπόλεων ΓΟΧ και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο της Εκκλησίας ΓΟΧ απέκτησαν πλέον και θα αποκτήσει, αντιστοίχως, κρατική εποπτεύουσα αρχή, το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 58 παρ. 4 του Π.Δ. 18/2018. Αντιθέτως, οι λοιπές Μητροπόλεις της Εκκλησίας ΓΟΧ που έχουν έδρα στην Ελληνική επικράτεια, εφόσον δεν έχουν τη νομική προσωπικότητα σωματείου του Αστικού Κώδικα, δεν έχουν κρατική εποπτεύουσα αρχή, δηλαδή αποφεύγουν την κρατική εποπτεία. Αν, από την άλλη, αυτές οι Μητροπόλεις είχαν νομική προσωπικότητα σωματείου, τότε η εποπτεύουσα αρχή θα ήταν ο αντίστοιχος Δήμος, σύμφωνα με την με αριθ. 219/2017 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Τμήμα Ε΄), επειδή θα ήταν κοινωφελή (θρησκευτικά) σωματεία, δηλαδή θα είχαν ελαφρότερη και λιγότερο εξειδικευμένη εποπτεία, αφού θα ήταν τοπική και όχι σε επίπεδο Υπουργείου. Η αρμοδιότητα για την εποπτεία των κοινωφελών (εν προκειμένω) θρησκευτικών σωματείων περιήλθε από 1-1-2011 στον αρμόδιο Δήμο ως τοπική υπόθεση κρατικού χαρακτήρα, με το Νόμο 3852/2010, σε αρμονία με το άρθρο 102 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους ΟΤΑ η άσκηση αρμοδιοτήτων που συνιστούν αποστολή του Κράτους.

7 - Τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα – Μητροπόλεις ΓΟΧ και το υπό σύσταση εκκλησιαστικό νομικό πρόσωπο – Εκκλησία ΓΟΧ χρειάζονται διοικητική άδεια από το Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας 1) για την ίδρυση και λειτουργία χώρων λατρείας, και 2) για την έγκριση μεταστέγασης χώρων λατρείας. Αντιθέτως, οι λοιπές Μητροπόλεις ΓΟΧ στην Ελλάδα εξακολουθούν να μην χρειάζονται τέτοια διοικητική άδεια, σύμφωνα με την απόφαση 1444/1991, κατά την οποία, επειδή η Εκκλησία ΓΟΧ συνιστά ιδιαίτερη θρησκευτική κοινότητα, η οποία δεν είναι ετερόδοξη ή αλλόθρησκη σε σχέση με τη νεοημερολογιτική Εκκλησία της Ελλάδος, στην Εκκλησία ΓΟΧ δεν εφαρμόζεται:

α) ούτε η νομοθεσία για την ίδρυση ναών ή ησυχαστηρίων της κρατικής Εκκλησίας της Ελλάδος (άρθρα 47 παρ. 2 και 39 παρ. 10 Νόμου 590/1977 για τον Καταστατικό της Χάρτη)

β) ούτε η νομοθεσία για την ίδρυση ναών ή ευκτηρίων οίκων ετεροδόξων και ετεροθρήσκων (άρθρο 1 Αναγκαστικού Νόμου 1672/1939 και του από 20-5/2-6-1939 εκτελεστικού του Βασιλικού Διατάγματος),

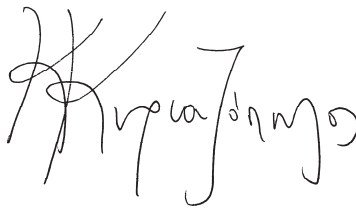
αλλά αρκεί η άδεια από την κρατική πολεοδομική αρχή.

8 – Ιδίως για τον ανωτέρω εκκλησιολογικό - δογματικό λόγο της μετατροπής της Εκκλησίας ΓΟΧ από κληρονόμο της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος σε ετερόδοξη (κατά την κρατική ορολογία) ή αιρετική (κατά την ορολογία της καινοτόμου νεοημερολογητικής Εκκλησίας της Ελλάδος), ο οποίος αναφέρεται στους αριθμούς 1 και 2 του Συμπεράσματος, αλλά και για την ως άνω υποβάθμιση του νομικού καθεστώτος πλήρους θρησκευτικής ελευθερίας της Εκκλησίας ΓΟΧ, η οποία αναφέρεται στους αριθμούς 3 – 7 του ίδιου Συμπεράσματος, οι πιστοί ΓΟΧ οφείλουν:

Α) Να αποτειχιστούν από τον οικείο Μητροπολίτη ΓΟΧ και τη Σύνοδο ΓΟΧ – οι οποίοι και η οποία, αντίστοιχα, έχουν εκούσια υπαχθεί ή υποστηρίξει δημόσια την υπαγωγή της Εκκλησίας ΓΟΧ και των Μητροπόλεων της στο Νόμο 4301/2014 - και συνακόλουθα έχουν υπαχθεί από το Κράτος στο Τμήμα Ετεροδόξων και Ετεροθρήσκων του Υπουργείου Παιδείας, σύμφωνα με το Π.Δ. 18/2018 για το Οργανόγραμμα του Υπουργείου - μέσω του επίσημου ιστότοπου και της σχετικής συνοδικής έντυπης έκδοσης της Συνόδου της Εκκλησίας ΓΟΧ, η οποία δημοσίευσε κατάλογο ερωταποκρίσεων σχετικών με αυτόν το Νόμο - δυνάμει του 31^{ου} Αποστολικού Κανόνα και του 15^{ου} Κανόνα της Πρωτοδευτέρας Συνόδου, έως ότου η Σύνοδος ΓΟΧ αποφασίσει την εκούσια διάλυση των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων και τη μη σύσταση του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου – Εκκλησίας ΓΟΧ, προκειμένου να παύσει η προφανής παραβίαση της Ομολογίας Πίστεως της Εκκλησίας ΓΟΧ, την οποία διακήρυξε ο Άγιος πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος (Καβουρίδης) και κατά την οποία η ίδια είναι η κληρονόμος της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος, αλλά και προκειμένου να τερματιστεί η διάσπαση της ενότητας των μελών της η οποία προσβλήθηκε λόγω του διχασμού που προκλήθηκε από το εγχείρημα της σύστασης των θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων ΓΟΧ και από την υποστήριξη της υπαγωγής στο Νόμο 4301/2014 από τη Σύνοδο ΓΟΧ.

Β) Να ανακαλέσουν τις υπογραφές τους όσοι υπέγραψαν ως ιδρυτικά μέλη των τριών θρησκευτικών νομικών προσώπων – Μητροπόλεων, για να μη συμμετέχουν στην προφανή παραβίαση της Ομολογίας Πίστεως της Εκκλησίας ΓΟΧ, την οποία διακήρυξε ο Άγιος πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος (Καβουρίδης), κατά την οποία η ίδια είναι η κληρονόμος της πριν το 1924 ακαινοτόμητης Εκκλησίας της Ελλάδος.

Θεσσαλονίκη, 06-10-2018

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Κυριαζοπούλος' (Kyriazopoulos).

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (ΕΠ) ΣΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΟΥ ΑΠΘ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ - ΘΕΟΛΟΓΟΣ